

Kiskunhalasi Szakképzési Centrum

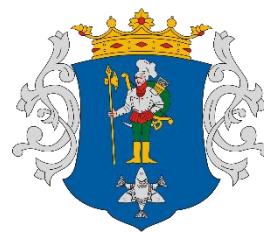
🏠 6400 Kiskunhalas, Kazinczy u. 5.

☎ +36 77 738 837

✉ titkarsag@kiskunhalasiszc.hu

🌐 www.kiskunhalasiszc.hu

OM: 203042 Fnysz.: B/2020/001855; E/2020/000361

Iktató szám: NSZFH/621/000489-3/2026

Visszaélés-bejelentési szabályzat

(ETIKAI FORRÓDRÓT SZOFTVER HASZNÁLATA NÉLKÜL)

Jóváhagyta: Csúzdi Zoltán Kancellár

Készítette: dr. Kósa Ágnes adatbiztonsági és adatvédelmi szakjogász

Készült: Kiskunhalas, 2026. június 29.

Hatályos: 2026 július 01.

Tartalom

1. Fejezet: Célkitűzésünk	3
1.1 Céljaink és elkötelezettségünk	3
1.2 Elkötelezettségünk	4
1.3 Milyen magatartást / eseményt kell jelenteni	4
2. Fejezet: Jelentés készítésének folyamata	7
2.1 Milyen módon tehetnek az alkalmazottak bejelentést és melyek a személyes adatok kezelésére vonatkozó legfontosabb szabályok.....	7
2.2 Anonimitás és a visszaélés-bejelentő rendszer.....	9
2.3 A bejelentés kivizsgálásának folyamata	10
2.4 Hogyan vonjunk be harmadik feleket?	12
2.5 Kik kapnak meg egy bejelentést?.....	12
2.6 Mi a bejelentő tájékoztatásának a folyamata?.....	13
2.7 Mi történik akkor, ha a bejelentő nem elégedett az eredménnyel?	13
2.8 Milyen esetekben mellőzzük a bejelentések kivizsgálását?	14
2.9 Mi a teendő abban az esetben, ha a bejelentés alapján büntetőeljárás kezdeményezése válik indokolttá? Mi a Teendő akkor, ha a bejelentéssel érintett cselekmény nem merül fel bűncselekmény gyanúja, de az az Intézményi Etikai és Magatartási Kódexben foglaltak megsértésének minősül?	14
3. Fejezet: Hogyan védjük a bejelentőket	14
3.1 Lehetséges megtorlástól való bejelentővédelem	14
3.2 A megtorlás kockázatának esélye.....	14
3.3 Már megtorlást szenvedett el a bejelentő	15
3.4 A megtorlás nem oldódott meg megfelelően / nem megfelelően került kezelésre	15
3.5 Hogyan kezeli a Centrum a megtorlást?	15
3.6 Az ügyek szétválasztása	15
3.7 Védelem és sérthetlenség mások számára.....	16
3.8 Jogi védelem és támogatás.....	16
3.9 Milyen esetekben minősül jogellenesnek egy intézkedés?	16
3.10 Milyen esetekben minősül hátrányosnak egy intézkedés?	16
3.11 Sért-e intézményi, gazdasági vagy egyéb titkot a visszaélés-bejelentő, ha a bejelentése jóhiszemű?.....	17
3.12 Terheli-e bármilyen felelősség a bejelentőt a bejelentések jogszerű megtétele során a bejelentésben szereplő információk megszerzése vagy az azokhoz történő hozzáférés tekintetében? Van-e kivétel e felelősség alóli mentesülésre?	17
3.13 A bejelentő felelősségre vonható-e a bejelentés jogszerű megtételéért, a bejelentő mire hivatkozhat egy esetleges hatósági vagy bírósági eljárás során?.....	17
3.14 Az állam milyen támogatást biztosít a bejelentő részére?	17
3.15 A bejelentő számára miről szükséges tájékoztatást, illetve tanácsadást nyújtani?	17
3.16 Korlátozhatók-e vagy kizárhatók-e a bejelentők védelmét jogszabályban előíró jogok? .	17
3.17 Mikor jogszerű a bejelentés megtétele?	17
3.18 Mikor tekinthető még jogszerűnek a bejelentés megtétele?	18
3.19 Mely esetekben illeti meg a bejelentőt a törvényben meghatározott védelem?.....	18
3.20 Mely esetekben nem illeti meg a bejelentőt a törvényben meghatározott védelem?.....	18
3.21 Megilleti-e a törvényben meghatározott védelem azt a személyt, aki a bejelentő részére segítséget nyújt a bejelentés megtétele során, illetőleg azt a személyt, aki a bejelentővel kapcsolatban álló személy (különösen munkatársa vagy családtagja)?	19
3.22 Egyéb megfontolások.....	19
A rosszhiszemű bejelentések.....	19

Visszaélés-bejelentési kötelezettség elmulasztása.....	19
4. rész: Szerepek és felelőségek	20
4.1 Szerepkörök.....	20
5. szakasz: Intézményirányítás.....	20
5.1 A Centrum visszaélés-bejelentési szabályzatának módosításai.....	20
6. szakasz: A belső visszaélés-bejelentési rendszerrel kapcsolatos kötelezettség teljesítését ellenőrző hatóság	21
1. függelék	23
A jelentéstétel csatornái	23
A belső visszaélés-bejelentési csatornán az alábbi visszaélés-bejelentési típusok tehetők	23
A kivizsgálás határideje különösen indokolt esetben, a bejelentő egyidejű tájékoztatása mellett meghosszabbítható. A bejelentőt ebben az esetben a kivizsgálás várható időpontjáról és a kivizsgálás meghosszabbítása indokairól kell tájékoztatni a bejelentés kivizsgálási idejének várható időpontjáról és a meghosszabbítás okairól. A bejelentés kivizsgálásának határideje ebben az esetben sem haladhatja meg a 3 hónapot.....	23
2. függelék	24
Változásnapló.....	24
3. függelék	25
4. Függelék.....	28
Az inkognitómód engedélyezése a visszaélések bejelentéséhez	28
Asztali számítógép.....	28
Google Chrome.....	28
Mozilla Firefox	29
Microsoft Edge	30
Mobiltelefon	30
Safari iOS-nél	30
Chrome Androidnál	31
5. függelék	33
6. függelék	73

1. Fejezet: Célkitűzésünk

1.1 Céljaink és elkötelezettségünk

A Kiskunhalasi Szakképzési Centrum deklarálta jövőképét, küldetését és alapértékeit.

Ennek alapján a Centrum **víziója**, hogy a térség meghatározó szakképzési intézményeként magas színvonalú, korszerű és a munkaerőpiaci igényekhez igazodó oktatási és képzési tevékenységével hozzájáruljon a tanulók sikeres szakmai életpályájához, valamint a gazdasági szereplők munkaerő-utánpótlásának biztosításához.

A Centrum célja, hogy biztonságos, támogató és inspiráló tanulási környezetben segítse a diákok szakmai, személyes és társadalmi fejlődését, miközben kiemelt figyelmet fordít az esélyegyenlőségre, a fenntarthatóságra és a jogszabályi megfelelésre.

A Kiskunhalasi Szakképzési Centrum működése során elkötelezett a tisztességes, átlátható és felelős intézményi működés mellett, valamint fontosnak tartja a környezeti és társadalmi felelősségvállalást.

A Centrum legfontosabb alapértékei az alábbi pillérekben nyugszanak:

- kölcsönös bizalom és tisztelet
- minőség és szakmai hitelesség
- motiváló pedagógusok – inspiráló intézményi kultúra
- biztonságos tanulási és munkakörnyezet
- innováció és folyamatos megújulás
- eredményes megvalósítás és felelősségvállalás

A Kiskunhalasi Szakképzési Centrum főbb stratégiai célkitűzései:

Piaci / társadalmi célok

- a szakképzés vonzerejének növelése
- a beiskolázási létszám és a képzések ismertségének növelése
- a gazdasági partnerekkel való együttműködés erősítése

Pénzügyi célok

- a rendelkezésre álló források hatékony és felelős felhasználása
- pályázati és egyéb bevételi lehetőségek kihasználása
- az intézmények fenntartható működésének biztosítása

Fejlesztési célok

- a képzési kínálat folyamatos korszerűsítése
- digitális megoldások alkalmazása az oktatásban és az adminisztrációban
- pedagógusok és munkatársak szakmai továbbképzése
- tanműhelyek, eszközpark és infrastruktúra fejlesztése

Szervezeti célok

- hatékony, átlátható és jogszabálykövető működés

- belső folyamatok rendszeres felülvizsgálata és fejlesztése
- eredményorientált munkavégzés és teljesítményértékelési rendszer működtetése

Egyéb működési célok

- a tanulói lemorzsolódás csökkentése
- az inkluzív, támogató oktatási környezet erősítése
- a pályaorientáció és életpálya-tanácsadás fejlesztése
- a helyi közösségekkel és önkormányzatokkal való együttműködés bővítése

Jövőképünk eléréséhez elengedhetetlen, hogy minden alkalmazottunk és partnerünk megértse, kövesse és betartsa a fenti vállalati értékeinket. Irányelveket és szabályzatot vezettünk be annak biztosítására, hogy a mindennapi munkánk során ezeknek az értékeknek megfelelően dolgozzunk, működjünk.

Értékeinkkel együtt szeretnénk visszajelzést kapni és arra bátorítani a munkatársainkat, hogy szólaljanak fel, amikor olyan tevékenységet vagy viselkedést látnak, amelyről úgy érzik, hogy helytelen vagy nem felel meg az értékeinknek. Ennek a szabályzatnak az a célja, hogy világos iránymutatásokat adjon arra vonatkozóan, hogyan közelítjük meg és kezeljük ezt a visszajelzést. Visszaélés-bejelentési szabályzatunkkal arra törekszünk, hogy:

- ❖ Minden alkalmazottnak lehetőséget kell adni arra, hogy észrevételt tegyen, amikor úgy érzi, hogy eltértünk a vállalati értékeinkhez képest. Legyen lehetőségük a kötelességszegés bejelentésére, úgy, hogy minden bejelentést kivizsgálunk és reagálunk rá, valamint a vizsgálat eredményei alapján pozitív változásokat eszközölnek.
- ❖ A bejelentési rendszerünkben vállaljuk, hogy a bejelentő személye titokban marad.
- ❖ Kivizsgálunk minden kötelességszegési bejelentést. A vizsgálat végén dokumentáljuk az eredményeket, és visszajelzést adunk.

A Centrum a fenti értékeknek is megfelelően a munkavállalói, piaci partnerei és valamennyi vele kapcsolatba lévő személy felé kinyilvánította az etikus és megfelelő intézményi magatartás alapjait, melyet a cég minden féltől és személytől elvár, erre vonatkozóan a Centrum Intézményi Etikai és Magatartási Kódexében foglaltak az irányadók. Az Intézményi Etikai és Magatartási Kódex papír alapon a Centrum székhelyén és valamennyi fióktelepén érhető el.

1.2 Elkötelezettségünk

A Centrum azt szeretné, hogy alkalmazottai tudják, hogy bármiféle visszaes helyzetről, eseményről bejelentést tehetnek, hogy megértsék, hol tehetik meg bejelentéseiket, és hogy tudják, mi történik a jelentéstétel után, valamint biztosítják, hogy biztonságban érezzék magukat az egész bejelentési folyamat során és azt követően. A Centrum azt is szeretné, ha a bejelentők tudjanak arról, hogy mi, mint szervezet, hogyan biztosítjuk, hogy ne legyenek kitéve megtorlásnak vagy bármi más negatív eseménynek, azért, mert bejelentést tettek.

1.3 Milyen magatartást / eseményt kell jelenteni

Fontos, hogy a Centrum meghatározza, hogy milyen viselkedést, eseményt szeretnénk, ha bejelentenének a jelenlegi szabályzat alapján.

A Centrum belső visszaélés-bejelentési rendszerében jogellenes vagy jogellenesnek feltételezett cselekményre vagy mulasztásra, illetve egyéb visszaélésre vonatkozó információt lehet bejelenteni.

Ezek az események, körülmények különösen, ha Ön tanúja vagy tudomására jutott bármilyen olyan, helyzet, körülmény, esemény vagy viselkedés, amely:

- ❖ csalásra,
- ❖ jogsértésre,
- ❖ korrupcióra,
- ❖ tisztességtelen magatartásra vonatkozik,
- ❖ etikátlanságra ad gyanút,
- ❖ amely bármely jogszabályt vagy előírást sért,
- ❖ nem biztonságos munkahelyi környezetet hoz létre,
- ❖ megsérti cégünk bármely szabályzatát,
- ❖ diszkriminációt alkalmaz,
- ❖ bármilyen zaklatást és/vagy megfélemlítést magába foglal,
- ❖ továbbá minden olyan egyéb magatartást, amely káros a Centrum számára, és pénzügyi vagy nem pénzügyi veszteséget okozhat.

A vagyon elleni bűncselekményeket a mindenkor hatályos Büntető Törvénykönyv szabályozza, melyek közül a főbb bűncselekmény típusokat az 5. függelék mutatja be. A vagyon elleni bűncselekmények ismerete azért is lényeges, mivel amennyiben a bejelentés alapján büntetőeljárás kezdeményezése indokolt, akkor a Centrumnak intézkednie kell a feljelentés megtételéről.

A szervezetünk elemi érdeke az egyes vagyon elleni vagy foglalkozás körében elkövetett bűncselekmények feltárása és megelőzése, melyek előfordulása jelentős mértékben csökkentheti a Centrumunk jó hírnevét, valamint jelentős erőforrások jogosulatlan kivonására nyújt lehetőséget az elkövetőknek, amely – adott esetben – a szervezetünk egészének működését is veszélyeztetheti.

Visszaélés-bejelentési kategóriák

Kategória azonosító	Kategória
150617	Munkavédelmi szabálysértés
150618	Zaklatás / diszkrimináció
150619	Munkahelyi visszaélés
150620	Megvesztegetés
150621	Be nem jelentett foglalkoztatás
150622	Kényszermunka
150624	Környezetvédelmi szabálysértés
150625	Termékbiztonsági szabálysértés
150626	Tisztességtelen verseny / pályázat
150627	Gyülekezési szabadság megsértése
150628	Munkahelyi megtorlás
150629	Intézményi titok megsértése

150630	A versenytilalmi záradék megsértése
150631	Termékekkel kapcsolatban elkövetett visszaélések
150633	Egyéb
150634	Zaklatás
150635	Munkahelyi megfélemlítés
150636	Szexuális zaklatás
150637	Rasszizmus
150638	Fenyegetés
150639	Csalás
150640	Pénzmosás
150641	Bennfentes kereskedelem
150642	Munkaviszony jogosulatlan megszüntetése
150643	Fizetés csökkentése

Ki tartozik e szabályzat hatálya alá?

A következők minősülnek „bejelentő”, illetve "érintett személynek" és a Centrum visszaélést bejelentő szabályzatának hatálya alá tartoznak.

- (1) *A belső visszaélés-bejelentési rendszerben bejelentést tehet*
 - a) a foglalkoztató által foglalkoztatott,
 - b) az a foglalkoztatott, akinek a foglalkoztatónál fennálló foglalkoztatásra irányuló jogviszonya megszűnt, és
 - c) a foglalkoztatóval foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt létesíteni kívánó olyan személy, aki esetében e jogviszony létesítésére vonatkozó eljárás megkezdődött.
- (2) *A belső visszaélés-bejelentési rendszerben bejelentést tehet továbbá*
 - a) az egyéni vállalkozó, az egyéni cég, ha a foglalkoztatóval szerződéses kapcsolatban áll,
 - b) a foglalkoztató tekintetében tulajdonosi részesedéssel rendelkező személy, valamint a foglalkoztató ügyviteli, ügyvezető, illetve felügyelő testületéhez tartozó személy, ideértve a nem ügyvezető tagot is,
 - c) a foglalkoztatóval szerződéses kapcsolat létesítésére vonatkozó eljárást megkezdett, szerződéses kapcsolatban álló vagy szerződéses kapcsolatban állt vállalkozó, alvállalkozó, illetve beszállító felügyelete és irányítása alatt álló személy,
 - d) a foglalkoztatónál tevékenységet végző gyakornok és önkéntes,
 - e) a foglalkoztatóval az a), b) vagy d) pont szerinti jogviszonyt vagy szerződéses kapcsolatot létesíteni kívánó olyan személy, aki esetében e jogviszony vagy szerződéses kapcsolat létesítésére vonatkozó eljárás megkezdődött, és
 - f) az a személy, akinek az a), b) vagy d) pont szerinti jogviszonya vagy szerződéses kapcsolata a foglalkoztatóval megszűnt.

„Érintett személy”: olyan természetes vagy jogi személy, akinek vagy amelynek a bejelentés vagy a nyilvánosságra hozatal keretében a jogsértést tulajdonítják, vagy akit vagy amit az említett személlyel kapcsolatba hoznak "

Ez a szabályzat a Centrum összes intézményi egységére, részlegére, telephelyére, fióktelepére, kapcsolt vállalkozására vonatkozik. Ha a helyi jogszabályok, szabályozások vagy törvények magasabb szintű védelmet biztosítanak, mint ami ebben a szabályzatban

szerepel, a helyi jogszabályok elsőbbséget élveznek.

Vonatkozó szabályozók, jogforrások:

- ❑ A panaszokról és a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélés-bejelentéssel összefüggő szabályokról szóló 2023. évi XXV. törvény
- ❑ EU 2019/1937 sz. Irányelv (az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről).

2. Fejezet: Jelentés készítésének folyamata

2.1 Milyen módon tehetnek az alkalmazottak bejelentést és melyek a személyes adatok kezelésére vonatkozó legfontosabb szabályok

Ha egy alkalmazott vagy más személy bejelentést szeretne készíteni, különböző csatornák állnak rendelkezésre, ahol ezt megteheti.

Az egyes csatornák használatára és hozzáférhetőségére vonatkozó részletes utasításokat az 1. függelék tartalmazza.

A Centrum döntése alapján a visszaélés-bejelentéseket egy, a Centrumtól független szakértő vizsgálja ki és ad jelentést (választ) a bejelentő részére a vizsgálat eredményéről. A szakértő:

- Dr. Kósa Ágnes [agnesdrkosa@gmail.com, +36 30 337 2498].
- ❖ Visszaélés bejelentése/névtelen bejelentése számítógépen, tableten és mobilon keresztül a Centrum fentiekben megjelölt kivizsgálója részére küldött e-mail-ben történik.
- ❖ A Centrum a visszaélés-bejelentésre szóbeli csatornát biztosít azáltal, hogy a bejelentő, amennyiben visszaélésről szerez tudomást, bejelentheti
 - az incidensek kivizsgálását végző, Centrum által dedikált személy, mint ügyet kivizsgálónak dr. Kósa Ágnes adatbiztonsági és adatvédelmi szakjogásznak a +36 30/337-2498-as telefonszámon. A telefonon történő szóbeli bejelentés során a belső visszaélés-bejelentési rendszer keretében nem használunk a bejelentő hozzájárulását igénylő, rögzített telefonvonalat vagy egyéb rögzített hangüzenetküldő rendszert, a Centrum által kijelölt ügyet kivizsgáló (ügykezelő), mint a belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetője a szóbeli bejelentést írásba foglalja¹ (rögzíti) és – annak ellenőrzésére, helyesbítésére, aláírással történő elfogadására vonatkozó lehetőség biztosítása mellett – a bejelentő számára biztosítja azáltal, hogy azt a bejelentő a részére megadott e-mail címre elküldi. Amennyiben a bejelentés adattartalmát a bejelentő módosítani, kiegészíteni kívánja, a továbbiakban az ügyet kivizsgáló részére elküldött e-mail-ben (írásbeli csatorna) vagy telefonszámon (szóbeli csatorna) tudja

¹ A bejelentés írásba foglalása egyben jegyzőkönyvnek minősül, a bejelentés dátuma a bejelentés időpontja, helye és tartalma.

megtenni a jelen szabályzatban leírtak szerint. A Centrum részére bármilyen csatornán megtett bejelentéseket bizalmasan kezeljük, a bejelentő adatait nem adjuk ki más, harmadik félnek, ezáltal teljes mértékben biztosítjuk a bejelentő személyének védelmét és a visszaélés-bejelentéssel szembeni bizalmat.

Szóbeli bejelentés esetén a bejelentő figyelmét fel kell hívni a rosszhiszemű bejelentés következményeire, a bejelentés kivizsgálására irányadó eljárási szabályokra és arra, hogy személyazonosságát – ha az annak megállapításához szükséges adatokat megadja – a vizsgálat valamennyi szakaszában bizalmasan kezelik. A telefonos csatornán megtett szóbeli bejelentésekre a továbbiakban a visszaélés-bejelentés folyamatában (2.3. pont) leírtak az irányadók.

A bejelentés során kezelt adatok kezelésére vonatkozó főbb előírások:

- ✓ A Centrum belső visszaélés-bejelentési rendszerében történő adatkezelésekre a Centrum adatkezelési szabályzatában foglaltak az irányadók.

Részletes szabályok:

- ✓ A belső visszaélés-bejelentési rendszer keretei között
 - a) a bejelentőnek és
 - b) annak a személynek, akinek a magatartása vagy mulasztása a bejelentésre okot adott, és
 - c) annak a személynek, aki a bejelentésben foglaltakról érdemi információval rendelkezhet, a bejelentés kivizsgálásához elengedhetetlenül szükséges személyes adatai kizárólag a bejelentés kivizsgálása és a bejelentés tárgyát képező magatartás orvoslása vagy megszüntetése céljából kezelhetők, és a bejelentés kivizsgálásában közreműködő bejelentővédelmi ügyvéd, illetve külső szervezet részére továbbíthatóak.
- ✓ A belső visszaélés-bejelentési rendszer keretei között kezelt adatok közül haladéktalanul törölni kell az a), b) és c) pontok hatálya alá nem tartozó személyes adatokat.
- ✓ A belső visszaélés-bejelentési rendszer keretei között kezelt személyes adatok kezelésére a 2023. évi XXV. törvény 6. § (2) bekezdését és – a bejelentőre vonatkozó adatok tekintetében – a 6. § (4) bekezdését alkalmazni kell.
- ✓ Ha a bejelentés természetes személyre vonatkozik, az e természetes személyt megillető, a személyes adatok védelmére vonatkozó előírások szerinti, a tájékoztatáshoz és hozzáféréshez való joga gyakorlása során a bejelentő személyes adatai nem tehetők megismerhetővé a tájékoztatást kérő személy számára.
- ✓ A belső visszaélés-bejelentési rendszer keretei között kezelt adatok harmadik országba vagy nemzetközi szervezet részére történő továbbítására kizárólag a továbbítás címzettje által tett, a bejelentésre vonatkozó, a 2023. évi XXV. törvényben foglalt szabályok betartására irányuló jogi kötelezettségvállalás esetén és a személyes adatok védelmére vonatkozó előírások figyelembevételével kerülhet sor.

Milyen szabályok vonatkoznak a személyazonosságát felfedő bejelentő személyes adataira, valamint a bejelentés tartalmára és a bejelentésben érintett személyre vonatkozó információkra?

A belső visszaélés-bejelentési rendszert úgy alakítottuk ki, hogy a személyazonosságát felfedő bejelentő személyes adatait a bejelentést kivizsgáló személyeken kívül más ne ismerhesse meg. A bejelentést kivizsgáló személyek (ügykezelők / adminisztrátorok) a vizsgálat lezárásáig vagy a vizsgálat eredményeképpen történő formális felelősségre vonás kezdeményezéséig a bejelentés tartalmára és a bejelentésben érintett személyre vonatkozó információkat kötelesek titokban tartani, és azokat – a bejelentésben érintett személy tájékoztatása kivételével – nem oszthatják meg a foglalkoztató egyetlen más szervezeti egységével vagy munkatársával sem.

Ez a szabály nemcsak a bejelentőre alkalmazandó, hanem arra a személyre is, aki a bejelentésben foglaltakról érdemi információval rendelkezik.

2.2 Anonimitás és a visszaélés-bejelentő rendszer

Ki tehet visszaélés-bejelentést?

- (1) A belső visszaélés-bejelentési rendszerben bejelentést tehet
 - a) a Centrum által foglalkoztatott,
 - b) az a foglalkoztatott, akinek a Centrumnál fennálló foglalkoztatásra irányuló jogviszonya megszűnt, és
 - c) a Centrumgal foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt létesíteni kívánó olyan személy, aki esetében e jogviszony létesítésére vonatkozó eljárás megkezdődött.
- (2) A belső visszaélés-bejelentési rendszerben bejelentést tehet
 - a) az egyéni vállalkozó, az egyéni cég, ha a Centrumgal szerződéses kapcsolatban áll,
 - b) a Centrum tekintetében tulajdonosi részesedéssel rendelkező személy, valamint a foglalkoztató ügyviteli, ügyvezető, illetve felügyelő testületéhez tartozó személy, ideértve a nem ügyvezető tagot is,
 - c) a Centrumgal szerződéses kapcsolat létesítésére vonatkozó eljárást megkezdett, szerződéses kapcsolatban álló vagy szerződéses kapcsolatban állt vállalkozó, alvállalkozó, illetve beszállító felügyelete és irányítása alatt álló személy,
 - d) a Centrumnál tevékenységet végző gyakornok és önkéntes,
 - e) a Centrumgal az a), b) vagy d) pont szerinti jogviszonyt vagy szerződéses kapcsolatot létesíteni kívánó olyan személy, aki esetében e jogviszony vagy szerződéses kapcsolat létesítésére vonatkozó eljárás megkezdődött, és
 - f) az a személy, akinek az a), b) vagy d) pont szerinti jogviszonya vagy szerződéses kapcsolata a Centrumgal megszűnt.

Anonimitás (névtelen bejelentések)

A Centrum anonim (névtelen) bejelentésre alkalmas csatornát (szoftvert) nem alakított ki a belső visszaélés-bejelentési rendszerében, ezért a névtelen bejelentések kivizsgálását – a vonatkozó jogszabályi lehetőségek alapján – mellőzi.

Amennyiben valaki visszaélést kíván bejelenteni a Centrum belső visszaélés-bejelentési csatornáin (e-mail, telefon) keresztül, fontos, hogy tisztában legyen az

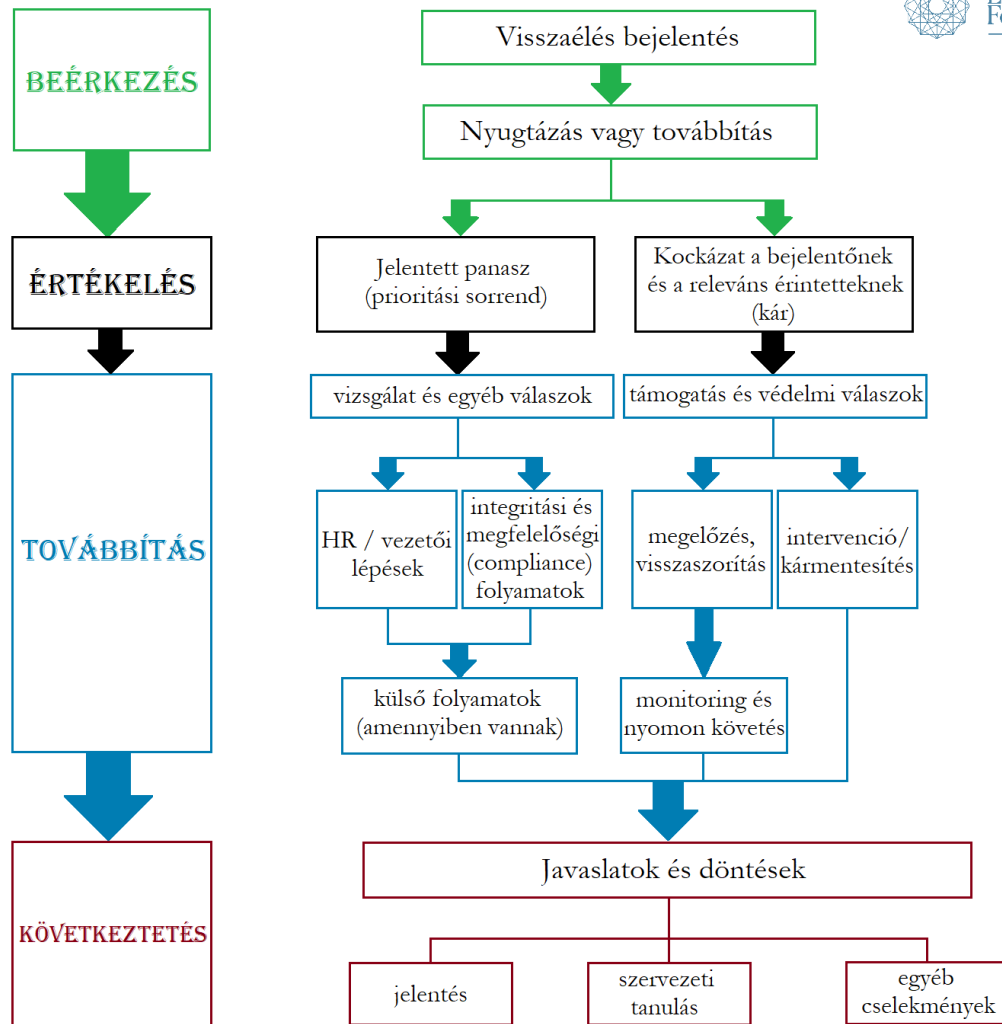
általán használt webböngésző inkognitó- vagy privátmód használatával, bármilyen eszközről is kerüljön sor a bejelentésre, tekintettel arra, hogy inkognitómódban a bejelentés nem naplózható, a bejelentő személye nem nyomon követhető. Az inkognitómód használatával részletesen a 4. függelék foglalkozik.

A bejelentő részére a Centrum végig az eljárás során biztosítani fogja a bejelentő védelmét és ismerteti és dokumentálja, hogy a szervezetben ki fogja tudni, hogy jelentést nyújtott be. A Centrum minden szükséges lépést megtesz (és a jelen szabályzatban foglaltaknak megfelelően jár el) annak biztosítása érdekében, hogy a bejelentő ne szenvedjen semmiféle megtorlást, hátrányt.

2.3 A bejelentés kivizsgálásának folyamata

Fontos, hogy a Centrum transzparens magatartást tanúsítson munkatársainkkal, és részletesen tájékoztassa őket, hogyan kerülnek kivizsgálásra a különféle bejelentő csatornákon keresztül érkezett panaszok. Az alábbiakban bemutatjuk az egyes lépéseket, amit az ügykezelő vagy a kivizsgálással foglalkozó csapatunk tagja fog megtenni, amint a jelentés megérkezett, egészen addig, amíg az ügyet le nem zárják.

Visszaélés-bejelentés általános folyamata²

- ❖ A bejelentés (nem anonim) a Centrum által megadott ügykezelő telefonjára és/vagy e-mail címére érkezett. A visszaélés-bejelentésről a bejelentést kivizsgáló (ügykezelő) a bejelentő részére 7 napon belül értesítést küld (az ügykezelő a bejelentést érkezteti, iktatja és visszaigazolást küld a bejelentés tényéről).
- ❖ A bejelentő személyének, nyomon követhetőségének korlátozása érdekében szükséges, hogy a bejelentésekre inkognitó módban kerüljön sor.
- ❖ A bejelentéshez az kijelölt ügykezelőt rendelik hozzá, hogy értékelje és visszaigazolja annak átvételét.
- ❖ Az ügykezelő előzetes kockázatértékelést végez annak megerősítésére, hogy érvényes és vizsgálandó bejelentésről van szó, tájékoztatja a Centrum illetékeit és engedélyt kér a bejelentés kivizsgálására.
- ❖ Az ügykezelő megkezdje a kivizsgálást. Ez magában foglalhatja az bejelentővel való kapcsolatfelvételt, illetve kommunikál a bejelentővel a Centrum által biztosított visszaélés-bejelentési csatornán keresztül. A visszaélés-bejelentési ügyek kivizsgálását – ügytípustól és kockázattól függően priorizáljuk, általánosságban

² Mj. Forrás: ISO 37002 – Visszaélés-bejelentés menedzsment rendszerek (nyers változat) – visszaélés bejelentés folyamata – adaptálva.

a kivizsgálás időtartama az 1. függelékben leírtak szerint alakul.

- ❖ Az ügykezelő megvizsgálja a bejelentést és tájékoztatja a menedzsmentet és az bejelentőt a szabályzat irányelvei szerint.
- ❖ Miután az ügykezelő véglegesítette a vizsgálatot és az erről szóló jelentést, a vezetést és a bejelentőt határidőben tájékoztatja. A bejelentő az általa megadott e-mail címen kap tájékoztatást a kivizsgálás eredményéről.
- ❖ A vizsgálatról szóló jelentés alapján a vezetés döntése, hogy a kivizsgált visszaélésre milyen vezetői választ ad (milyen HR/ vezetői lépések, továbbá milyen integritási és megfelelőségi (compliance) folyamatok következnek. Ezen folyamatok függvényében kerülhet sor a bejelentés külső felek részéről történő vizsgálatára (büntetőjogi, polgárjogi, munkaügyi és/vagy egyéb hatósági vizsgálatra). A bekövetkezett és feltárt visszaélések – az intézményvezetés döntésétől függően – egyéb támogatási és védelmi válaszokat indukálhatnak további visszaélések megelőzésére és a bekövetkezett visszaélések kármentesítésére vonatkozóan.
- ❖ Az intézményvezetése feltárt visszaélésekre adott válaszait beépíti a belső ellenőrzési folyamataiba, csalásmegelőző programjaiba, melyet a munkavállalók jövőbeli oktatására is fel kíván használni, mint szervezeti tanulási folyamat komponenst.

2.4 Hogyan vonjunk be harmadik feleket?

A Centrum 3. fele(ke)t használ, von be visszaélés-bejelentési programjába és stratégiájába.

- ❖ **Visszaélések kivizsgálását végrehajtó ügykezelők:** A Centrum dr. Kósa Ágneszt bízta meg a visszaélés-bejelentések kivizsgálására (ügykezelő), ezzel is biztosítva a bejelentők védelmét, fokozva a visszaélés-bejelentés megtételével kapcsolatos bizalmat, és biztosítva a bejelentés kivizsgálásának pártatlanságát.
- ❖ Az ügyet kivizsgálók függetlenek és az ügy kivizsgálására vonatkozó megfelelő tapasztalattal és szakmai kompetenciákkal rendelkeznek.

2.5 Kik kapnak meg egy bejelentést?

Amikor egy bejelentés a Centrum belső visszaélés-bejelentési rendszerében elküldésre kerül, ezt a bejelentést **a 2.1. pontban bemutatott ügykezelő** kapja. Az ügykezelő ezután értékeli a bejelentést, és lefolytatja a vizsgálatot.

A bejelentésekről adott esetben egyes felsővezetők tájékoztatásra kerülhetnek, akik bevonásra kerülhetnek a kivizsgálási folyamatban, amennyiben a bejelentés természete azt igényli.

Minden olyan információt, amely potenciálisan azonosíthat egy bejelentőt, a legszigorúbb titoktartás szabályai szerint kezel az ügykezelő, a bejelentésben

szereplő információk megosztásra nem kerülnek harmadik felekkel, kivéve, ha annak megosztását a Centrum számára a jogszabály kötelezően és kifejezetten előírja.

2.6 Mi a bejelentő tájékoztatásának a folyamata?

Vizsgálati folyamatunk részeként a Centrum ügykezelője tájékoztatja a bejelentőt a kivizsgálás előrehaladásáról. Ezek a tájékoztatások a következőket foglalhatják magukban:

- ❖ A Centrum megerősítette a bejelentő panaszának kézhezvételét,
- ❖ A Centrum megkezdte a kivizsgálás folyamatát,
- ❖ A kivizsgálás jelenleg is folyamatban van,
- ❖ A kivizsgálást az ügykezelő lezárta.

A Centrum kötelezettséget vállal, hogy a bejelentőt tájékoztatja az ügy állásáról, amíg a kivizsgálás folyamatban van. Ezeket követően a kivizsgálás lezárulta után tájékoztatják a bejelentőt.

Miről kell tájékoztatni a bejelentésben érintett személyt a vizsgálat megkezdésekor?

A bejelentésben érintett személyt a vizsgálat megkezdésekor részletesen tájékoztatni kell a bejelentésről, a személyes adatai védelmével kapcsolatban őt megillető jogairól, valamint az adatai kezelésére vonatkozó szabályokról. A tisztességes eljárás követelményének megfelelően biztosítani kell, hogy a bejelentésben érintett személy a bejelentéssel kapcsolatos álláspontját jogi képviselője útján is kifejtse, és azt bizonyítékokkal támassza alá. A bejelentésben érintett személy tájékoztatására kivételesen, indokolt esetben később is sor kerülhet, ha az azonnali tájékoztatás megghiúsítaná a bejelentés kivizsgálását. Ez a tájékoztatási kötelezettség arra a személyre is alkalmazandó, aki a bejelentésben foglaltakról érdemi információval rendelkezik.

A Centrum arra törekszik, hogy a lehető legtöbb visszajelzést adja a bejelentőnek a kivizsgálás folyamatáról. A Centrum adatvédelmi irányelvei, illetve a vizsgálat sikeres kimenetele miatt azonban vannak olyan információk, amelyeket nem lehet megosztani a bejelentővel. A bejelentő a Centrum által biztosított bejelentési csatornán az ügy kivizsgálóival kommunikálhat anélkül, hogy kilétét felfedné. Amennyiben a kivizsgálók részéről további információ, kérdés, irat megadása válik szükségessé, a bejelentőt erről az ügykezelők a megadott bejelentési csatornán (e-mail) tájékoztatják.

2.7 Mi történik akkor, ha a bejelentő nem elégedett az eredménnyel?

Ha a vizsgálat összefoglaló jelentésének kézhezvétele után a bejelentő nem elégedett az eredménnyel, akkor panaszának felülvizsgálata céljából a HR vezetőhöz fordulhat (ügyet felülvizsgáló). Míg az ügyet felülvizsgáló kötelezettséget vállal a kérelem felülvizsgálatára, a Centrum nem köteles újra megnyitni a vizsgálatot. Ha az ügyet felülvizsgáló arra a következtetésre jut, hogy a vizsgálatot megfelelően végezték el és nem áll rendelkezésre olyan új információ, amely megváltoztatná a vizsgálat eredményeit, a

vizsgálatot be kell fejezni.

2.8 Milyen esetekben mellőzzük a bejelentések kivizsgálását?

A Centrum mellőzi a bejelentések kivizsgálását abban az esetben, ha

- a) a bejelentést nem a jelen szabályzat 2.2. pontjában felsorolt bejelentésre jogosult személy tette meg (amennyiben a bejelentést tevő személye ismert);
- b) a bejelentés ugyanazon bejelentő által tett ismételt, a korábbi bejelentéssel azonos tartalmú bejelentés,
- c) a közérdek vagy a nyomós magánérdek sérelme a bejelentésben érintett személy (természetes és/vagy jogi személy) jogainak a bejelentés kivizsgálásából eredő korlátozásával nem állna arányban,
- d) a bejelentést a bejelentő névtelenül (anonim módon) tette meg.

A Centrum a bejelentőt az belső visszaélés-bejelentési csatornán (telefon, e-mail) keresztül tájékoztatja arról, ha a bejelentés kivizsgálását mellőzi.

2.9 Mi a teendő abban az esetben, ha a bejelentés alapján büntetőeljárás kezdeményezése válik indokolttá? Mi a Teendő akkor, ha a bejelentéssel érintett cselekmény nem merül fel bűncselekmény gyanúja, de az az Intézményi Etikai és Magatartási Kódexben foglaltak megsértésének minősül?

Mi a teendő akkor, ha a bejelentés alapján büntetőeljárás kezdeményezése válik indokolttá?

Ha a bejelentés alapján büntetőeljárás kezdeményezése indokolt, akkor a Centrum intézkedik a feljelentés megtételéről.

Mi a teendő, ha a bejelentésben foglalt magatartás kivizsgálása során magatartási szabályok megsértését állapítják meg?

Ha a bejelentésben foglalt magatartás a vizsgálat alapján nem bűncselekmény, de sérti az Intézményi Etikai és Magatartási Kódexben leírt magatartási szabályokat, a Centrum a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyra vonatkozó szabályoknak megfelelően a foglalkoztatottal szemben munkáltatói intézkedést alkalmazhat.

3. Fejezet: Hogyan védjük a bejelentőket

3.1 Lehetséges megtorlástól való bejelentővédelem

A bejelentő attól tarthat, hogy a személyzet bármely tagja, a vezetés vagy a maga szervezet megtorolhatja bejelentésüket vagy abból bármi egyéb hátrányt szenvedhet el. Ebben az esetben a Centrum megvédi a bejelentőt a következőktől:

- ❖ Pozíciójuk megszüntetése vagy munkaviszonyuk megszüntetése;
- ❖ Teljesítménymenedzsment – esetleges negatív teljesítményértékelések, juttatások megvonása;
- ❖ Zaklatás vagy más egyéb munkahelyi megtorlás;
- ❖ Figyelmeztetések vagy fegyelmi eljárások;
- ❖ Diszkrimináció;
- ❖ Bármely más intézkedés, amely a bejelentés megtorlásának tekinthető.

3.2 A megtorlás kockázatának esélye

A "megtorlás vélt kockázata" esetében, amennyiben a bejelentő úgy véli, hogy a

megtorlásnak ő a valószínűsíthető célzottja, ilyen jellegű veszély esetén a bejelentőnek kapcsolatba kell lépnie a HR Vezetővel, mint bejelentővédelmi megbízottal. A bejelentővédelmi megbízott megteszi az általa megfelelőnek gondolt lépéseket, valamint ajánlásokat fogalmaz meg a helyzet megoldására.

A bejelentőnek a megtorlás vélt kockázatával szembeni védelmére irányuló lehetséges lépések a következők lehetnek:

- ❖ A bejelentő szabadságra küldése.
- ❖ A bejelentőt áthelyezik más munkakörbe.
- ❖ A bejelentőt áthelyezik egy másik munkahelyre.

3.3 Már megtorlást szenvedett el a bejelentő

Ha a bejelentő úgy véli, hogy a visszaélés-bejelentése miatt bárkitől is már megtorlást szenvedett el, akkor ezt azonnal bejelenti a bejelentővédelmi megbízott részére. A bejelentővédelmi megbízott az általa megfelelőnek gondolt intézkedéseket, valamint ajánlásokat fogalmaz meg a helyzet megoldásának módjára vonatkozóan. A bejelentő védelmének lehetséges lépései a következők lehetnek:

- ❖ A bejelentőt szabadságra küldik.
- ❖ A bejelentőt áthelyezik más munkakörbe.
- ❖ A bejelentőt áthelyezik egy másik munkahelyre.

3.4 A megtorlás nem oldódott meg megfelelően / nem megfelelően került kezelésre

Ha a bejelentő úgy érzi, hogy a megtorlásról szóló bejelentését nem oldották meg megfelelően, írásbeli kérelmet terjeszthet elő a Centrumhoz. A Centrum kivizsgálja az ügyet és a folyamatot és a bejelentő részére köteles 15 napon belül választ adni, hogy a intézménynél milyen intézkedést hoztak a megtorlás megszüntetésére, kezelésére vonatkozóan.

3.5 Hogyan kezeli a Centrum a megtorlást?

A Centrum határozottan fellép a visszaélés-bejelentővel szembeni bármilyen megtorlással szemben, nem tolerálja a bejelentést tett bejelentő elleni megtorlási kísérleteket. Minden olyan alkalmazott vagy egyéb személy, aki megtorlásban részt vett, fegyelmi eljárással szembesül, beleértve a szerződésük / munkaszerződésük megszüntetésének lehetőségét és egyéb büntetőjogi és polgári jogi eljárások megindítását velük szemben.

3.6 Az ügyek szétválasztása

Azon túl, hogy a Centrum megvédi a bejelentőt a megtorlástól, az is fontos, hogy a bejelentő a továbbiakban ugyanolyan hatékony maradjon a munkájában. A visszaélés-bejelentők teljesítményértékelése, előremenetele független a visszaélés-bejelentéstől, a bejelentőt semmiféle negatív diszkrimináció nem érheti a

bejelentésével kapcsolatban.

3.7 Védelem és sérthetlenség mások számára

A vizsgálatban részt vevő egyéb felek, tanúk ugyanúgy védelmet élveznek a megtorlással szemben, mint a bejelentő.

3.8 Jogi védelem és támogatás

Ha a helyi vagy közösségi jogszabályi előírások magasabb szintű védelmet biztosítanak, mint ami ebben a szabályzatban szerepel, a helyi jogszabályok elsőbbséget élveznek.

3.9 Milyen esetekben minősül jogellenesnek egy intézkedés?

Minden, a bejelentő számára hátrányos intézkedés,

- a) amelyre a bejelentés jogszerű megtétele miatt kerül sor és
- b) amelyet a bejelentés megtételére jogosult személlyel kapcsolatban meghatározott jogviszonnyal vagy kapcsolattal összefüggésben valószínűsítanak meg, jogellenesnek minősül akkor is, ha egyébként jogszerű lenne.

3.10 Milyen esetekben minősül hátrányosnak egy intézkedés?

Hátrányos intézkedésnek minősül a bejelentő számára hátrányos cselekmény vagy mulasztás, különösen

- a) a felfüggesztés, a csoportos létszámcsökkentés, a felmondás vagy ezekkel egyenértékű intézkedések,
- b) a lefokozás vagy az előléptetés megtagadása,
- c) a munkaköri feladatok átruházása, a munkavégzés helyének megváltoztatása, a bércsökkentés, a munkaidő megváltoztatása,
- d) a képzés megtagadása,
- e) a negatív teljesítményértékelés vagy munkareferencia,
- f) a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyára vonatkozó törvény szerinti bármely hátrányos jogkövetkezmény – így különösen fegyelmi intézkedés, megrovás, pénzügyi szankció – alkalmazása,
- g) a kényszerítés, a megfélemlítés, a zaklatás vagy a kiközösítés,
- h) a hátrányos megkülönböztetés, hátrányos vagy tisztességtelen bánásmód,
- i) a határozott idejű foglalkoztatásra irányuló jogviszony határozatlan idejűvé átalakításának elmulasztása, ha a foglalkoztatott jogszerű elvárása az volt, hogy foglalkoztatásra irányuló jogviszonyát határozatlan idejűvé változtatják,
- j) egy határozott idejű munkaszerződés megújításának elmulasztása vagy annak idő előtti megszüntetése,
- k) a károkozás, amely magában foglalja a személy jóhírnevének megsértését vagy a pénzügyi veszteséget, beleértve az intézményi lehetőség elvesztését és a bevételkiesést is,
- l) az olyan intézkedés, amelynek eredményeképpen okkal következik, hogy az adott személy a jövőben foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt a foglalkoztatásra irányuló jogviszonya szerinti ágazatban nem létesíthet,
- m) az egészségügyi alkalmassággal összefüggő vizsgálat előírása,
- n) az áru- vagy szolgáltatási szerződés idő előtti megszüntetése vagy felmondása, és
- o) az engedély visszavonása.

3.11 Sért-e intézményi, gazdasági vagy egyéb titkot a visszaélés-bejelentő, ha a bejelentése jóhiszemű?

A bejelentés jogszerű megtétele esetén a bejelentő nem tekinthető a törvény által védett titok nyilvánosságra hozatalával összefüggő korlátozást vagy más, az információfelfedésre vonatkozó jogszabályi korlátozást megszegőnek, és az ilyen bejelentés tekintetében nem terheli felelősség, ha a bejelentő alapos okkal feltételezte azt, hogy a bejelentés szükséges volt a bejelentéssel érintett körülmények feltárásához.

3.12 Terheli-e bármilyen felelősség a bejelentőt a bejelentések jogszerű megtétele során a bejelentésben szereplő információk megszerzése vagy az azokhoz történő hozzáférés tekintetében? Van-e kivétel e felelősség alóli mentesülésre?

A bejelentés jogszerű megtétele esetén a bejelentőt nem terheli felelősség a bejelentésben szereplő információk megszerzése vagy az azokhoz való hozzáférés tekintetében, kivéve, ha a bejelentő az információk megszerzésével vagy az azokhoz való hozzáféréssel bűncselekményt követett el.

3.13 A bejelentő felelősségre vonható-e a bejelentés jogszerű megtételéért, a bejelentő mire hivatkozhat egy esetleges hatósági vagy bírósági eljárás során?

A bejelentő a bejelentés jogszerű megtételéért nem vonható felelősségre, ha a bejelentő alapos okkal feltételezte azt, hogy a bejelentés szükséges volt a bejelentéssel érintett körülmények feltárásához.

A bejelentő a fentiekre valamennyi hatósági vagy bírósági eljárás során – a bejelentés megtétele jogszerűségének bizonyítása mellett – hivatkozhat.

3.14 Az állam milyen támogatást biztosít a bejelentő részére?

Az állam a bejelentő részére a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvényben meghatározott támogatásokat biztosítja az ott meghatározott feltételek szerint.

3.15 A bejelentő számára miről szükséges tájékoztatást, illetve tanácsadást nyújtani?

A bejelentő számára tájékoztatást és tanácsadást kell nyújtani a bejelentők rendelkezésére álló eljárásokról és jogorvoslati lehetőségekről, a bejelentők védelmével összefüggő, e törvény szerinti szabályokról, a bejelentők vonatkozó jogszabály szerinti jogairól és kötelezettségeiről. Ezt a tájékoztatást – a bejelentő kérésére – az ügykezelő nyújtja a bejelentő részére.

3.16 Korlátozhatók-e vagy kizárhatók-e a bejelentők védelmét jogszabályban előíró jogok?

Nem korlátozhatók vagy zárhatók ki ezek a bejelentő személyek védelmét jogszabályban megillető jogok. Hatósági vagy bírósági eljárás során az ezen alcím szerinti jogokat korlátozó vagy kizáró nyilatkozatra, szerződésre, szabályzatra jogszerűen hivatkozni nem lehet.

3.17 Mikor jogszerű a bejelentés megtétele?

A bejelentés megtétele jogszerű, ha

a) a bejelentő a bejelentését az e fejezet szerinti visszaélés-bejelentési rendszerek valamelyikén, az e törvényben meghatározott szabályok szerint tette meg,

- b) a bejelentő a bejelentéssel érintett körülményekre vonatkozó, bejelentett információt a munkavégzéssel kapcsolatos tevékenységével összefüggésben szerezte, és
- c) a bejelentő alapos okkal vélelmezte, hogy a bejelentéssel érintett körülményekre vonatkozó, bejelentett információ a bejelentés időpontjában valós volt.

3.18 Mikor tekinthető még jogszerűnek a bejelentés megtétele?

Jogszerű bejelentésnek kell tekinteni, ha a bejelentő a bejelentését nyilvánosságra hozza, és a 3.18. b. és c. pontjai szerinti feltételek teljesülése mellett a következő feltételek valamelyike teljesül:

- a) a bejelentő
 - aa) először a foglalkoztató által létrehozott vagy az állami és önkormányzati szervek szerinti visszaélés-bejelentési rendszert, ezt követően a vonatkozó jogszabályi előírások szerinti elkülönített visszaélés-bejelentési rendszert igénybe vette, vagy
 - ab) közvetlenül az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszert igénybe vette, és a visszaélés-bejelentési rendszer működtetője, illetve az eljárásra jogosult szerv a 2023. évi XXV. törvényben meghatározott intézkedéseket határidőben nem tette meg,
- b) a bejelentő alapos okkal vélelmezte, hogy a bejelentéssel érintett körülmény nyilvánvaló módon veszélyezteti a közérdeket – így különösen, ha visszafordíthatatlan kár bekövetkezésének kockázata áll fenn – vagy
- c) a bejelentő alapos okkal vélelmezte, hogy az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer igénybevétele esetén a bejelentéssel érintett körülmény sajátos jellegzetességei miatt fennáll annak a nyilvánvaló lehetősége, hogy
 - ca) a bejelentővel szemben hátrányos intézkedést tesznek meg, vagy
 - cb) a bejelentésben foglaltak érdemi elintézésére nem kerül sor.

A fentiek nem alkalmazhatók a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény 6. §-a szerinti információt átadó személyre.

Jogszerűen megtett bejelentésnek kell tekinteni, ha a bejelentő a bejelentését a feladat- és hatáskörrel rendelkező európai uniós intézményeknél, szerveknél, hivataloknál vagy ügynökségeknél teszi meg, és a 2023. évi XXV. tv. 45. § b) és c) pontja szerinti feltételek teljesülnek.

3.19 Mely esetekben illeti meg a bejelentőt a törvényben meghatározott védelem?

Kizárólag akkor illeti meg a bejelentőt a törvényben meghatározott védelem, ha

- a) a bejelentéssel érintett körülményekre vonatkozó, bejelentett információ az 1. mellékletben, illetve a 2023. évi XXV. törvény 2. mellékletben szereplő európai uniós jogi aktusok vagy azok végrehajtását, az azoknak való megfelelést biztosító jogszabályi rendelkezések hatálya alá tartozik, vagy
- b) a bejelentő az a) pont szerinti körülmény fennállását alapos okkal feltételezi.

3.20 Mely esetekben nem illeti meg a bejelentőt a törvényben meghatározott védelem?

Nem illeti meg a bejelentőt a törvényben meghatározott védelem, ha

- a) bejelentésével a minősített adatok védelmére vonatkozó szabályokat megszegi,
- b) a bejelentés megtétele során törvényben meghatározott, az orvosi titokra, az ügyvédi titokra vonatkozó titoktartási kötelezettségének nem tesz eleget,

- c) a bejelentés megtétele során az egyházi személy és a vallási egyesület vallásos szertartást hivatásszerűen végző tagjaként a hivatásánál fogva rá irányadó titoktartási kötelezettségének nem tesz eleget,
- d) a bejelentés megtétele során a bírói ítélkezéssel kapcsolatban a törvény által védett titok védelmére vonatkozó szabályokat megszegi,
- e) bejelentésével a büntetőeljárás szabályok szerinti adatkezelési szabályokat megszegi, vagy
- f) a rendvédelmi szervek, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat, illetve a Nemzeti Adó- és Vámhivatal állományának a tagjaként a bejelentésével az e szervek tevékenységére vonatkozó, jogszabályban meghatározott szabályokat megszegi.

3.21 Megilleti-e a törvényben meghatározott védelem azt a személyt, aki a bejelentő részére segítséget nyújt a bejelentés megtétele során, illetőleg azt a személyt, aki a bejelentővel kapcsolatban álló személy (különösen munkatársa vagy családtagja)?

A jogszabály szerinti, a bejelentőre vonatkozó védelemben részesül, aki

- a) a jogszerű bejelentést tevő bejelentő részére segítséget nyújt a bejelentés megtétele során,
- b) a jogszerű bejelentést tevő bejelentővel kapcsolatban álló olyan személy – így különösen a bejelentő munkatársa vagy családtagja –, akit hátrányos intézkedés érhet.

3.22 Egyéb megfontolások

A rosszindulatú bejelentések

A Centrum határozottan fellép a rosszindulatú / rosszhiszemű bejelentésekkel szemben. A visszaélés-bejelentés nem más, mint valamilyen jogsértés bejelentő általi jelentése, aki okkal feltételezi, hogy a bejelentett információ a bejelentés időpontjában valós. Nem számít rosszindulatú bejelentésnek az a bejelentés, amelyről utóbb kiderül, hogy nem történt visszaélés, de amelyről a bejelentő okkal feltételezhette, hogy a bejelentett információ a bejelentés időpontjában valós.

Rosszindulatú a visszaélés bejelentés abban az esetben, ha a bejelentő a bejelentett információkkal szándékosan az ügykezelőket és/vagy a Centrum vezetését megtévesztve kíván valamely személlyel (ismeretlen személlyel is) kapcsolatban visszaélést bejelenteni. A rosszindulatú bejelentésekkel szemben a Centrum határozottan fellép és munkajogi /polgárjogi / büntetőjogi szankciókat és eljárásokat is kilátásba helyezhet. Az ügykezelők rosszindulatú bejelentések alapos gyanúja esetén a bejelentő személyét is vizsgálhatják, függetlenül attól, hogy anonim módon tett valaki bejelentést és adott esetben a Centrum vezetése a bejelentővel szemben eljárást kezdeményezhet.

Visszaélés-bejelentési kötelezettség elmulasztása

Az a munkavállaló, akinek tudomása van bűncselekmény elkövetésének gyanújáról, de mégsem tesz bejelentés, holott utólag bizonyítható, hogy tudott vagy tudnia kellett a bűncselekmény megtörténtéről, vele szemben munkajogi, polgári jogi, illetve büntetőjogi eljárás is indítható.

4. rész: Szerepek és felelőségek

4.1 Szerepkörök

A Centrum visszaélést bejelentő programjában a következő szerepek léteznek:

- ❖ Visszaélést bejelentő személyek védelmére szolgáló tisztviselő (bejelentővédelmi megbízott);
- ❖ A Centrum HR vezetője, a visszaélést bejelentéssel kapcsolatos intézkedés megtételére jogosult vezető;
- ❖ Az ügyekben résztvevő és konkrét vizsgálatokról tudomást szerzett emberi erőforrások (szereplők).

5. szakasz: Intézményirányítás

5.1 A Centrum visszaélés-bejelentési szabályzatának módosításai

A jelen visszaélés-bejelentési szabályzatot évente felül kell vizsgálni abból a célból, hogy lépést tartson értékeinkkel, bevált gyakorlatainkkal, fejlesztéseinkkel, valamint a változó jogszabályokkal és egyéb előírásokkal. A visszaélést bejelentő szabályzatunk bármilyen változását minden alkalmazottal és az érdekelt felekkel közöljük. Ez a szabályzat és az abban végrehajtott esetleges változtatások a munkaszerződések részét képezi.

A Centrum visszaélés-bejelentési szabályzatának módosításait a következőnek kell jóváhagynia:

- ❖ Vezető tisztségviselő

Minden változtatást a vezető tisztségviselő felülvizsgál, aki szükség esetén észrevételeket tehet és visszajelzést adhat. Minden változtatást dokumentálni szükséges a jelen visszaélés-bejelentési szabályzatban is és minden alkalmazott számára elérhetővé kell tenni a mindenkor hatályos egységes szerkezetbe foglalt visszaélés-bejelentési szabályzatot.

A jelen szabályzatot a Centrum a munkavállalók számára az alábbi módon teszi elérhetővé:

- ❖ A Centrum székhelyén és fióktelepén papír alapon kihelyezésre kerül több, valamennyi foglalkoztatott számára elérhető helyiségben.

A jelen szabályzat rendelkezéseit a Centrum a hatálybalépésekor meglévő munkavállalói, valamint a jövőben belépő munkavállalói részére kihirdeti, illetve elérhetővé teszi és az abban foglaltak ismerete minden munkavállaló részére kötelező.

6. szakasz: A belső visszaélés-bejelentési rendszerrel kapcsolatos kötelezettség teljesítését ellenőrző hatóság

A Centrum belső visszaélés-bejelentési rendszerrel kapcsolatos kötelezettségének teljesítését a foglalkozás-felügyeleti hatóság ellenőrzi.

Kelt: Kiskunhalas, 2026. július 01.

.....
Csúzdi Zoltán
kancellár

MELLÉKLETEK

A jelentéstétel csatornái

A belső visszaélés-bejelentési csatornán az alábbi visszaélés-bejelentési típusok tehetők

Visszaélés-bejelentési kategóriák

Kategória azonosító	Kategória	Kivizsgálás ideje
150617	Munkavédelmi szabálysértés	30 nap
150618	Zaklatás / diszkrimináció	30 nap
150619	Munkahelyi visszaélés	30 nap
150620	Megvesztegetés	30 nap
150621	Be nem jelentett foglalkoztatás	30 nap
150622	Kényszermunka	30 nap
150624	Környezetvédelmi szabálysértés	30 nap
150625	Termékbiztonsági szabálysértés	30 nap
150626	Tisztességtelen verseny / pályázat	30 nap
150627	Gyülekezési szabadság megsértése	30 nap
150628	Munkahelyi megtorlás	30 nap
150629	Intézményi titok megsértése	30 nap
150630	A versenytilalmi záradék megsértése	30 nap
150631	Termékekkel kapcsolatban elkövetett visszaélések	30 nap
150633	Egyéb	30 nap
150634	Zaklatás	30 nap
150635	Munkahelyi megfélemlítés	30 nap
150636	Szexuális zaklatás	30 nap
150637	Rasszizmus	30 nap
150638	Fenyegetés	30 nap
150639	Csalás	30 nap
150640	Pénzmosás	30 nap
150641	Bennfentes kereskedelem	30 nap
150642	Munkaviszony jogosulatlan megszüntetése	30 nap
150643	Fizetés csökkentése	30 nap ³

A kivizsgálás határideje különösen indokolt esetben, a bejelentő egyidejű tájékoztatása mellett meghosszabbítható. A bejelentőt ebben az esetben a kivizsgálás várható időpontjáról és a kivizsgálás meghosszabbítása indokairól kell tájékoztatni a bejelentés kivizsgálási idejének várható időpontjáról és a meghosszabbítás okairól. A bejelentés kivizsgálásának határideje ebben az esetben sem haladhatja meg a 3 hónapot.

³ A visszaélés-bejelentés kivizsgálása függ attól is, hogy az esetleges visszaélés milyen kockázatot jelent a Centrum számára, így a kivizsgálások a bejelentések jellege alapján prioritizálhatóak.

Változásnapló

Amennyiben a jelen szabályzatban foglaltak változtatásra kerülnek, a módosított szabályzatnak tartalmaznia kell:

- ❖ a változásokkal (módosításokkal) egységes szerkezetbe foglalt szabályzatot
- ❖ a módosítás dátumát, helyét és hatályát
- ❖ a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szabályzatot jóváhagyó aláírását

Visszaélés-bejelentésekre irányadó jogforrások jellemzői, összehasonlításuk

Jogszabály	2013. évi CLXV. törvény a panaszokról és közérdekű bejelentésekről	EU 2019/1937. Irányelve
Fókusz	panasz, közérdekű bejelentés	visszaélés-bejelentés
Alkalmazás jellege	kötelező	opcionális
Alanya	- állami szerv, önkormányzati szerv - panaszt, közérdekű bejelentést bejelentő személy	- munkáltató vagy általa megbízott bejelentővédelmi ügyvéd vagy más külső szervezet - visszaélést bejelentő személy
		- uniós jog megsértése (visszaélés-bejelentés) - köz- és magánszférában munkavállalót foglalkoztató személy vagy szervezet, ezen belül - a min. 50 munkavállalót foglalkoztató magánszektorban működő jogalany (különbézték nem alkalmazható az Irányelv I.B. és II. részében említett jogalanyokra) köteles belső jelentési csatornát kialakítani - tagállam előírhatja az 50 fő alatti magánszektorban működő jogalanyra is a belső bejelentési csatorna működtetését - közszférában működő valamennyi jogalanyra alkalmazni kell a belső bejelentési csatornát, a tulajdonukban álló szervezetekkel együtt - mentesíthető a 10 ezer főnél kevesebb lakosú vagy 50 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató önkormányzat - külső bejelentési csatorna esetében az illetékes hatóságot a tagállamok jelölik ki - magánszektorban vagy közszférában dolgozó személy munkavégzéssel összefüggésben tudomására jutó jogsértés, de legalább - EUMSZ 45. cikk (1) bekezdése szerinti munkavállalók, köztisztviselők - EUMSZ 49. cikke szerinti önálló vállalkozó jogállású személy - tulajdonos, ügyviteli, ügyvezető, felügyeleti testülethez tartozó, nem ügyvezető tagok, önkéntesek, fizetett, ill. nem fizetett gyakornokok - vállalkozók, alvállalkozók és beszállítók felügyelete és irányítása alatt dolgozók (megszűnt munkaviszonnyal kapcsolatos jogsértésekre is) - (még el nem kezdett munkaviszonnyal kapcsolatos jogsértésekre is)

Jogszábaály	2013. évi CLXV. törvény a panaszokról és közérdekű bejelentésekről		EU 2019/1937. Irányelve
Tárgya	bármely panasz, közérdekű bejelentés	viassaélés	uniós jogi aktusok hatálya alá tartozó jogsértések: - közbeszerzés - pénzügyi szolgáltatások, termékek és piacok, pénzmosás és terrorizmus megelőzése - termékbiztonság és termékmegfelelőség - közlekedésbiztonság - környezetvédelem - sugárvédelem, nukleáris biztonság - élelmiszer- és takarmánybiztonság, állategészségügy, állatjóllét - közegészségügy - fogyasztóvédelem - magánélet és személyes adatok védelme, hálózati és információs rendszerek biztonsága - EUMSZ 325. cikkében említett jogsértések (csalás, Unió pénzügyi érdekeit érintő jogsértések) - EUMSZ 26. cikkének (2) bekezdésében említett belső piaccal kapcsolatos jogsértések (például a versenyre és az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályok megsértése), Centrumi adóra vonatkozó szabályok megsértése, illetve Centrumi adóra vonatkozó, alkalmazandó jogszabályok tárgyát vagy célját megghiúsító adóelölönyök szerzése
Ki tehet bejelentést?	bárki	munkavállaló, szerződéses viszonyban álló személyek, bármely személy (méltányolható jogos érdek alapján)	- az Irányelv alanyi hatályában meghatározott természetes személy
Anonim bejelentés?	nem lehetséges, az anonim bejelentő (azonosíthatatlan személy) panaszának vizsgálatát az eljárásra jogosult szerv mellőzi	nem szükséges, az anonim bejelentő bejelentésének vizsgálata mellőzhető	lehetséges, de az anonim bejelentések és nyomon követések elfogadásának eldöntése a tagállam hatásköre, de az anonim bejelentőt védelem illeti meg
Elbírálás határideje?	30 nap, ha több, akkor a bejelentőt tájékoztatni kell	a bejelentő tájékoztatása a bejelentéstől számított legrövidebb időn belül, max. 30 napon belül, eltérni csak különösen indokolt esetben a bejelentő tájékoztatása mellett lehetséges	- belső / külső bejelentési csatorna: visszaigazolás a bejelentőnek a bejelentés kézhezvételétől számított hét napon belül és - belső csatorna: a bejelentő tájékoztatása a bejelentés kézhezvételétől számított 7 nap+ 3 hónapon belül - külső csatorna: a bejelentő három hónapot, illetve – indokolt esetben – hat hónapot meg nem haladó tájékoztatása, észszerű határidőn belül

Jogszámból	2013. évi CLXV. törvény a panaszokról és közérdekű bejelentésekről	EU Irányelve	2019/137.
Bejelentővel történő interakció módja	szóbeli vagy írásbeli (offline, online); (a közérdekű bejelentés védett elektronikus rendszeren keresztül is megtehető)	szóbeli vagy írásbeli	- belső (közszférában vagy magánszektorban működő jogalanyon belül tett bejelentés szóban vagy írásban vagy mindkét módon) és/vagy - külső bejelentési csatornán (hatóságnak történő bejelentést szóban és írásban is lehetővé kell tennie) keresztül
Bejelentő értesítést kap a vizsgálat eredményéről?	igen (írásban vagy szóban)	igen (írásban vagy szóban)	igen (bejelentési csatornán keresztül, írásban és/vagy szóban)
Van-e mentesség a vizsgálatra vonatkozóan?	igen: - anonim bejelentés - azonos tartalmú, ugyanazon panaszos (közérdekű bejelentő) által tett bejelentés - a tudomásszerzést követő 6 hónapon túl előterjesztett panasz esetén, ill. a sérelmezett tevékenység vagy mulasztás bekövetkezésétől számított 1 éven túli panaszt érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani	igen: - anonim bejelentés - ismételt, azonos tartalmú bejelentés - ha a bejelentő tudomásszerzését követő 6 hónapon túli - ha a közérdek vagy a nyomós magánérdek sérelme nincs arányban a bejelentésben érintett személy jogainak korlátozásával	igen: - enyhe jogsértés esetén - ismétlődő bejelentés, mely nem tartalmaz új, jogsértésre vonatkozó információkat egy, már lezárt eljárással kapcsolatos bejelentéshez
Személyes adatok kezelése	kizárólag a panasz, közérdekű bejelentés lefolytatása céljából	kizárólag a bejelentés kivizsgálása és a bejelentés tárgyát képező magatartás orvoslása, megszüntetése céljából	EU 2016/679 rendelettel, 2016/680 irányelvvel, valamint a 2018/1725 rendelettel összhangban
Személyes adatok továbbítása	kezdmenyezett eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező szerv részére (ha eljárás lefolytatására jogosult vagy a bejelentő hozzájárult)	bejelentővédelmi ügyvéd kivizsgálásban résztvevő külső szervezet részére	EU 2016/679 rendelettel, 2016/680 irányelvvel, valamint a 2018/1725 rendelettel összhangban
Bejelentéshez szükséges feltétel	nincs szabályozva	nyilatkozat (a bejelentést jóhiszeműen teszi vagy kellő alappal feltételezi, hogy valós) Jogi személy bejelentőnél (képviselő neve, székhelye)	nincs szabályozva

Az inkognitómód engedélyezése a visszaélések bejelentéséhez

Hogyan böngészhet az interneten a böngészési előzmények rögzítése nélkül

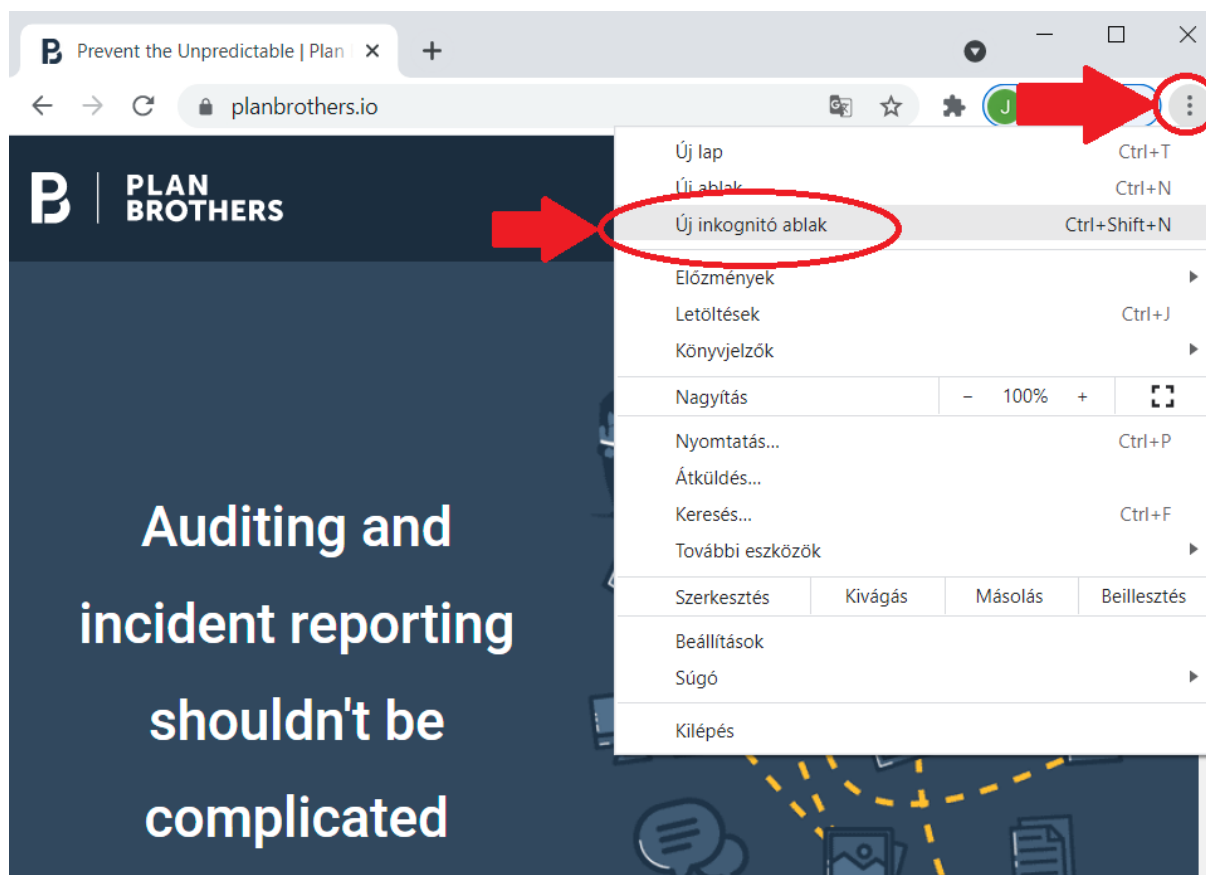
Az inkognitómód / privát mód megakadályozza, hogy a böngészője tárolja a böngészési adatokat, így azokat később nem lehet lekérni. Ez azt jelenti, hogy a keresések, a felkeresett oldalak, a bejelentkezési adatok és a cookie -k nem kerülnek mentésre az eszközön, miután bezárta a privát ablakokat. Ez különösen akkor fontos, ha megosztott eszközt használ a visszaélések bejelentésére.

Az alábbiakban bemutatjuk, hogyan engedélyezheti az inkognitómódot / privát módot az incy.io által támogatott leggyakoribb böngészők között. A támogatott böngészők teljes listája [itt található](#)

Asztali számítógép

Google Chrome

Nyisson meg egy inkognitóablakot a böngészőablak jobb felső sarkában található menüben, majd válassza az **Új inkognitóablak** lehetőséget.

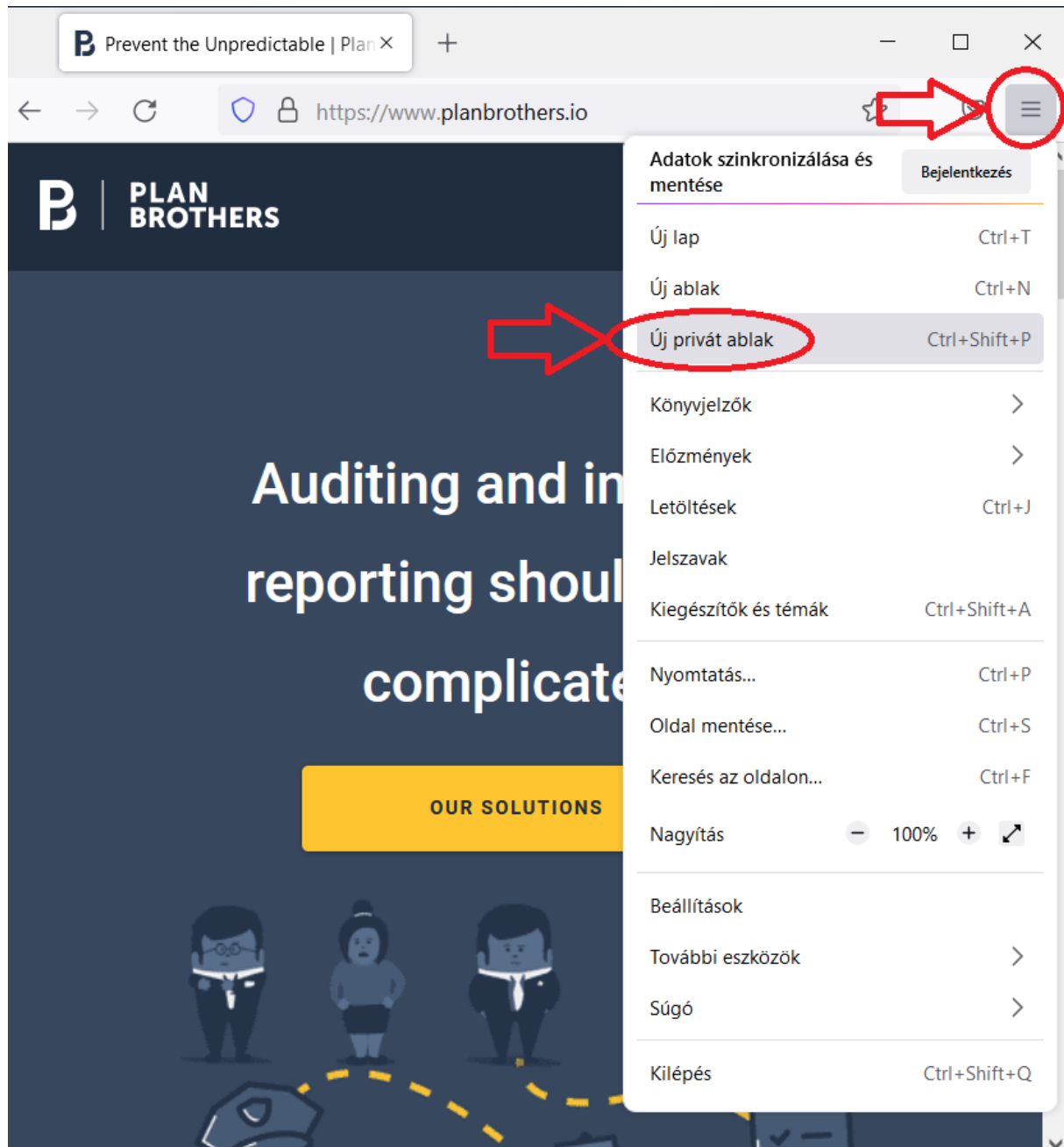

Gyorsbillentyűk is rendelkezésre állnak:

- Windows és Linux: A megnyitott böngészővel egyidejűleg nyomja meg a **Ctrl + Shift + N** billentyűkombinációt.
- Mac: A megnyitott böngészővel nyomja meg egyidejűleg a **Command + Shift + N** billentyűkombinációt.

Mozilla Firefox

Nyisson meg egy privát ablakot a böngészőablak jobb felső sarkában található menüben, majd válassza az **Új privát ablak** lehetőséget.

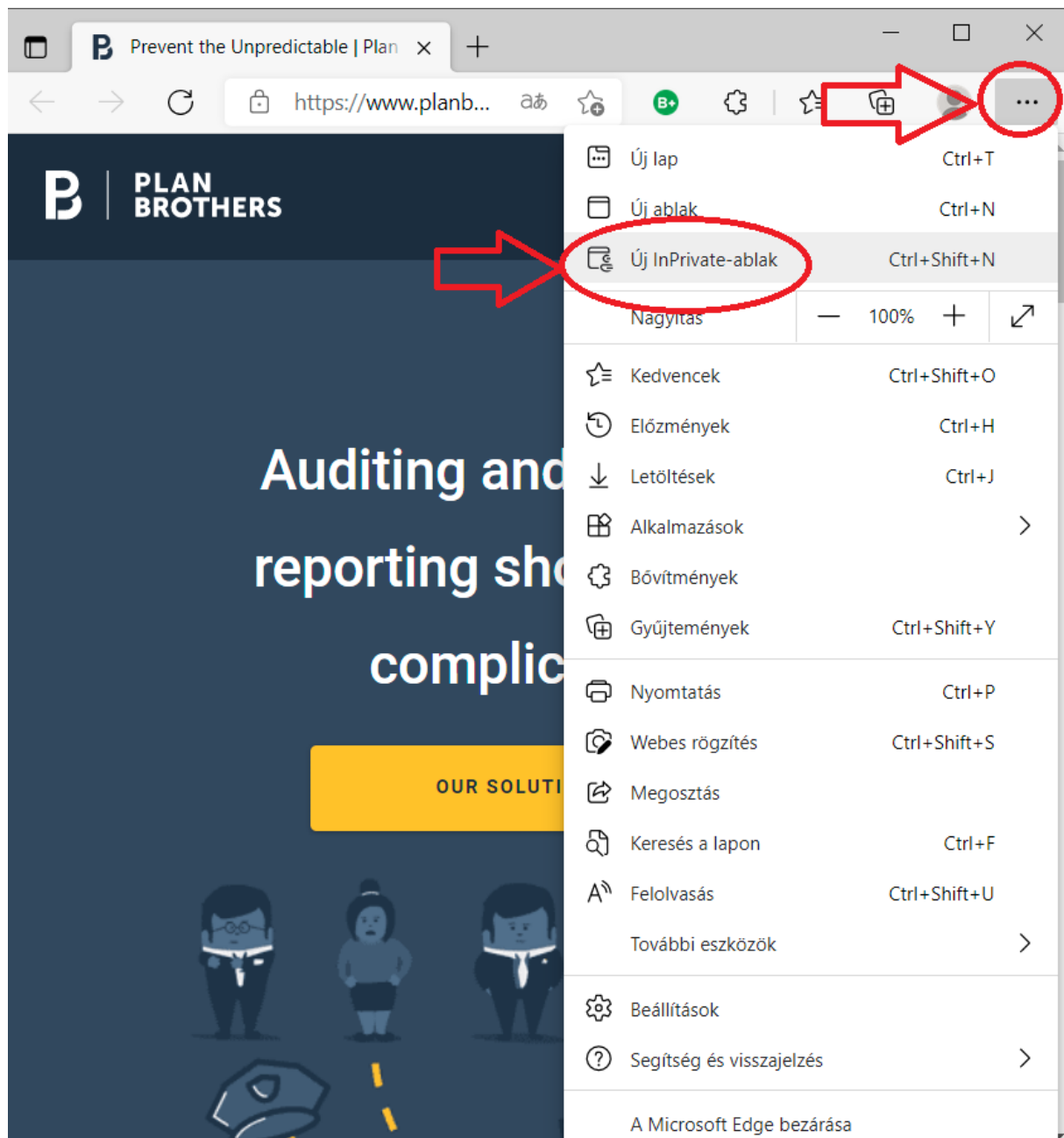

Gyorsbillentyűk is rendelkezésre állnak:

- Windows és Linux: A böngésző megnyitásával nyomja meg egyidejűleg a **Ctrl + Shift + P** billentyűkombinációt.
- Mac: A böngésző megnyitásával nyomja meg egyidejűleg a **Command + Shift + P** billentyűkombinációt.

Microsoft Edge

Nyisson meg egy privát ablakot a böngészőablak jobb felső sarkában található menüben, majd válassza az **Új InPrivate-ablak** lehetőséget.

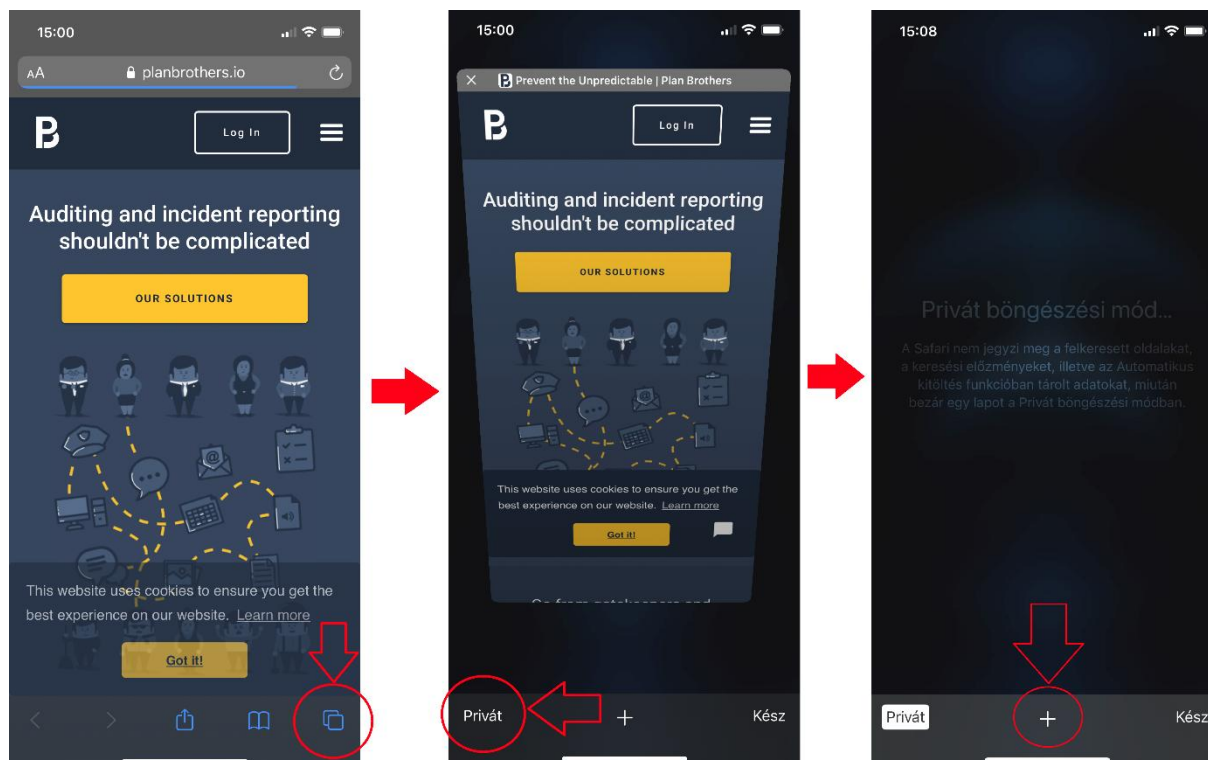
Gyorsbillentyűk is rendelkezésre állnak:

- Windows és Linux: A böngésző megnyitásával egyidejűleg nyomja meg a **Ctrl + Shift + N** billentyűkombinációt.
- Mac: A böngésző megnyitásával egyidejűleg nyomja meg a **Command + Shift + N** billentyűkombinációt.

Mobiltelefon

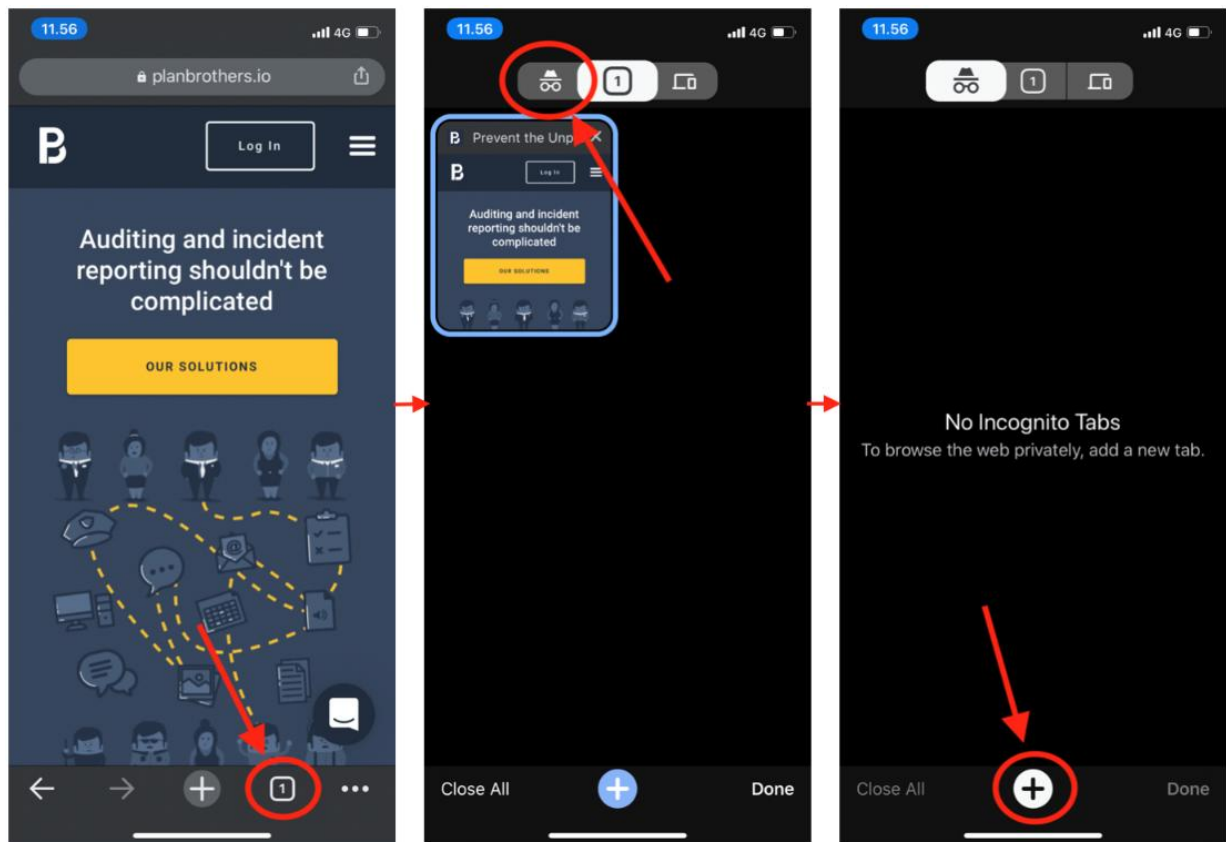
Safari iOS-nél

Nyissa meg a Safari böngészőt, és válassza ki a képernyő jobb alsó sarkában található négyzetet. Ezután válassza a **Privát** lehetőséget a bal oldalon. A **Plus**-jelzéssel megnyitott új lapok privát módban nyílnak meg.

Chrome Androidnál

Nyissa meg a Chrome böngészőt, és válassza ki a képernyő alján, kissé jobbra található négyzetet. Ezután válassza az **Inkognitó** lehetőséget a bal felső sarokban. A **Plus**-jelzéssel megnyitott új lapok inkognitómódban nyílnak meg.

Főbb vagyoni elleni bűncselekmények a Btk-ban

1. A vagyoni elleni bűncselekmények általános jellemzői

A vagyoni jogok legtágabban vett megsértésével kapcsolatos kérdéseket és jogvitákat alapvetően nem a büntetőjog, hanem a döntően kötelmi jogi jogviszonyokból származó és azokhoz kapcsolódó vonatkozásokban a *polgári jog* szabályozza. Az ezekkel kapcsolatos jogviták eldöntésében elsődlegesen ez a jogág és jogterület a releváns. A tulajdonjog, birtokjog, az egyes szerződésekből fakadó jogok és azokhoz kapcsolódó kötelezettségek megsértését ezen túlmenően a *szabálysértési jog* szabályozása dominálja, vagyis büntetőjogi eljárásra és intézkedésre csak mindezen jogviszonyok megsértésekor ultima ratio-ként, vagyis a privát szerződéses jogviszonyokba az állam nevében eljáró hatóságok által történő beavatkozásra, korlátozásra csak végső eszközként kerül sor.

A vagyoni elleni bűncselekmények társadalomra veszélyességét a tárgyi súlyuk alapján lehet meghatározni, vagyis ezek mértéke döntően és alapvetően az elkövetett cselekmények eredményétől, egészen pontosan azok nagyságától függ. A vagyoni elleni bűncselekményeket ebből a megközelítésből *három csoportra* oszthatjuk aszerint, hogy:

a.) a törvényi tényállásuk nem tartalmaz eredményt, vagyis a bűncselekmény befejezettségéhez nem kell eredmény bekövetkezése, ezeket *immateriális*, míg azokat a bűncselekményeket, amelyek törvényi tényállása eredményt is tartalmaz, vagyis a befejezett stádiumuk megállapításához annak az eredménynek a megvalósulása is szükséges *materiális* bűncselekményeknek nevezzük.

Immateriális bűncselekmény a lopás, sikkasztás, rablás, kifosztás, jogtalan elsajátítás, orgazdaság, jármű önkényes elvétele. Ezek a tényállások meghatározott értékhatár alatt szabálysértések, felette már bűncselekmények lesznek, illetve bizonyos sávosan megállapított értékhatárok között súlyosabban büntetendő minősített esetük állapítható meg. Ezek tényállása tehát eredményt nem tartalmaz, ha a cselekménnyel okozott sérelem nagysága eléri a törvényben írt értéket (összeget) akkor bűncselekmény valósul meg.

Ezeket az értékhatárokat a Btk. 459.§-a rögzíti:

6) E törvény alkalmazásában az érték, a kár, valamint a vagyoni hátrány

- a) ötvenezer-egy és ötszázezer forint között kisebb,
- b) ötszázezer-egy és ötmillió forint között nagyobb,
- c) ötmillió-egy és ötvenmillió forint között jelentős,
- d) ötvenmillió-egy és ötszázmillió forint között különösen nagy,
- e) ötszázmillió forint felett különösen jelentős.

b.) A vagyoni elleni bűncselekmények másik csoportja - materiális bűncselekményként - eredményként *kárt* tartalmaz. A kár a polgári jogban használt fogalom alapján a bűncselekménnyel a vagyonban okozott és ténylegesen bekövetkezett értékcsökkenést (damnum emergens) jelenti. Ezek a bűncselekmények akkor befejezettek, ha a kár is bekövetkezett, azt megelőzően kísérletnek minősülhetnek. Ilyen bűncselekmény a csalás, a rongálás, az információs rendszer felhasználásával elkövetet csalás.

c.) Ezen bűncselekmények harmadik csoportja pedig az, amelyik eredményként a törvényi tényállásban *vagyoni hátrányt* rögzít, ami tágabb és szélesebb körű fogalom, mint a kár, mivel ez a bűncselekménnyel összefüggésben ténylegesen bekövetkezett káron túl az elmaradt vagyoni előnyt (lucrum cessans) is tartalmazza. Ebbe a körbe tartozik a hűtlen és a hanyag kezelés, a költségvetési csalás, gazdasági csalás, a zsarolás.

A bűncselekmények ezen körének vizsgálata szempontjából kiemelten fontos továbbá, hogy a hanyag kezelés kivételével az összes többi bűncselekményt az elkövető tudattartalmát vizsgáló alanyi oldal szempontjából *kizárólag szándékosan* lehet elkövetni.

Lényeges továbbá, hogy az ide tartozó bűncselekmények szabálysértési és már bűncselekményt megvalósító értékhatárai között több, az általános értékhatárok szabályaitól eltérő összeg került megállapításra az alábbiak szerint:

Nem valósul meg bűncselekmény, ha a hanyag kezelést százezer forintot meg nem haladó *vagyoni hátrányt*, a társadalombiztosítási, szociális vagy más jóléti juttatással visszaélést ötvenezer forintot meg nem haladó *kárt* okozva követik el.

Nem bűncselekmény, hanem szabálysértés valósul meg, ha a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértését százezer forintot meg nem haladó, a rossz minőségű termék forgalomba hozatalát vagy a versenytárs utánzását százezer forintot meg nem haladó *értékre* követik el.

Nem valósul meg bűncselekmény, illetve vámszabálysértés valósul meg, ha a költségvetési csalással okozott *vagyoni hátrány* a százezer forintot nem haladja meg.

Lényeges fogalom még a *szabálysértések érték egybefoglalása*, melynek szabályait részletesen a Kúria 87. számú Büntető Kollégiumi véleménye tartalmazza. Ennek lényege az, hogy a terhelt által elkövetett ugyanolyan, még el nem évült tulajdon elleni szabálysértések külön-külön (kár)értékét össze kell adni és így azok az egybefoglalt, összesített érték (kár, vagyoni hátrány) alapján minősülnek egy rendbeli bűncselekménynek.

A külön-külön szabálysértések érték egybefoglalásával létrejött bűncselekmény törvényi egység, vagyis azt a törvényben a jogalkotó döntésével határozták meg bűncselekményként. Ebben a körben a folytatólágosság megállapítása kizárt, mivel folytatólágos egységbe csak a külön-külön önmagukban is bűncselekménynek minősülő részcsselekmények foglalhatók a Btk. 6. § (2) bekezdése alapján akkor, ha az elkövető ugyanolyan bűncselekményeket, egységes akarat elhatározással, azonos sértett sérelmére, rövid időközönként többször követ el.

Ebből következően csak szabálysértéseket lehet érték egybefoglalni, vagyis bűncselekménynek minősülő részcsselekmény és szabálysértési részcsselekmény érték egybefoglalás kizárt és az azonos sértett sérelmére elkövetett szabálysértések is csak az érték egybefoglalás alapján alkothatnak bűncselekményt.

Nincs helye érték egybefoglalásnak akkor sem, ha az önmagukban szabálysértéseket megvalósító cselekmények csak pl az üzletszerűség –mint minősítő körülmény- megállapíthatósága miatt minősülnek vétségé, azaz bűncselekménnyé.

2. Vagyon elleni bűncselekmények néhány típusa

2.1. *A csalás*

373. § (1) Aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart, és ezzel kárt okoz, csalást követ el.

(2) A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a csalás kisebb kárt okoz, vagy
- b) a szabálysértési értékhatárt meg nem haladó kárt okozó csalást
 - ba) bünszövetségben,
 - bb) közveszély színhelyén,
 - bc) üzletszerűen,
 - bd) jótékony célú adománygyűjtést színlelve

követik el.

(3) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a csalás nagyobb kárt okoz, vagy

b) a kisebb kárt okozó csalást a (2) bekezdés *ba*)-*bc*) pontjában meghatározott valamely módon követik el.

(4) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a csalás jelentős kárt okoz,

b) a nagyobb kárt okozó csalást a (2) bekezdés *ba*)-*bc*) pontjában meghatározott valamely módon követik el, vagy

c) a csalást a bűncselekmény felismerésére vagy elhárítására idős koránál vagy fogyatékosságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére követik el.

(5) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a csalás különösen nagy kárt okoz, vagy

b) a jelentős kárt okozó csalást a (2) bekezdés *ba*)-*bc*) pontjában meghatározott valamely módon követik el.

(6) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a csalás különösen jelentős kárt okoz, vagy

b) a különösen nagy kárt okozó csalást a (2) bekezdés *ba*)-*bc*) pontjában meghatározott valamely módon követik el.

(7) E § alkalmazása szempontjából kárnak kell tekinteni az igénybe vett szolgáltatás meg nem fizetett ellenértékét is.

2.2. Gazdasági csalás

374. § (1) Aki jogtalan haszonszerzés végett színlelt gazdasági tevékenységet végez, és ezzel vagyoni hátrányt okoz, gazdasági csalást követ el.

(2) A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, ha a gazdasági csalás kisebb vagyoni hátrányt okoz.

(3) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a gazdasági csalás nagyobb vagyoni hátrányt okoz, vagy

b) a kisebb vagyoni hátrányt okozó gazdasági csalást

ba) bűnszövetségben,

bb) üzletszerűen

követik el.

(4) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a gazdasági csalás jelentős vagyoni hátrányt okoz, vagy

b) a nagyobb vagyoni hátrányt okozó gazdasági csalást a (3) bekezdés *ba*) vagy *bb*) pontjában meghatározott módon követik el.

(5) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a gazdasági csalás különösen nagy vagyoni hátrányt okoz, vagy

b) a jelentős vagyoni hátrányt okozó gazdasági csalást a (3) bekezdés *ba*) vagy *bb*) pontjában meghatározott módon követik el.

(6) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a gazdasági csalás különösen jelentős vagyoni hátrányt okoz, vagy

b) a különösen nagy vagyoni hátrányt okozó gazdasági csalást a (3) bekezdés *ba*) vagy *bb*) pontjában meghatározott módon követik el.

2.3. Információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás

375. § (1) Aki jogtalan haszonszerzés végett információs rendszerbe adatot bevisz, az abban kezelt adatot megváltoztatja, törli, vagy hozzáférhetetlenné teszi, illetve egyéb művelet végzésével az információs rendszer működését befolyásolja, és ezzel kárt okoz, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A törvény információs rendszer felhasználásával elkövetett csalásként rendeli büntetni az elektronikus készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel elkövetett csalásszerű visszaéléseket is, mivel ezek szükségszerűen információs rendszer felhasználásával valósulnak meg. Az elkövetés tárgya az elektronikus készpénz-helyettesítő fizetési eszköz. Ide tartozik minden olyan készpénz-helyettesítő fizetési eszköz, amelynek felhasználása elektronikus úton, információs rendszer útján történik. A nem elektronikus, hanem papír alapú készpénz-helyettesítő fizetési eszközökre elkövetett károkozó magatartások nem e tényállás szerint, hanem csalásnak minősülnek.

Az elkövetési magatartás felsorolása nem taxatív, mert bármely művelet tényállásszerűen megvalósítja a bűncselekményt, amely az információs rendszer működésének befolyásolására alkalmas.

2.4. Költségvetési csalás

396. §

(1) Aki

- a) költségvetésbe történő befizetési kötelezettség vagy költségvetésből származó pénzeszközök vonatkozásában mást tévedésbe ejt, tévedésben tart, valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, vagy a valós tény elhallgatja,
- b) költségvetésbe történő befizetési kötelezettséggel kapcsolatos kedvezményt jogtalanul vesz igénybe, vagy
- c) költségvetésből származó pénzeszközöket a jóváhagyott céltól eltérően használ fel, és ezzel egy vagy több költségvetésnek vagyoni hátrányt okoz, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6)⁴ Az (1)-(5) bekezdés szerint büntetendő, aki a jövedéki adóról szóló törvényben, valamint a felhatalmazásán alapuló jogszabályban megállapított feltétel hiányában vagy hatósági engedély nélkül jövedéki terméket előállít, megszerez, tart, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, és ezzel a költségvetésnek vagyoni hátrányt okoz.

(7) Aki költségvetésből származó pénzeszközökkel kapcsolatban előírt elszámolási, számadási, vagy az előírt tájékoztatási kötelezettségének nem vagy hiányosan tesz eleget, valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, vagy valótlan tartalmú, hamis vagy hamisított okiratot használ fel, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A költségvetési csalásnak három alapesete van:

- 1.) A 396.§ (1)-(5) bekezdéseiben a befizetési kötelezettség, vagy a költségvetésből származó pénzeszközök vonatkozásában más tévedésbe ejtése vagy tartása, illetve valós tény elhallgatása, vagy valótlan tartalmú nyilatkozat megtétele az elkövetési magatartás. Ez a lehető legtágabb értelemben, bármilyen megtévesztő magatartással megvalósulhat. Tipikus elkövetési mód az, hogy az elkövető az adókötelezettség szempontjából jelentős adatok tekintetében tesz valótlan nyilatkozatot, amely azonban az adózás szempontjából nyilatkozattételre kötelezett személy adófizetésre irányuló akarat kijelentését tartalmazza, így több, mint egyszerű tényközlés. A valós tény elhallgatása szándékos eltitkolást jelent a keletkezett jövedelem vonatkozásában.

Szintén ennek az alapesetnek az elkövetési magatartása a költségvetésbe történő befizetési kötelezettséggel kapcsolatos kedvezmények jogtalan igénybevétele, melynek tipikus eszköze lehet a valótlan adat bejelentésén túlmenően az adócsökkentés célját szolgáló hamis könyvelés.

Szintén ezen alapeset elkövetési magatartása a költségvetésből származó pénzeszközöknek a jóváhagyott céltól eltérően történő felhasználása.

Az 1.) és a 2.) számú alapeset eredmény bűncselekmény, annak befejezéséhez a vagyoni hátrány bekövetkezése is szükséges.

A korábban már tárgyalás értékhatárookra tekintettel a 462.§ (3) bekezdése szerint a cselekmény csak akkor lesz bűncselekmény, ha a vagyoni hátrány összege meghaladja a 100.000,- Ft-ot.

A vagyoni hátrány részét képező bevétel kiesés itt azonban általában nem gazdasági tevékenység eredménye, hanem az adózó számára előírt kötelezettség teljesítésének elmulasztásában jelentkezik. Ezzel kapcsolatban tartalmaz értelmező rendelkezést a 9.§ b.) pontja.

A tárgyalta alapeset vonatkozásában láthatjuk, hogy az a korábban tárgyalta csalás bűncselekményének egyik fontos tényállási elemét magában hordozza, így a tévedésbe ejtés, illetve tartás tekintetében a korábban a csalásnál leírtak itt is irányadóak.

Nyilvánvaló azonban, hogy a bűncselekmény csak szándékosan követhető el az alapeset mindhárom fordulata tekintetében és az elkövetési magatartás és a vagyoni hátrányként jelentkező eredmény között okozati összefüggésnek kell fennállnia.

A bűncselekmény tetteseinek szervezettek, gazdasági Centrumok és nem csak magánszemélyek, hanem jogi személyek is lehetnek.

Az 1.) alapeset második fordulataiban szabályozott támogatásokhoz kapcsolódó elkövetésnél a támogatások nem mindig egy konkrét költségvetésből származnak, és a befizetési kötelezettség sem feltétlenül csak egy költségvetés tekintetében áll fenn a befizetővel szemben. Erre figyelemmel a jogalkotó törvényi egységként határozta meg ezt az elkövetési alakzatot, vagyis a jogszabályban történő rendelkezés alapján ilyen esetekben is egy rendbeli bűncselekményt kell megállapítani azokban az esetekben is, amik e nélkül bűnhalmazatnak minősülnének.

A 2.) alapeset (396.§ (6) bekezdés) a jövedéki termékekre elkövetett költségvetési csalást bünteti. A törvényi szabályos keretjellegű, ennek részletszabályait tartalmazó

háttérnormája a jövedéki termékek forgalmazásáról szóló 2003. évi CXXVII. törvény.

A 2.) alapeset 5 elkövetési magatartást tartalmaz a jövedéki termékek tekintetében akkor, ha azokat engedély nélkül, vagyis a jogszabályban megállapított feltételek hiányában vagy hatósági engedélyek nélkül végzik: ez az alapeset elkövethető jövedéki termék előállításával, megszerzésével, tartásával, forgalomba hozatalával és az azzal való kereskedéssel.

Ezt az alakzatot természetesen az is elkövetheti tettesként, aki az előírt jogszabályi feltételeket szándékosan megszegi, vagy a részére kiadott engedély kereteit túllépi. Az elkövetőnek tisztában kell lenni azzal, hogy az adott dolog olyan jövedéki ellenőrzés alá eső termék, amellyel kapcsolatban a felsorolt cselekmények csak engedély birtokában végezhetők jogszerűen adófizetési kötelezettség terhe mellett.

A bűncselekmény mind egyenes, mind eshetőleges szándékkal elkövethető, gondatlan alakzata nem büntetendő, de vámigazgatási eljárást megalapozhat.

A korábbi Btk. a jövedékekkel visszaélést külön alapesetben szabályozta. Ennek megváltozására az Európai Unióhoz történő csatlakozás miatt került sor, mivel emiatt megszűntek a vámhatárok és az EU egységes belső piacán vám megfizetése nélkül szabadon mozoghattak. Mindezekre figyelemmel került újra szabályozásra a kérdés abból a célból, hogy az EU jövedéki termékek piacán a versenysemlegesség elve következetesen érvényesülhessen.

A 3.) számú alapeset (396.§ (7) bekezdés) a költségvetésből származó pénzeszközökre elkövetett bűncselekmény, melynek elkövetési magatartásai az előírt elszámolási, számadási, tájékoztatási kötelezettség elmulasztása, vagy azok hiányos teljesítése, továbbá erre vonatkozóan valótlán nyilatkozat megtétele, valótlán tartalmú, hamis vagy hamisított okirat felhasználása akár szóban, akár írásban.

A bűncselekmény elkövetője tehát a pénzügyi támogatásban részesült személy, ha azonban a támogatás címzettje több személy, akkor a társtettség is megállapítható, ha az elkövetők közötti szándékegység bizonyítható.

A 3.) alapeset nem tartalmaz eredményt, így az elkövetési magatartás nélkül is befejezett.

2.5.A fontosabb nem erőszakos vagyon elleni bűncselekmények büntetőjogi meghatározása és jellemzőik

2.5.1. A lopás

370. §⁵ (1) Aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el.

(2) A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a lopást kisebb értékre vagy

b) a szabálysértési értékre elkövetett lopást

ba) bűnszövetségben,
bb) üzletszerűen,
bc) dolog elleni erőszakkal - ideértve azt is, ha a dolog eltulajdonításának megakadályozására szolgáló eszközt állagsérelem okozása nélkül eltávolítják, vagy a dolog eltulajdonításának megakadályozására alkalmatlanná teszik -,
bd) zsebtolvajlás útján,
be) egy vagy több közokirat, magánokirat vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszköz egyidejű elvételével,
bf) helyiségbe vagy ehhez tartozó bekerített helyre megtévesztéssel, vagy a jogosult, illetve a használó tudta és beleegyezése nélkül bemenve,
bg) hamis vagy lopott kulcs használatával,
bh) lakást vagy hasonló helyiséget az elkövetővel közösen használó sérelmére vagy
bi) erdőben jogellenes fakivágással
követik el.

(3) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha
a) a lopást nagyobb értékre,
b) a kisebb értékre elkövetett lopást
ba) a (2) bekezdés *ba)*-*be)* pontjában meghatározott valamely módon,
bb) védett kulturális javak körébe tartozó tárgyra vagy régészeti leletre,
bc) vallási tisztelet tárgyára,
bd) holttesten lévő tárgyra, illetve temetőben vagy temetkezési emlékhelyen a halott emlékére rendelt tárgyra,
be) nemesfémre vagy
c) a lopást szabálysértési vagy kisebb értékre közveszély színhelyén
követik el.

(4) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha
a) a lopást jelentős értékre vagy
b) a nagyobb értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés *ba)*-*be)* pontjában meghatározott valamely módon vagy közveszély színhelyén
követik el.

(5) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha
a) a lopást különösen nagy értékre vagy
b) a jelentős értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés *ba)*-*be)* pontjában meghatározott valamely módon vagy közveszély színhelyén
követik el.

(6) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha
a) a lopást különösen jelentős értékre vagy
b) a különösen nagy értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés *ba)*-*be)* pontjában meghatározott valamely módon vagy közveszély színhelyén
követik el.

A lopás elkövetési tárgya az idegen, értékkel rendelkező, ingó dolog.

2.5.2. Sikasztás

372. § (1) Aki a rábízott idegen dolgot jogtalanul eltulajdonítja, vagy azzal sajátjaként

rendelkezik, sikkasztást követ el.

(2) A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a sikkasztást kisebb értékre vagy

b) a szabálysértési értékre elkövetett sikkasztást

ba) bünszövetségben,

bb) közveszély színhelyén,

bc) üzletszerűen

követik el.

A sikkasztás elkövetési tárgya a lopáshoz hasonlóan az elkövető számára idegen, értékkel rendelkező és ingó dolog. A lopástól történő elhatárolás legfontosabb szempontja, hogy ez az idegen dolog a lopással szemben teljesen jogszerűen kerül az elkövető birtokába, hiszen a sikkasztás csak olyan dologra követhető el, amit az elkövetőre rábíztak.

2.5.3. Jogtalan elsajátítás

378. (1) Aki

a) a talált idegen dolgot eltulajdonítja, vagy nyolc napon belül a hatóságnak vagy annak, aki elvesztette nem adja át, illetve

b) a véletlenül vagy tévedésből hozzá került idegen dolgot eltulajdonítja, vagy nyolc napon belül nem adja vissza,

vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(1) A büntetés két évig terjedő szabadságvesztés, ha a jogtalan elsajátítást védett kulturális javak körébe tartozó tárgyra vagy régészeti leletre követik el.

A bűncselekmény védett jogi tárgya a birtokból kiesett dolgok tulajdonjoga, a vagyoni viszonyok rendje.

2.5.4. Orgazdaság

379. § (1) Aki

a) költségvetési csalásból származó vámellenőrzés alól elvont nem közösségi árut,

b) jövedéki adózás alól elvont terméket, vagy

c) lopásból, sikkasztásból, csalásból, hűtlen kezelésből, rablásból, kifosztásból, zsarolásból, jogtalan elsajátításból vagy orgazdaságból származó dolgot

vagyoni haszon végett megszerez, elrejt, vagy elidegenítésében közreműködik, orgazdaságot követ el.

(2) A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot

a) kisebb értékre vagy

b) szabálysértési értékre üzletszerűen

követik el.

(3) A büntetés büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot

a) nagyobb értékre,

b) védett kulturális javak körébe tartozó tárgyra, műemlékre, régészeti lelőhelyre vagy régészeti

leletre,

c) kisebb értékű nemesfémre vagy

d) kisebb értékre üzletszerűen

követik el.

(4) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot

a) jelentős értékre vagy

b) nagyobb értékre üzletszerűen

követik el.

(5) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot

a) különösen nagy értékre vagy

b) jelentős értékre üzletszerűen

követik el.

(6) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot

a) különösen jelentős értékre vagy

b) különösen nagy értékre üzletszerűen

követik el.

2.5.5. Hűtlen és a anyag kezelés jellemzői és elhatárolásuk

376. § (1) Akit idegen vagyon kezelésével bíztak meg, és ebből folyó köteletségének megszegésével vagyoni hátrányt okoz, hűtlen kezelést követ el.

377. § (1) Akit idegen vagyon törvényen alapuló kezelésével vagy felügyeletével bíztak meg, és az ebből eredő köteletségének megszegésével vagy elhanyagolásával gondatlanságból vagyoni hátrányt okoz, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés három évig terjedő szabadságvesztés, ha a anyag kezelés különösen nagy vagy ezt meghaladó vagyoni hátrányt okoz.

A hűtlen és a anyag kezelés elkövetője csak vagyonkezeléssel megbízott személy lehet.

A vagyon a polgári jog szabályai szerint a természetes vagy jogi személy vagyoni jogainak az összessége.

Általános értelemben a vagyonkezelés alapulhat jogszabályon, szerződésen, hatósági határozaton, munkaköri leíráson, egyedi konkrét munkáltatói utasításon, stb.

2.6.A pénzmosás, a pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása, más bűnkapcsolatok és járulékos elkövetői alakzatok

2.6.1.Pénzmosás

399. § (1) Aki más által elkövetett büntetendő cselekményből származó

a) dolgot átalakítja, átruházza, vagy a dologgal összefüggésben bármilyen pénzügyi tevékenységet végez, vagy pénzügyi szolgáltatást vesz igénybe *abból a célból*, hogy

aa) az ilyen *dolog eredetét eltitkolja, elleplezze*, vagy

ab) a más által elkövetett büntetendő cselekmény elkövetőjével szemben folytatott büntetőeljárást megghiúsítsa,

b) dolog eredetét, az ilyen dolgon fennálló jogot vagy az e jogban bekövetkezett változásokat, az ilyen dolog helyének változását vagy azt a helyet, ahol az ilyen dolog található, eltitkolja, vagy elleplezi,

büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a más által elkövetett büntetendő cselekményből származó dolgot

a) magának vagy harmadik személynek megszerzi,

b) megőrzi, kezeli, használja vagy felhasználja, azon vagy az ellenértékén más anyagi javakat szerez,

ha a dolog eredetét az elkövetés időpontjában ismerte.

(3)⁶ Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki büntetendő cselekményének elkövetéséből származó dolgot ezen *eredetének leplezése, titkolása céljából*

a) gazdasági tevékenység gyakorlása során felhasználja,

b) a dologgal összefüggésben bármilyen pénzügyi tevékenységet végez, vagy pénzügyi szolgáltatást vesz igénybe.

(4) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1)-(3) bekezdésben meghatározott pénzmosást

a) üzletszerűen,

b) különösen nagy vagy azt meghaladó értékre,

*c)*⁷ *pénzügyi intézmény, befektetési vállalkozás, árutőzsdei szolgáltató, befektetési alapkezelő, kockázati tőkealap-kezelő, tőzsdei, központi értéktári vagy központi szerződő fél tevékenységet végző szervezet, biztosító, viszontbiztosító vagy független biztosításközvetítő, illetve önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, magánnyugdíjpénztár vagy foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény, szerencsejáték szervezésével foglalkozó szervezet, vagy szabályozott ingatlanbefektetési Centrum tisztségviselőjeként vagy alkalmazottjaként,*

d) hivatalos személyként vagy

e) ügyvédként követik el.

(5) Aki az (1)-(4) bekezdésben meghatározott pénzmosás elkövetésében megállapodik, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

400. § (1)⁸ Aki a más által elkövetett büntetendő cselekményből származó

a) dolgot gazdasági tevékenység gyakorlása során felhasználja,

b) dologgal összefüggésben bármilyen pénzügyi tevékenységet végez, vagy pénzügyi szolgáltatást vesz igénybe, és gondatlanságból nem tud a dolog ezen eredetéről, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt

a) különösen nagy vagy azt meghaladó értékre,

b)⁹ pénzügyi intézmény, befektetési vállalkozás, árutőzsdei szolgáltató, befektetési alapkezelő, kockázati tőkealap-kezelő, tőzsdei, központi értéktári vagy központi szerződő fél tevékenységet végző szervezet, biztosító, viszontbiztosító vagy független biztosításközvetítő, illetve önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, magánnyugdíjpénztár vagy foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény, szerencsejáték szervezésével foglalkozó szervezet, vagy szabályozott ingatlanbefektetési Centrum tisztségviselőjeként vagy alkalmazottjaként, illetve

c) hivatalos személyként követik el.

(3) Nem büntethető az (1)-(2) bekezdésben meghatározott pénzmosás miatt, aki a hatóságnál önként feljelentést tesz, és az elkövetés körülményeit feltárja, feltéve, hogy a bűncselekményt még nem vagy csak részben fedezték fel.

A törvény a pénzmosásnak három elkülönített alapesetét szabályozza. A később részletezettek szerint az egyik alapeset a más által elkövetett büntetendő cselekményből származó „piszkos” pénzre elkövetett dinamikus pénzmosás, a 399.§ (1) bekezdésében írtak szerint, a második alapeset az ugyanebbe a körbe tartozó, de statikus pénzmosásnak nevezett alakzat a 399.§ (2) bekezdésében írtak alapján. A harmadik alapeset ugyanezen paragrafus (3) bekezdésében van szabályozva és ez rögzíti a nem más által, hanem a pénzmosás elkövetője saját maga által elkövetett cselekményből származó bűnös eredetű pénz „tisztára mosásának” szabályait.

Pénzmosási technikák¹⁰

1. Pénzmosás készpénzforgalomban

Ez a legkezdetlegesebb módszer, bemutatóra szóló betétek, anonim átutalások révén valósul meg, amelyet - amennyiben az adott országban fennálló törvényi rendelkezések ezt megengedik – alkalmazhatnak mind belföldön, mind pedig külföldön. Megvalósulhat készpénz csempészet révén, földi, vízi és légi úton. Magyarországon a betétek anonimitásának megszüntetésével ez az elkövetési mód ellehetetlenült.

2. Adó túlfizetése

Kisebb összeg legalizálására alkalmas, rendszeres adótúlfizetéssel valósul meg. A bevalláshoz képest túlfizetett adó a gazdasági év végén az adóhivaltól visszakérhető, és így az elkövető még adóhatósági igazolással is rendelkezik a pénz tiszta eredetéről.

3. Élet- és vagyonbiztosítások

Az élet és vagyonbiztosítások is tág teret nyújthatnak a pénzmosáshoz, mivel a pénzmosók a biztosításért a bűncselekményből származó pénzzel fizetnek, majd lejárat előtti folyósítást kérnek, illetve vagyonbiztosítás esetén valamilyen módon előidézik a biztosítási esemény bekövetkeztét és kártérítési igénytel lépnek fel.

Még kifinomultabb módszer, ha a biztosítási szerződésnek a pénzmosó csupán

¹⁰

https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:OqOAknWaVpQJ:https://www.mkvk.hu/letolthetoanvagok/szabalyzatok/penzmosas/SzZs_Eloadas_Fuggelek1.doc+&cd=1&hl=hu&ct=clnk&gl=hu. Letöltve:

2018.08.12. 21:08

kedvezményezettje, ugyanis ebben az esetben a pénz eredetének vizsgálatához a biztosított elleni nyomozás elrendelése szükséges.

4. Garantált kölcsön

A piszkos pénz letétként kerül elhelyezésre egy off-shore bankban, amely kezességet vállal egy másik, tekintélyes bank felé. Kölcsönkérelmet nyújtanak egy másik, tekintélyes bankhoz (pl. ingatlanvásárláshoz), de ez a kölcsön nem kerül visszafizetésre: a kölcsönt nyújtó bank lehívja a piszkos pénzt, ami bekerül a legális gazdaságba. Az ingatlanok értékesítése során pedig további legálissá vált jövedelem keletkezik.

Különösen tökéletes módja a pénzmosásnak az ún. holland szendvicsnek nevezett módszer, azaz a viszont hitelezés. A folyamat során a pénzmosó a pénzét kölcsön veszi önmagától. Két alternatíva között választhat, vagy alapít egy bankot valamely adóparadicsomban és saját magát hitelezi, vagy pedig az off-shore cége bankszámláján lévő összeget biztosítékkul letétbe helyezve egy különösen jó hírű banknál kér hitelt. A két módszert az különbözteti meg egymástól, hogy az első gyanúsabb, de a kamat megmarad, míg a másodiknál a kamat elvész, viszont nem olyan feltűnő.

5. Fiktív külker ügylet

A mosandó pénz gyors legálissá tételének módszere *hamis számlák kiállítása*, azonban ez a módszer nem olyan alapos, mint az előzőekben ismertetett módszerek. Ebben az esetben a pénzmosó abban az ország alapít céget, ahol a jövedelem keletkezik és abban az országban is, ahol a jövedelmet el kívánja helyezni, majd árukat vagy szolgáltatásokat rendel attól a cégtől ahová a pénzt küldi, s ezután általában hamis számlákat küld. Ebben az esetben a pénzmosási ügylet elengedhetetlen eszközei az off-shore pénzügyi központok. A pénzmosók általában több off-shore céget alapítanak, és mindegyikhez külön bankszámlát nyitnak, ezen elhelyezik a pénzt a cégek között átutalva utaztatják a piszkos pénzt lehetőleg minél több országot érintve, ugyanis ahány országot érintenek, annyszor kellene a felderítés folyamán jogsegélyt kérni az eljáró hatóságoknak.

6. Akkreditív felhasználása

Az előzőhöz viszonyítva bonyolultabb, de biztonságosabb megoldás. Kell hozzá egy partner vevő, aki megfelelő finanszírozásért részt vesz a névleges külker ügyletben. A nem létező áruszállításról hamis átvételi okmányokat ad ki a vevő, és a bank fizet... Nehéz a felismerése, leginkább a vámokmányok hiánya lehet gyanús.

7. Radikális túlszámlázás

Tényleges árumozgást igényel, emiatt gyakran alkalmaznak hozzá off-shore vállalkozásokat. Az adóalap beállítására belső számlázásokat bonyolítanak. Megkönnyíti az alkalmazást, hogy vannak országok, ahol lehet céget alapítani névtelenül, bemutatóra szóló részvényekkel...

8. Árumozgással nem járó külker ügyletek

Jellemzően a szolgáltatások, terén valósul meg. Nagy összegek számlázása tanulmányok készítésére, de veszélyeztetett terület a marketing, piackutatás, ügynöki képviselő, szállítmányozás, biztosítás, valamint az egyéb, nagy összegek kifizetésével járó mellékkötelezettségek (pl. kötbér).

9. Ékszerek vásárlása

Egyik legrégebbi módja az illegális pénzek legálissá transzformálásának az ékszerek vásárlása. E szerint a pénzmosó – adócsaló – hogy a hatóság elől meneküljön úgy tünteti fel az ékszereket, mintha az elhunyt hozzátartozójának lenne korábban meg nem talált hagyatéka. A technika némileg bonyolultabb változata, ha árverésre bocsátják az ékszert és az árverésen saját maguk vásárolják meg, majd később újból értékesítik. Az arany piac a pénzmosás egyre jelentősebb módja, mivel a keletkezett illegális jövedelemből aranyat szereznek be, majd egy másik országba exportálják, ahol eladják, így legalizálják a biztos pénzt.

10. Szerencsejátékok

Sok pénzmosási tevékenység kapcsolódik a szerencsejátékokhoz, melynek során nagy összegben vásárolnak zsetont azzal a céllal, hogy játszanak, a zsetonokat azonban felhasználás nélkül visszaváltják és általában csekket kérnek saját nevükre vagy egy harmadik személy nevére. Amennyiben a hatóságok az összeg eredete felől érdeklődnének, indokként azt a választ kaphatják, hogy a szerencsejáték nyereményből származik. Ezen módszer egy professzionális változata, ha a pénzmosóknak saját kaszinójuk van. Mivel a kaszinók számos bank jellegű szolgáltatást, így valutaváltást, széfhasználatot és hitelkihelyezést nyújtanak.

11. Fedővállalkozások, fantomcégek

Magyarországon a legelterjedtebb, az adócsalás komplementer műveleteként jelentkezik a pénzmosás. Összekeverik a bűncselekményből származó vagyont a legális tevékenységből származóval. Egy fedővállalkozás létrehozásával élénk gazdasági tevékenység látszatát keltik, nagy pénzmozgással a bankszámlán, de a valóságban nincs produktív tevékenység. Erre a tevékenységre a legalkalmasabb vállalkozástípusok az éttermek, hotelek, bárók, éjszakai klubok, diszkók, kaszinók, tanácsadó cégek, kiskereskedelmi üzletek, nemzetközi pénzközvetítők, vegytisztítók, sportszercégek, vidámparkok, videókölcsonzók, árusító automata üzemeltetői, valamint a parkolók. Fantomcég: egy-egy tranzakcióra használják, aztán eltűnik.

12. Pártok és egyházak

Veszélyeztetett területnek számítanak a támogatásból származó választási pénzek, amelyek a későbbi kompenzációval, a jól fizető állami megrendelésekkel legálissá válnak. Ide tartozik a privatizáció során nagy értékű vállalkozások megszerzése, működtetése is. A pénz a sok átutalás után non-profit támogatássá válik, annak célszerű felhasználása már legális. Az egyházakban rendszeresített persely pedig a névtelen adakozás lehetőségét biztosítja...

13. Apport alul- vagy felülszámlázása

A pénzmosásra szánt összeg kisebb hányadából nagy értékű, de már lepusztult eszköz vásárlása, majd apportként radikálisan felértékelve új Centrum alapítása.

Néhány hónap múlva a piszkos pénzen -stróman segítségével - saját magától megvásárolja a céget, ezzel legalizálja a bevételként kapott pénzt. A stróman is vár három évet (a „valótlan érték megjelölése” bűncselekmény elévülési ideje, aztán pedig hagyja, hogy felszámolják a céget...

14. Hamis választottbíráskodás

A hamis választott bíraskodás különösen rendhagyó eljárásnak számít, mivel ilyenkor tulajdonképpen az igazságügyi gépezet igazolja, mossza tisztára a piszkos pénzt azzal, hogy elhelyezik a tisztára mosandó összeget egy off-shore országban bejegyezett cég számláján, majd a pénzmosó másik fedőcége egy bizonyos összeget követel peres úton az előbbi cégtől. Ez a Centrum pedig vagy peren kívüli megegyezéssel átutal egy bizonyos összeget, vagy elveszíti a pert és elfogadja a választott bírósági eljárás határozatát és kifizeti a megítélt összeget.

15. Ügyvédi honorárium

Hagyományosnak tekintett eljárás lehet a pénzmosás során az *ügyvédi letét alkalmazása*, mivel, ha valaki az ügyvédnél letétbe helyezi a pénzét, akkor az ügyvéd befizeti az összeget az iroda elkülönített számlájára, így ezen letéti számlák adatai az ügyvédi titoktartás körébe tartoznak. Vitatott, hogy a bűnelkövetőtől, az elkövetéssel kapcsolatban szerzett, ügyvédnek átadott pénz lehet-e pénzmosás tárgya. Elfogadott szemlélet, hogy ha tudta, vagy tudhatta is, hogy ilyen pénzt vett át, legfeljebb etikátlan lehet a viselkedése, de nem valósít meg pénzmosást. Ha fel is használja, nem az összeg eredetének leplezése céljából teszi (ha mégis, akkor természetesen pénzmosás)

16. Részvény tranzakciók

Technikailag értékpapírok alul- vagy felülárazásával valósul meg. Közbülső szereplők közbeiktatásával önkötés is lehetséges. Az értékesítés során árfolyamnyereséget realizál, leadózza, és így legalizálja a pénzt. Több lépcső közbeiktatásával követhetetlené válik a pénz útja.

17. Deviza-tranzakciók

A deviza átutalás ellenértékeként elszámolt forint összeg terhére betétet helyeznek el, illetve egyidejűleg értékpapírt vásárolnak. Ezt fedezetül ajánlják fel folyószámlahitelhez, amelyet igénybe véve újabb deviza átutalással távozik a pénz. A hitel lejártakor a hitel összege már nem kerül törlesztésre...

18. Pénzintézetek megszerzése

Kockázatmentesé válik az álkölcsönök nyújtása, valamint a látszat pénzmozgások. Sokszor működtetnek párhuzamos, titkos bankrendszert is – egyik országban átadott pénzt a másikban fizetnek ki. A levont jutalék magasabb, de kockázatmentesebb az üzlet. A nem hivatalos ún. *föld alatti bankrendszerek* újabb módjai a pénzmosásnak, mivel ezen nem hivatalos pénzintézetek ugyan úgy működnek, mint legális társaik csak bizalmi, családi kapcsolatokon alapulnak.

19. Alternatív bankrendszerek

Hawala átutalás – pénzeszközök fizikai mozgása nélkül működtethető – több országban vannak tagjai a rendszernek, gyors a lebonyolítás.

Peso feketepiaci átváltási rendszer – jutalék fejében banki pénzmozgások (a hawalával szemben legális tevékenységet is folytatnak).

Új pénzmozgási lehetőségként jelent meg az *euro* bevezetése és az *új nagy értékű bankjegyek*

kibocsátása.

2.6.2.A pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása

401. § Aki a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának megelőzésével és megakadályozásával kapcsolatos, törvényben előírt bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

2.7.A csoportos elkövetés, a bűnszövetség és a bűnszervezet fogalma, elhatárolása és jelentősége. A feljelentési kötelezettség elmulasztása.

459. § (1) E törvény alkalmazásában:

1. bűnszervezet: három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése;

2. bűnszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezetten követ el, vagy ebben megállapodik, és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik, de nem jön létre bűnszervezet;

3. csoportosan követik el a bűncselekményt, ha az elkövetésben legalább három személy vesz részt;

2.8. A számvitel rendjének megsértése

403. § (1) Aki a számvitelről szóló törvényben vagy a felhatalmazásán alapuló jogszabályokban előírt bizonylati rendet megsérti vagy könyvvezetési, beszámoló készítési kötelezettségét megszegi, és ezzel

a) a megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibát idéz elő, vagy

b) az adott intézményi évet érintően vagyoni helyzete áttekintését, illetve ellenőrzését megghiúsítja,

büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az egyéni vállalkozó, valamint a számvitelről szóló törvény hatálya alá nem tartozó más gazdálkodó is, aki jogszabályban meghatározott nyilvántartási, bizonylatolási kötelezettségét megszegi, és ezzel vagyoni helyzetének áttekintését, illetve ellenőrzését megghiúsítja.

(3) A büntetés az (1) bekezdés esetén két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt pénzügyi intézmény, befektetési vállalkozás, árutőzsdei szolgáltató, befektetési alapkezelő, kockázati tőkealap-kezelő, tőzsdei, központi értéktári vagy központi szerződő fél tevékenységet végző szervezet, biztosító, viszontbiztosító vagy független biztosításközvetítő, önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, magánnyugdíjpénztár vagy foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény vagy szabályozott ingatlanbefektetési Centrum körében követik el.

2.9. Csődbűncselekmény

404.§ (1) Aki a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezet fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete esetén

a) a vagyon, vagy annak egy része elrejtésével, eltitkolásával megrongálásával megsemmisítésével, használhatatlanná tételével,

b) színlelt ügylet kötésével vagy kétes követelés elismerésével,

- c) az ésszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétes más módon a gazdálkodó szervezet vagyonát ténylegesen vagy színleg csökkenti, és ezzel a hitelező vagy hitelezők kielégítését részben vagy egészben megghiúsítja, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A fentiek szerint büntetendő aki, a csődeljárásról, és a felszámolási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezet

- a) fizetéseképtelenné válását vagy annak látszatát a fentiekben meghatározott magatartások valamelyikével idézi elő, és ezzel vagy
- b) fizetéseképtelensége esetén a (1) bekezdésben meghatározott magatartások valamelyikével a hitelező, vagy hitelezők kielégítését részben megghiúsítja.

A fentiekben meghatározott bűncselekmény akkor büntethető, ha

- a) a csődeljárást megindították,
- b) a felszámolást, kényszersztörlési, illetve kényszer-végelszámolási eljárást elrendelték, vagy
- c) a felszámolási eljárás megindítása törvény kötelező rendelkezése ellenére nem történt meg.

Aki a felszámolás elrendelését követően valamely hitelezőjét a csődeljárásról, és a felszámolási eljárásról szóló törvényben meghatározott kielégítési sorrend megsértésével előnyben részesíti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A csődbűncselekményt tettesként az követheti el, aki az adós gazdálkodó szervezet vagyonával vagy annak egy részével rendelkezni jogosult, vagy arra lehetősége van, akkor is ha a vagyonnal történő rendelkezés alapjául szolgáló jogügylet érvénytelen.

2.10.Feljelentés elmulasztása a felszámolási eljárásban

404/A Az a felszámoló, aki a felszámolási eljárás során hitelt érdemlő tudomást szerez a számvitel rendjének megsértése (403.§) vagy a csődbűncselekmény (404.§) elkövetéséről, és erről a hatóságnak, mielőtt teheti nem tesz jelentést, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A tényállás védett jogi tárgya a akárcsak a csődbűncselekmény esetén hitelezők érdeke, valamint az igazságszolgáltatás törvényes, és átlátható működéséhez fűződő társadalmi érdek.

2.11.Az egyéb gazdálkodás rendjét sértő, valamint pénz és bélyegforgalom biztonsága elleni bűncselekmények bemutatása

2.11.1. Tartozás fedezetének elvonása

405.§ Aki írásbeli szerződés alapján fennálló követelés fedezetéül szolgáló vagyont részben, vagy egészben elvonja, és ezzel a tartozás kiegyenlítését részben vagy egészben megghiúsítja, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Aki a fent meghatározott cselekményt a gazdasági tevékenységből származó tartozás fedezetéül szolgáló vagyonra követi el büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a fedezetelvonó tevékenységet gazdasági tevékenységből származó tartozás fedezetéül szolgáló vagyonra követeik, el különösen

nagy vagy ezt meghaladó értékre.

2.11.2. Saját tőke csorbítása

407.§ A részvényCentrum, a korlátolt felelősségű Centrum, a szövetkezet, az európai részvényCentrum vagy az európai szövetkezet vezető tisztségviselője vagy tagja, aki a Centrum saját tőkéjét részben vagy egészben elvonja, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

E tényállás a korlátozott tagi (tulajdonosi) felelőséggel működő gazdálkodó szervezetek hitelezőit, és tulajdonosait védi a intézményvezetés fedezetelvonó visszaéléseivel szemben, valamint a büntetőjog eszközeivel is garantálja, hogy a Centrum vagyona a hitelezői igények kielégítését szolgálja, tehát a bűncselekmény jogi tárgya kettős.

A bűncselekmény vizsgálatkor figyelembe kell venni a gazdasági társasokról szóló törvények rendelkezéseit. A hatályos szabályozás alapján a részvényCentrum, a korlátolt felelősségű Centrum, az európai részvényCentrum vagy az európai szövetkezet kereti között követhető el.

2.11.3.Jogosulatlan pénzügyi tevékenység

408. § (1) Aki törvényben előírt engedély nélkül

- a) pénzügyi szolgáltatási vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatási,
- b) befektetési szolgáltatási, illetve befektetési szolgáltatási tevékenységet kiegészítő szolgáltatási, árutőzsdei szolgáltatási, befektetési alapkezelési, kockázati tőkealap-kezelési, tőzsdei, központi értéktári vagy központi szerződő fél,
- c) biztosítási, viszontbiztosítási,
- d) önkéntes kölcsönös biztosító pénztári, magánnyugdíjpénztári vagy foglalkoztatói nyugdíj-szolgáltatási

tevékenységet végez, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdés a)-c) pontjában megjelölt valamely tevékenységhez kapcsolódóan törvényben előírt

- a) engedély nélkül közvetítői tevékenységet végez,
 - b) nyilvántartásba vétel, illetve bejelentés hiányában közvetítői tevékenységet végez oly módon, hogy annak megtörténte ellenőrzését elmulasztotta,
- vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

2.11.4.Bennfentes kereskedelem

410. § (1) Aki

a) bennfentes információ felhasználásával saját vagy más nevében a bennfentes információval érintett pénzügyi eszközre vonatkozó ügyletet köt, ügyletkötésre megbízást ad, megbízást visszavon vagy módosít, ajánlatot rögzít, visszavon vagy módosít,

b) a birtokában lévő bennfentes információra tekintettel mást vagy másokat a bennfentes információval érintett pénzügyi eszközre vonatkozó ügylet kötésére, ügyletkötésre vonatkozó megbízás adására, visszavonására vagy módosítására, ajánlat rögzítésére, visszavonására vagy módosítására hív fel, vagy bír rá, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a bűncselekményt hivatalos személyként követik el,
- b) a bűncselekményt pénzügyi intézmény, befektetési vállalkozás, árutőzsdei szolgáltató, befektetési alapkezelő, kockázati tőkealap-kezelő, tőzsdei, központi értéktári vagy központi szerződő fél tevékenységet végző szervezet, biztosító, viszontbiztosító vagy független biztosításközvetítő, önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, magánnyugdíjpénztár, foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény, vagy szabályozott ingatlanbefektetési Centrum tisztségviselőjeként vagy alkalmazottjaként követik el,
- c) a bűncselekménnyel érintett ügylet vagy ügyletek, megbízás vagy megbízások, ajánlat vagy ajánlatok abszolút értéke különösen nagy vagy ezt meghaladó értékű.

2.11.5. Belső információ jogosulatlan közzététele

410/A. § Aki azért, hogy jogtalan előnyt szerezzen vagy jogtalan hátrányt okozzon, belfentes információt illetéktelen személynek vagy személyeknek átad, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A belfentes információ jogosulatlan közzététele 2016. október 28. napjától hatályos, új tényállása a Büntető Törvénykönyvnek, noha a korábban hatályos Btk. 410.§ c) pontjában írt elkövetési magatartás lényegében ezt a magatartást pónalizálta.

2.11.6. Tiltott piaci befolyásolás

411. § (1) Aki

a) olyan ügyletet köt, megbízást ad, visszavon vagy módosít, saját számlás kereskedés során ajánlatot rögzít, visszavon vagy módosít, amely az adott pénzügyi eszköz vagy kapcsolódó azonnali árutőzsdei ügylet keresleti vagy kínálati viszonyairól, árfolyamáról vagy áráról hamis vagy félrevezető jelzéseket ad, azt mesterséges vagy rendellenes szinten rögzíti,

b) pénzügyi eszközre vonatkozó színlelt ügylet kötésével vagy más megtévesztő magatartással a pénzügyi eszköz vagy kapcsolódó azonnali árutőzsdei ügylet árfolyamát vagy árát befolyásolni törekszik,

c) a referenciaérték kiszámítását hamis vagy félrevezető információ közlésével vagy továbbításával, vagy megtévesztő módszer alkalmazásával befolyásolni törekszik,

büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki haszonszerzés céljából nagy nyilvánosság előtt olyan információt közöl vagy híresztel, amely az adott pénzügyi eszköz vagy kapcsolódó azonnali árutőzsdei ügylet keresleti vagy kínálati viszonyairól, árfolyamáról vagy áráról hamis vagy félrevezető jelzéseket ad, azt mesterséges vagy rendellenes szinten rögzíti.

(3) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki a gazdálkodó szervezet vagyoni helyzetéről vagy vezető állású személyéről e tevékenységével összefüggésben, illetve a gazdálkodó szervezetre vonatkozóan pénzügyi eszközről valótlán adat közlésével vagy híresztelésével, illetve adat elhallgatásával másokat tőkebefektetésre vagy a befektetés emelésére, illetve tőkebefektetés eladására vagy a befektetés csökkentésére rábír.

(4) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt

- a) bünszövetségben,
- b) hivatalos személyként,

c) pénzügyi intézmény, befektetési vállalkozás, árutőzsdei szolgáltató, befektetési alapkezelő, kockázati tőkealap-kezelő, tőzsdei, központi értéktári vagy központi szerződő fél tevékenységet végző szervezet, biztosító, viszontbiztosító vagy független biztosításközvetítő, önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, magánnyugdíjpénztár, foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény, vagy szabályozott ingatlanbefektetési Centrum tisztségviselőjeként vagy alkalmazottjaként követi el, öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Az (1)-(4) bekezdés alkalmazandó a piaci visszaélésekről, valamint a 2003/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2003/124/EK, a 2003/125/EK és a 2004/72/EK bizottsági irányelv hatályaon kívül helyezéséről szóló 2014. április 16-i 596/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 596/2014/EU rendelet) 2. cikk (2) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott ügyletekre és eszközökre is, ha az ügylet, a megbízás, az ajánlat vagy a magatartás a pénzügyi eszköz vagy az azonnali árutőzsdei ügylet árára, árfolyamára vagy értékére hatást gyakorol.

2.11.7. Piramisjáték szervezése

412. § Aki mások pénzének előre meghatározott formában történő, és kockázati tényezőt is tartalmazó módon való összegyűjtésén és szétosztásán alapuló olyan játékot szervez, amelyben a láncszerűen bekapcsolódó résztvevők a láncban előttük álló résztvevők számára közvetlenül, vagy a szervező útján pénzfizetést vagy más szolgáltatást teljesítenek, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

2.12. A fogyasztók érdekeit és a gazdasági versenyt sértő bűncselekmények

A termékfelelősségre vonatkozó szabályok egységesítését előíró, 1985. július 25-én kelt 85/374/EGK számú irányelve (a továbbiakban: irányelv) a legfontosabb Európai Unió jogszabály e témakört érintően. Az új termékfelelősségi szabályok lényeges elemét jelentette, a gyártót az általánosnál szigorúbban terhelő felelősség, mivel a gyártó, függetlenül attól, hogy a termék előállításakor felróható magatartást tanúsított-e vagy sem, köteles megtéríteni azt a kárt, amelyet a hibás terméke által okozott.

A gyártót terhelő szigorúbb felelősségi szabályok előírása elősegítette a fogyasztók érdekvédelmét, amely a termékek minőségének javítását hozta magával. Az Európai Unió fogyasztóvédelmi joganyagát az jellemzi, hogy a fogyasztóvédelmi előírásokat elsősorban áru- és szolgáltatás specifikus irányelvek és ajánlások tartalmazzák.

A magyar jogban a fogyasztóvédelem alapvető intézményeit a Polgári Törvénykönyv, valamint a termékfelelősségről szóló jogszabályi előírás tartalmazza. Fontos háttérjogszabály még A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény, amely a gazdasági verseny körében önálló fejezetet szentel a fogyasztók védelmét szolgáló rendelkezéseknek. A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. tv. (Fgytv.) rendelkezései pedig az uniós normarendszerhez igazodtak. E törvény már a preambulumban deklarálja a fogyasztók alapvető érdekeit és azok biztosítását, meghatározza a legfontosabb alapfogalmakat, mint az áru, a szolgáltatás és a fogyasztó. Létrehozta a fogyasztóvédelem állami, önkormányzati és érdekképviselési intézményrendszerét, és meghatározta a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség és a területi fogyasztóvédelmi felügyelőségek eljárását.

Háttérjogszabályként még szóba jöhet A fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.), is.

A Btk. nem határozza meg külön a fogyasztó, és a versenytárs fogalmát. Ezért az ágazati törvények fogalom meghatározását kell alapul venni, valamint a bírói gyakorlatot.

2.12.1. Rossz minőségű termék forgalomba hozatala

415. § (1) Aki rossz minőségű terméket jó minőségű termékként forgalomba hoz, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

- a) jelentős mennyiségű vagy értékű rossz minőségű termékekre,
- b) bünszövetségben, vagy
- c) üzletszerűen

követik el.

(3) Aki rossz minőségű termék forgalomba hozatalára irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Nem büntethető a (4) bekezdésében meghatározott bűncselekmény elkövetője, ha mihelyt tudomást szerez a termék rossz minőségéről, mindent megtesz azért, hogy a rossz minőségű termék a birtokába visszakerüljön.

(6) E § alkalmazásában rossz minőségű a termék, ha a jogszabályban vagy az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusában előírt biztonságossági vagy minőségi követelményeknek nem felel meg, ilyen előírás hiányában akkor, ha a termék rendeltetésszerűen nem használható, vagy használhatósága jelentős mértékben csökkent.

2.12.2. Megfelelőség hamis tanúsítása

416. § (1) Aki a jogszabályban vagy az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusában előírt megfelelőség tanúsítási kötelezettség esetén kiállítandó megfelelőségi tanúsítványban, illetve megfelelőségi nyilatkozatban vagy megfelelőségi jelölés használatával jelentős mennyiségű vagy értékű termék megfelelőségéről valótlan adatot tanúsít, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

- a) bünszövetségben, vagy
- b) üzletszerűen

követik el.

(3) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A bűncselekmény védett jogi tárgya az társadalmi érdek, hogy a forgalmazásra szánt termékeknek az előírt követelményeknek való megfelelése a valóságnak, vagyis tényleges minőségüknek megfelelően kerüljön megállapításra, tehát a fogyasztók érdekét védi, hogy a szolgáltató fél felelőssége mellett hiteles tájékoztatást kapjanak az áruk fontos tulajdonságairól.

2.12.3. Fogyasztók megtévesztése

417. § (1) Aki szervezett termékbemutatón különleges árkedvezmény vagy árelőny meglétéről, vagy nyerési esélyről megtévesztésre alkalmas tájékoztatást ad, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az áru értékesítése érdekében nagy nyilvánosság előtt vagy jelentős mennyiségű, illetve értékű áru lényeges tulajdonsága tekintetében valótlan tény vagy valós tény megtévesztésre alkalmas módon állít, megtévesztésre alkalmas tájékoztatást ad, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt az áru egészségre vagy környezetre gyakorolt hatásával, veszélyességével, kockázataival vagy biztonságosságával kapcsolatos jellemzőivel összefüggésben követik el.

(4) E § alkalmazásában

a) az áru lényeges tulajdonsága:

aa) az áru összetétele, műszaki jellemzői és az árunak az adott célra való alkalmassága,

ab) az áru eredete, származási helye,

ac) az áru tesztelése, ellenőrzöttsége vagy annak eredménye;

b) szervezett termékbemutató: termék forgalmazása céljából szervezett utazás vagy rendezvény alkalmával folytatott kiskereskedelmi tevékenység.

2.12.4. Versenytárs utánzása

419. § (1) Aki a versenytárs hozzájárulása nélkül árut olyan jellegzetes külsővel, csomagolással, megjelöléssel vagy elnevezéssel állít elő, amelyről a versenytárs vagy annak jellegzetes tulajdonsággal rendelkező áruja ismerhető fel, vagy ilyen árut forgalomba hozatal céljából megszerez, tart, vagy forgalomba hoz, ha más bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt jelentős mennyiségű vagy értékű utánzott árura követik el.

2.13. Költségvetést károsító bűncselekmények

2.13.1. Költségvetési csalás

396. § (1) Aki

a) költségvetésbe történő befizetési kötelezettség vagy költségvetésből származó pénzeszközök vonatkozásában mást tévedésbe ejt, tévedésben tart, valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, vagy a valós tény elhallgatja,

b) költségvetésbe történő befizetési kötelezettséggel kapcsolatos kedvezményt jogtalanul vesz igénybe, vagy

c) költségvetésből származó pénzeszközöket a jóváhagyott céltól eltérően használ fel,

és ezzel egy vagy több költségvetésnek vagyoni hátrányt okoz, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a költségvetési csalás nagyobb vagyoni hátrányt okoz, illetve
- b) az (1) bekezdésben meghatározott költségvetési csalást bünszövetségben vagy üzletszerűen követik el.

(3) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a költségvetési csalás jelentős vagyoni hátrányt okoz, vagy
- b) a nagyobb vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalást bünszövetségben vagy üzletszerűen követik el.

(4) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a költségvetési csalás különösen nagy vagyoni hátrányt okoz, vagy
- b) a jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalást bünszövetségben vagy üzletszerűen követik el.

(5) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a költségvetési csalás különösen jelentős vagyoni hátrányt okoz, vagy
- b) a különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalást bünszövetségben vagy üzletszerűen követik el.

(6) Az (1)-(5) bekezdés szerint büntetendő, aki a jövedéki adóról szóló törvényben, valamint a felhatalmazásán alapuló jogszabályban megállapított feltétel hiányában vagy hatósági engedély nélkül jövedéki terméket előállít, megszerez, tart, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, és ezzel a költségvetésnek vagyoni hátrányt okoz.

(7) Aki költségvetésből származó pénzeszközökkel kapcsolatban előírt elszámolási, számadási, vagy az előírt tájékoztatási kötelezettségének nem vagy hiányosan tesz eleget, valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, vagy valótlan tartalmú, hamis vagy hamisított okiratot használ fel, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(8) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki az (1)-(6) bekezdésében meghatározott költségvetési csalással okozott vagyoni hátrányt a vádemelés előtt megtéríti. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha a bűncselekményt bünszövetségben vagy különös visszaesőként követik el.

(9) E § alkalmazásában

a) költségvetésen az államháztartás alrendszerének költségvetését - ideértve a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak költségvetését és az elkülönített állami pénzalapokat -, a nemzetközi szervezet által vagy nevében kezelt költségvetést, valamint az Európai Unió által vagy nevében kezelt költségvetést, pénzalapokat kell érteni. Költségvetésből származó pénzeszköz vonatkozásában elkövetett bűncselekmény tekintetében a felsoroltakon kívül költségvetésen a külföldi állam által vagy nevében kezelt költségvetést, pénzalapokat is érteni kell;

b) vagyoni hátrány alatt érteni kell a költségvetésbe történő befizetési kötelezettség nem teljesítése miatt bekövetkezett bevételekiesést, valamint a költségvetésből jogosulatlanul igénybe vett vagy céltól eltérően felhasznált pénzeszközt is.

c) a különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmény a költségvetést károsító bűncselekmény.

2.13.2. Társadalombiztosítási, szociális vagy más jóléti juttatással visszaélés

395.§ (1) Aki társadalombiztosítási ellátás, vagy az államháztartás alrendszereiből jogszabály alapján természetes személy részére nyújtható pénzbeli vagy természetbeli juttatás megszerzése vagy megtartása céljából mást tévedésbe ejt, tévedésben tart, vagy a valós tény elhallgatja, és ezzel kárt okoz, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki társadalombiztosítási, szociális vagy más jóléti juttatással visszaéléssel okozott kárt a vádirat benyújtásáig megtéríti.

2.13.3. A költségvetési csaláshoz kapcsolódó felügyeleti vagy ellenőrzési kötelezettség elmulasztása

397.§ A gazdálkodó szervezet vezetője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha a felügyeleti vagy ellenőrzési kötelezettség teljesítését elmulasztja, és ezáltal lehetővé teszi, hogy a költségvetési csalást a gazdálkodó szervezet tagja vagy dolgozója a gazdálkodó szervezet tevékenysége körébe elkövesse, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A bűncselekmény védett jogi tárgya ez esetben is a költségvetés védelméhez fűződő társadalmi érdek.

A bűncselekmény tettese a gazdálkodó szervezet vezetője, ellenőrzésre feljogosított tagja, vagy dolgozója. Ezen személyek körét a intézményirányítás leírása, belső szabályzatai, és munkaleírások adják meg. A gazdálkodó szervezet fogalmát a Btk. 459.§ (1) bekezdésének 8. pontja határozza meg.

2.14. Korrupciós bűncselekmények bemutatása

A korrupció alapvetően kriminológiai fogalom, a Btk. azonban a vesztegetés különböző formáit a XXVII. fejezetében korrupciós bűncselekmények címszó alatt tárgyalja. Ezen cselekmények védett jogi tárgya a hivatalos, és más közfeladatot ellátó szervezetek, gazdasági, társadalmi szervek, személyek törvényes, elfogulatlan, befolyástól mentes működésébe vetett bizalom.

A vesztegetési cselekmény mindig valamilyen kedvező döntés meghozatalára irányul, mely cselekményhez két fél kell. Az aktív vesztegető, aki a neki kedvező döntésért valamilyen előnyt ígér, ad, és a másik fél, aki a jutalomért, vagy egyéb javakért cserébe a kedvező döntést meghozza, ő a vesztegetés passzív részese.

A vesztegetés bűncselekményének formái a közélet tisztasága elleni fejezetben kaptak helyet, tehát mint minden ilyen bűncselekménynek a védett jogi tárgya, az állami társadalmi szervek, más közfeladatot ellátó személyek törvényes és befolyástól mentes, átlátható működése, döntési mechanizmusa.

A korrupció a rendszerváltást követően a piacgazdaságra való áttéréskor jelent meg a közéletben, és azóta is állandó problémaként aposztrofálható.

Magyarországon a korrupciós cselekmények leginkább adminisztratív jellegűek, a leleplezésükben pedig nagy szerepe van a belső ellenőrzésnek.

2.14.1. Vesztegetés

290.§ (1) Aki gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személynek vagy rá tekintettel másnak azért ad vagy ígér jogtalan előnyt, hogy a kötelességét megszegje, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző, önálló intézkedésre jogosult személlyel kapcsolatban követik el.

(3) A büntetés

a) az (1) bekezdés esetén egy évtől öt évig,

b) a (2) bekezdés esetén két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a vesztegetést bünszövetségben, vagy üzletszerűen követik el.

(4) Az (1)-(3) bekezdés szerint büntetendő, aki a vesztegetést külföldi gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személlyel kapcsolatban követi el.

(5) A büntetés korlátlanul enyhíthető- különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető – az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetőjével szemben, ha a bűncselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, és az elkövetés körülményeit feltárja.

2.14.2. Vesztegetés elfogadása

291.§ (1) Aki gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében végzett tevékenységével kapcsolatban jogtalan előnyt kér, avagy a jogtalan előnyt vagy ennek ígérését elfogadja, illetve a rá tekintettel harmadik személynek adott vagy ígért jogtalan előny kérőjével, vagy elfogadójával egyetért, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Ha az elkövető

a) a jogtalan előnyért a kötelességét megszegi, egy évtől öt évig,

b) az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt bünszövetségben, vagy üzletszerűen követi el, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Ha az elkövető gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző, önálló intézkedésre jogosult személy, a büntetés

a) az (1) bekezdésben meghatározott esetben egy évtől öt évig,

b) a (2) bekezdés a) pontjában meghatározott esetben két évtől nyolc évig,

c) a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott esetben öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés.

(4) Az (1)-(3) bekezdés szerint büntetendő az a külföldi gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személy, aki az ott meghatározott bűncselekményt követi el.

(5) A büntetés korlátlanul enyhíthető- különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető – az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetőjével szemben, ha a bűncselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, a kapott jogtalan vagyoni előnyt vagy annak ellenértékét a hatóságnak átadja, és az elkövetés körülményeit feltárja.

2.14.3. Hivatali vesztegetés

293.§ (1) Aki hivatalos személyt a működésével kapcsolatban neki vagy rá való tekintettel másnak adott vagy ígért jogtalan előnnyel befolyásolni törekszik, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a vesztegető, ha a jogtalan előnyt azért adja vagy ígéri hogy a hivatalos személy a hivatali kötelezettségét megszegje, hatáskörét túllépje, vagy hivatali helyzetével egyébként visszaéljen.

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekményt külföldi hivatalos személy működésével kapcsolatban követi el.

(4) Az (1) bekezdés szerint büntetendő a gazdálkodó szervezet vezetője, illetve ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított, a gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személy, ha az (1)-(3) bekezdésben meghatározott bűncselekményt a gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személy a gazdálkodó szervezet érdekében követi el, és felügyeleti vagy kötelezettségének teljesítése a bűncselekmény elkövetését

megakadályozhatta volna.

(5) Vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a gazdálkodó szervezet vezetője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított, a gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személy, ha a (4) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el.

(5) A büntetés korlátlanul enyhíthető- különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető – az (1) és (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetőjével szemben, ha a bűncselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, és az elkövetés körülményeit feltárja.

2.14.4. Hivatali vesztegetés elfogadása

294. § (1) Az a hivatalos személy, aki a működésével kapcsolatban jogtalan előnyt kér, a jogtalan előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetve a rá tekintettel harmadik személynek adott vagy ígért jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt vezető beosztású hivatalos személy követi el.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben két évtől nyolc évig, a (2) bekezdésben meghatározott esetben öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki

a) a jogtalan előnyért

aa) hivatali kötelességét megszegi,

ab) hatáskörét túllépi, vagy

ac) hivatali helyzetével egyébként visszaél, illetve

b) a bűncselekményt bünszövetségben vagy üzletszerűen követi el.

(4) Az (1)-(3) bekezdés szerint büntetendő az a külföldi hivatalos személy, aki az ott meghatározott bűncselekményt követi el.

(5) A büntetés korlátlanul enyhíthető - különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető - az (1) és (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetőjével szemben, ha a bűncselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, a kapott jogtalan vagyoni előnyt vagy annak ellenértékét a hatóságnak átadja, és az elkövetés körülményeit feltárja.

2.14.5. Vesztegetés bírósági vagy hatósági eljárásban

295. § (1) Aki azért, hogy más a bírósági, választott bírósági vagy hatósági eljárásban törvényes jogait ne gyakorolja, vagy kötelezettségeit ne teljesítse, neki vagy rá tekintettel másnak jogtalan előnyt ad vagy ígér, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekményt törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződéssel vagy az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa kötelező határozatával létrehozott nemzetközi büntető bíróság, illetve az Európai Unió Bírósága előtt folyamatban lévő eljárás során vagy azzal kapcsolatban követi el.

(3) A büntetés korlátlanul enyhíthető - különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető - az (1) és (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetőjével szemben, ha a bűncselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, és az elkövetés körülményeit feltárja.

2.14.6. Vesztegetés elfogadása bírósági vagy hatósági eljárásban

296. § (1) Aki azért, hogy a bírósági, választott bírósági vagy hatósági eljárásban törvényes jogait ne gyakorolja, vagy kötelezettségeit ne teljesítse, jogtalan előnyt kér, a jogtalan előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetve a rá tekintettel harmadik személynek adott vagy ígért jogtalan előny kérőjével, vagy elfogadójával egyetért, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekményt törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződéssel vagy az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa kötelező határozatával létrehozott nemzetközi büntető bíróság, illetve az Európai Unió Bírósága előtt folyamatban lévő eljárás során vagy azzal kapcsolatban követi el.

(3) A büntetés korlátlanul enyhíthető - különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető - az (1) és (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetőjével szemben, ha a bűncselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, a kapott jogtalan vagyoni előnyt vagy annak ellenértékét a hatóságnak átadja, és az elkövetés körülményeit feltárja.

2.14.7. Befolyás vásárlása

298. § (1) Aki

a) olyan személynek, aki arra hivatkozik, hogy hivatalos személyt befolyásol, vagy

b) olyan személyre tekintettel, aki arra hivatkozik, hogy hivatalos személyt befolyásol, másnak jogtalan előnyt ad vagy ígér, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(1a) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki magát hivatalos személynek kiadó személy részére vagy rá tekintettel másnak jogtalan előnyt ad vagy ígér.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személlyel kapcsolatban követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki az (1) és (1a) bekezdésben meghatározott bűncselekményt külföldi hivatalos személlyel kapcsolatban követi el.

(4) A büntetés korlátlanul enyhíthető - különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető - az (1)-(2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetőjével szemben, ha a bűncselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, és az elkövetés körülményeit feltárja.

2.14.8. Befolyással üzérkedés

299. § (1) Aki arra hivatkozással, hogy hivatalos személyt befolyásol, a maga vagy más számára jogtalan előnyt kér, a jogtalan előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetve a rá tekintettel harmadik személynek adott vagy ígért jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az elkövető

a) azt állítja vagy azt a látszatot kelti, hogy hivatalos személyt veszteget,

b) hivatalos személynek adja ki magát, vagy

c) a bűncselekményt üzletszerűen követi el.

(3) Aki az (1) bekezdésében meghatározott bűncselekményt gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személlyel kapcsolatban követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző, önálló intézkedésre jogosult személlyel kapcsolatban követik el.

(5) Az (1) és (2) bekezdés szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekményt külföldi hivatalos személlyel kapcsolatban követi el.

(6) A büntetés korlátlanul enyhíthető - különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető - az (1) és (3) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetőjével szemben, ha a bűncselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, a kapott jogtalan vagyoni előnyt vagy annak ellenértékét a hatóságnak átadja, és az elkövetés körülményeit feltárja.

2.14.9. Korruptió bűncselekmény feljelentésének elmulasztása

300. § (1) Az a hivatalos személy, aki e minőségében hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy még le nem leplezett vesztegetést, vesztegetés elfogadását, hivatali vesztegetést, hivatali vesztegetés elfogadását, vesztegetést bírósági vagy hatósági eljárásban, vesztegetés elfogadását bírósági vagy hatósági eljárásban, befolyás vásárlását vagy befolyással üzérkedést követtek el, és erről a hatóságnak, mihelyt teheti, nem tesz feljelentést, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

2.14.10. Sporteredmény tiltott befolyásolása

349/A. § (1) Aki olyan megállapodást köt, aminek következtében valamely sportszövetség versenyrendszerében szervezett vagy a sportszövetség versenynaptárában egyébként szereplő verseny, mérkőzés eredménye nem a versenyszabályzatnak vagy a tisztességes játék elveinek megfelelő módon alakul ki, ha más bűncselekmény nem valósul meg, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

2.15. A téma szempontjából releváns közbizalom és igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények

2.15.1. Közokirat-hamisítás

342. § (1) Aki

a) hamis közokiratot készít, vagy közokirat tartalmát meghamisítja,

b) hamis, hamisított vagy más nevére szóló valódi közokiratot felhasznál,

c) közreműködik abban, hogy jog vagy kötelezettség létezésére, megváltozására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adatot, tény vagy nyilatkozatot foglaljanak közokiratba, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdés a) vagy b) pontjában meghatározott közokirat-hamisításra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítást gondatlanságból követi el, vétség miatt elzárással büntetendő.

343. § (1) Az a hivatalos személy, aki hivatali hatáskörével visszaélve

- a) hamis közokiratot készít,
- b) közokirat tartalmát meghamisítja, vagy
- c) lényeges tény hamisan foglal közokiratba,

büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) E § rendelkezéseit a külföldi állam igazságszolgáltatási vagy bűnüldözési feladatot ellátó hatóságának a törvény alapján Magyarország területén eljáró tagjára is megfelelően kell alkalmazni.

A bűncselekmény jogi tárgya a közokiratok hitelességébe, és valódiságába vetett közbizalom. Mivel akár önmagában, akár egy másik bűncselekmény mellett gyakran előforduló bűncselekményről van szó, ezért igen jelentős jogirodalma van.

A törvény a közokirat-hamisítás tényállás rendelkezései keretében a közokirat hamisítás két formáját bünteti, mely különbségtétel alapja a tettes személye. A közokirat-hamisítás tettese bárki lehet, a hivatalos személy által elkövetett közokirat hamisítása pedig értelemszerűen kizárólag hivatalos személy.

Az okirat fogalmát nem határozza meg a Btk., hiszen az okirat fogalma más jogágakban is használatos. Az okirat – általánosságban – írásban tett és gondolati tartalommal bíró nyilatkozat, amely jogilag jelentős tényekre vonatkozik (BH 1984. 50.).

Büntetőjogi értelmezésben okiratnak az olyan iratot tartjuk, amely jog vagy kötelezettség fennállását, változását vagy megszűnését, illetőleg jelentős tény megtörténtét igazolja.

A közokirat-hamisítás büntettének elkövetési tárgyai ma már nemcsak a papír alapú okiratok lehetnek, hanem kibővíülhetnek az elektronikus okiratokkal is, melyek felhasználási köre egyre inkább elterjed. Egyebekben először a cégeljárásban kerültek bevezetésre. Az elektronikus okiratok aszerint is differenciálódnak, hogy az elektronikus aláírás mely formájában valósulnak meg. A vonatkozó jogszabály ugyanis az elektronikus aláírással ellátott dokumentumok három fajtáját különbözteti meg a jogkövetkezmények és felhasználhatóság szerint. Eszerint lehet egyszerű, fokozott biztonságú vagy minősített elektronikus aláírás. A jelenlegi szabályozás szerint az elektronikus aláírással ellátott okiratok közül csak a "minősített elektronikus aláírást" tartalmazó válhat a közokirat-hamisítás elkövetési tárgyává. (A minősített elektronikus aláírással ellátott - de hatósági jelleget nélkülöző - elektronikus okirat nem közokiratnak, hanem teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősül.)

Az okiratok több szempont szerint osztályozhatók, így rendeltetésüket tekintve megkülönböztetjük a bizonyító okiratokat, amelyek közhitelesen igazolják a bennük foglalt tények, adatok valódiságát (pl. a tulajdoni lap, halotti anyakönyvi kivonat, illetve rendelkező okiratokat, amelyek nyilatkozat megtételét, hatósági intézkedést igazolnak (pl. bírósági ítélet). Utóbbiak bizonyító ereje azonban nem terjed ki a bennük foglalt tények valódiságának igazolására.

A büntetőjogi megkülönböztetés alapja, az, hogy egy okirat köz, vagy magánokirat. Ennek a megkülönböztetésnek az alapja pedig az okirat bizonyító erejében rejlik.

Kiemelkedően fontos annak a tisztázása, hogy mit értünk valódi, hamis és valótlan tartamú okiraton.

Valódi okirat azt az okirat, amelyet a kiállítóként feltüntető személy vagy hatóság készített, és a kiállítóként megjelölt személy vagy hatóság nyilatkozatát tartalmazza. Hamis az az okirat, amelynek készítője nem azonos a kiállítóként feltüntetett személlyel vagy hatósággal, illetőleg amely nem a kiállítóként feltüntetett személy vagy hatóság nyilatkozatát tartalmazza. Valótlan tartalmú az az okirat, amelyben feltüntetett tények a valóságnak nem felelnek meg.

A közokirat-hamisítás elkövetési tárgya a közokirat, melynek fogalmát a Polgári perrendtartásról szóló 2016. CXXX. 323. § határozza meg.

A közokirat olyan papír alapú vagy elektronikus okirat, amelyet bíróság, közjegyző vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül, a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő módon állított ki.

Jogszabály egyéb okiratot vagy - adathordozótól függetlenül - más dolgot közokirattá nyilváníthat.

A közokiratot az ellenkező bizonyításáig valódinak kell tekinteni, a bíróság azonban az okirat kiállítóját hivatalból is felhívhatja nyilatkozattételre az okirat valódisága tekintetében.

A közokirat teljes bizonyító erővel bizonyítja

a) hogy a kiállító a benne foglalt intézkedést megtette vagy határozatot a benne foglalt tartalommal meghozta,

b) a közokirattal tanúsított adatok és tények valóságát,

c) a közokiratban foglalt nyilatkozat megtételét, annak idejét és módját.

Elektronikus közokirat kiállításához az is szükséges, hogy a közokirat kiállítására jogosult az elektronikus okiraton - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - minősített vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírást vagy bélyegzőt, és amennyiben jogszabály így rendelkezik időbélyegzőt helyezzen el.

Közokirattal szemben is van helye ellenbizonyításnak, kivéve, ha azt törvény kizárja vagy korlátozza.

Az eredeti közokirattal azonos bizonyító ereje van a közokiratról készített másolatnak - a másolatkészítés technológiájától és adathordozótól függetlenül -, ha a másolatot közokirat kiállítására jogosult vagy megőrzésére hivatott szerv, továbbá ha ezek ellenőrzése mellett más személy vagy szervezet készítette, valamint, ha azt az E-ügyintézési tv. szerinti hiteles másolatkészítés központi elektronikus ügyintézési szolgáltatás szabályai szerint készítették.

Ha közokiratnak nem minősülő okiratról készül közokiratba foglalt másolat, a közokirat csupán azt bizonyítja, hogy annak tartalma a közokiratnak nem minősülő eredeti okirattal megegyezik.

A belföldi okiratokkal azonos védelemben részesülnek a külföldi közokiratok is, ha azt a kiállítás helye szerinti illetékes magyar külképviseleti hatóság felülhitelesítette. Eltérő nemzetközi megállapodás esetén felülhitelesítésre sincs szükség.

Ellenbizonyításnak a közokirattal szemben is helye van, de csak annyiban, amennyiben azt a törvény ki nem zárja vagy nem korlátozza.

A közokiratot az ellenkező bizonyításáig valódinak kell tekinteni, a bíróság azonban – ha szükségesnek találja – az okirat kiállítóját hivatalból is megkeresheti, hogy az okirat valódisága tekintetében nyilatkozzék.

A szakági törvények külön nevesítik azt, amikor egy okirat közokirati minőséggel van felruházva. Következzék egy felsorolás a teljesség igénye nélkül, a legfontosabb közokiratok vonatkozásában. -a felsőfokú tanulmányok befejezését igazoló Magyarország címerével ellátott oklevél közokirat, (azonban a leckeönyv nem az)

- a diákigazolvány közokirat

- Nyugdíjfolyósító igazgatóság által jogszabály alapján kiállított „nyugdíjasok utazási utalványa” közokirat.

- a behívóparancs, a leszerelő okmányok, amelyeket a fegyveres erők és fegyveres testületek állítanak ki közokiratok

- a nemzetiségi önkormányzat testületi üléséről készült idegen vagy magyar nyelvű jegyzőkönyv közokirat.

- bejegyzett élettársaknak a közös vagyon megosztása kérdésében közjegyzői okiratban foglalt megállapodása közokirat

- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 52. § (1)-(2) bekezdése szerint a képviselő-testület üléséről jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyv közokirat, amelynek elkészítéséről a jegyző gondoskodik.

- a bíróság által az informatikai rendszer alkalmazásával előállított vagy az informatikai rendszer útján automatizáltan előállított irat elektronikus közokirat.
- fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény 18. § (5) bekezdése szerint e törvény, valamint az e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletek alapján a közjegyző, illetve a Magyar Országos Közjegyzői Kamara (MOKK) rendszere által előállított jegyzőkönyv (igazolás), aktanyomat, határozat (értesítés, végrehajtási lap) és az ezekről kiállított hiteles kiadmány közokirat. A MOKK rendszerén keresztül előállított elektronikus közokiratokat legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással kell ellátni.
- A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 309.§ (4) bekezdése szerint a jóvátételi munka elvégzéséről az érintett állami vagy önkormányzati fenntartású intézmény vezetője, közhasznú jogállású civil szervezet vezető tisztségviselője, a vallási közösség képviselője vagy a képviseletre feljogosított tisztségviselője két példányban igazolást állít ki. Az igazolás közokirat.
- Az érvénytelenített közokirat is közokirat, ameddig az érvénytelenítés ténye magából a közokiratból nem határozható meg.
- A cégnyilvántartás is közokirat.
- A rendőr által szolgálati tevékenysége során végzett közúti ellenőrzésről készített jegyzőkönyv közokirat, ugyan úgy, mint a szabálysértési helyszíni bírságról készült az intézkedő rendőr által kiállított nyomtatvány.
- A körzeti orvos vagy a rendelőintézeti szakorvos által a keresőképtelenséggel kapcsolatban kiállított irat közokirat; az orvos ugyanis e vonatkozásban államigazgatási feladatot lát el, és ebben a körben hivatalos személy.

A bűncselekménynek három elkövetési magatartása van:

- a) hamis közokirat készítése vagy közokirat tartalmának meghamisítása,
- b) hamis, hamisított vagy más nevére szóló valódi közokirat felhasználása, (materiális közokirat-hamisítás)
- c) közreműködés jog vagy kötelezettség létezésére, megváltozására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adat, tény vagy nyilatkozat közokiratba foglalásában. (intellektuális közokirat-hamisítás)

A a) és a b) pont szerinti magatartás csak szándékos elkövetés esetén bűncselekmény. Az intellektuális közokirat hamisítás azonban gondatlanul is elkövethető.

A bűncselekmény hamis közokirat készítésével akkor valósul meg, ha egy olyan korábban nem létezett valóság látszatát keltő közokiratot hoznak létre, amelynek készítője nem azonos a kiállítóként feltüntetettel. A közokirat tehát alakilag hamis, még akkor is ha a valóságnak megfelelő adatokat tartalmaz. Az, hogy a hamisítvány mennyire jól vagy rosszul sikerül, nem bír jelentőséggel, de rendelkeznie kell a valódi közokirat kellékeivel, mint pl. pecsét, aláírás stb.

A közokirat tartalmának meghamisítása esetében, ami az a) pontban körülírt második elkövetési magatartás, az elkövető egy már létező, valódi közokiraton végez valamilyen tartalmi változtatást. Ez leginkább az okirattal igazolandó tények megváltoztatását jelenti. Ilyen pl. a fénykép kicserélése, dátum megváltoztatása, amelyre a mai technika már számtalan lehetőséget nyújt. A 1/2004. BJE indoklásának III. pontja rögzíti, hogy a közokirat tartalmának meghamisítása csak abban az esetben valósít meg bűncselekményt, ha ez a tevékenység a közokirat olyan részét érinti, amelyre nézve a közokiratnak bizonyító ereje van, tehát joghatás kiváltására alkalmas. Ez igen lényeges kérdés a bűncselekmény elemzésekor.

b) A felhasználás aktív tevékenységet takar. A közokirat bizonyító erejének az érvényre juttatását. A büntetőjogi felelősség szempontjából lényeges, hogy a hamis, hamisított, vagy más névre szóló valódi közokirat felhasználását bünteti a törvény. A más névre szóló valódi közokirat felhasználása esetén maga az okirat nem hamis, hanem csak a bizonyító erő érvényesítése során válik hamissá. A büntetendőség alapja ez esetben a közokirat felhasználása az elfogadó tévedésbe ejtésével. Kiváló példa erre például a más nevére kiállított ingyenes parkolási igazolvány

használat.

Személyazonosság igazolása céljából más nevére kiállított okirat igazoltatáskor történő átadása akkor is megvalósíthatja a közokirat-hamisítás büntettét, ha ez az okirat nem fényképes (BH 2014. 234.).

A felhasználás, mint elkövetési magatartás nagyon sokféleképpen megjelenhet a gyakorlatban, felmutatással, iratokhoz csatolással stb.

c) Intellektuális közokirat-hamisítás

E fordulat esetében az elkövetési magatartás közreműködés valótlan adat, tény vagy nyilatkozat közokiratba foglalásában. Ennél az elkövetési formánál a valódi közokiratba a valóságtól eltérő tartalom kerül rögzítésre. A bűncselekmény megvalósulásának feltétele egy hivatali hatáskörében jóhiszeműen eljáró személy, aki adatokat, nyilatkozatokat, tényeket vezet be az által készített közokiratba, míg a másik személy az adatközlő, akinek részére a közokirat készül. Ez utóbbi magatartást bünteti a törvényhozó, hiszen közokirat készítője a közlés alapján abban a téves meggyőződésben állítja ki a közokiratot, hogy a tudomására hozott tények, adatok, nyilatkozatok a valóságnak megfelelnek. Az így készült okirat tehát valódi, mert a kiállítóként feltüntetett személytől (hatóságtól) származik, de a tartalma valótlan. A cselekmény során közvetlenül cselekvő hivatalos személy – tévedés miatt – nem büntethető. Ha azonban tud róla, úgy hivatalos személyként elkövetett közokirat hamisításért felel, az adatszolgáltató pedig felbujtó, vagy bűnsegéd.

A közokirat hamisítás ezen fordulata vonatkozásában is számos iránymutatás, és bírósági határozat született, amely segít eligazodni a jogalkalmazóknak. Ezek közül az alábbiak a legfontosabbak:

Az intellektuális közokirat-hamisítás elkövetési tárgya lehet minden olyan közokirat, amelynek rendeltetése, hogy a benne foglalt adat valóságát teljes bizonyító erővel bizonyítsa. Ennek alapján tehát az intellektuális közokirat-hamisítás a rendelkező közokiratok tekintetében is elkövethető, amennyiben olyan adatokra vonatkozik, amelyek valóságát az adott közokirat bizonyítja, például egy jogerős ítélet teljesen bizonyítja, hogy az adott bűncselekmény miatt kit ítélték el, így ha a terhelt megtevésszűző magatartása folytán egy másik személy nevében ítélik el, a bűncselekmény megvalósul. (1/2004. BJE)

Ha az elkövető az ellene indított büntetőeljárás során más létező személynek adja ki magát, és az ennek megfelelő adat kerül az ügyben eljáró hatóságok által készített közokiratba, a hamis vád büntette mellett az intellektuális közokirat-hamisítás büntettét is elköveti (2/2004. BJE).

Ha a jármű átírásával kapcsolatos ügyintézés során olyan adásvételi szerződést nyújtanak be az illetékes rendőrhatósághoz, amely a jármű korábbi tulajdonosát nem a valóságnak megfelelően tünteti fel, és ennek következtében a járműnyilvántartásba is a valóságnak meg nem felelő adat kerül, az egyéb törvényi feltételek megléte esetén intellektuális közokirat-hamisítás büntette valósul meg (5/2000. BJE).

Elköveti az intellektuális közokirat hamisítást az az ügyvéd, aki közreműködik cégek fiktív adás vételében, valamint abban, hogy a fiktív adásvétel szerinti adatok bekerüljenek a cégnyilvántartásba. (BH.2013.175.)

A valótlan lakcímbeljelentés szintén közokirat hamisításnak minősül, hiszen a bejelentés alapján létesült hatósági nyilvántartás és az annak alapján kiállított közokirat (lakcímkártya) a lakóhely bizonyítására alkalmas.

Noha a büntetési tétele a közokirat hamisításnak nem kiemelkedő, azonban a védett jogtárgy fontossága miatt a törvény a készítés, a meghamisítás, és a felhasználás előkészületét is büntetni rendeli. E körbe esik a hamis bélyegzők készítése, technikai eszközök megvásárlása közokirat hamisítás céljából, üres nyomtatványok beszerzése.

Az előkészület általános fogalma alapján pedig aki közokirat tartalmának meghamisítására, a hamis közokirat készítésére, felhasználására mást felhív, illetve ezekre ajánlkozik, vállalkozik, valamint a közös elkövetésben megállapodik.

Kísérlet valamennyi elkövetési magatartás vonatkozásában lehetséges.

A rendbeliség a hamis hamisított vagy a felhasznált közokiratok számától függ.

Hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás

A bűncselekmény védett jogtárgya illetve az elkövetési tárgy azonos a bárki által elkövethető közokirat hamisításával.

Az elkövetési magatartás a hamis közokirat készítése, a közokirat tartalmának meghamisítása, lényeges tény hamisan történő közokiratba foglalása.

A készítés, és a hamisítás, mint elkövetési magatartás egyező a bárki által elkövethető közokirat hamisításával.

A lényeges ténynek hamisan történő közokiratba foglalása csak arra a közokíratra nézve valósulhat meg, amelyet a hivatalos személy, mint elkövető állít ki. Ez esetben alakilag valós közokirat jön létre, a kiállítóként feltüntetett személy megegyezik az okirat tényleges szerkesztőjével, azonban a közokiratba foglalt tények valótlanok. Ahhoz azonban, hogy a bűncselekményt meg lehessen állapítani fontos hogy a valótlan tények jogilag relevánsak legyenek. A rendőri jelentés közokirat, amely igazolja az abban megjelenített intézkedés megtörténtét, a hiányos, de a lényeges tényeket valóban tartalmazó rendőri jelentés készítése bűncselekményt nem valósít meg. (BH2009.230.)

A rendőr által szolgálati tevékenysége során végzett közúti ellenőrzésről készített jegyzőkönyv közokirat, amelyben az ellenőrzés helye, ideje olyan lényeges adatok, amelyek valótlan tartalmú rögzítése közokirat-hamisítást valósít meg (BH 2014. 329.).

A rendőri szerv által a hatáskörét gyakorolva készített jegyzőkönyv, amelyben a közúti baleset helyszínének megismerése alapján észlelt tényeket rögzíti közokirat, amely bizonyítja - egyebek mellett - a baleset helyszínét, ezért annak valótlan feltüntetése közokirat-hamisítás megállapítására alkalmas. Az a rendőr, aki valótlan adatokat tartalmazó okirat jelentésként történt felhasználásával közreműködik abban, hogy a baleset körülményeit rögzítő jegyzőkönyvben a hatóság a baleset helyszínére vonatkozóan valótlan adatot rögzítsen, az intellektuális közokirat-hamisítást megvalósítja (BH 2015.183.).

A másik fontos feltétele a bűncselekmény megállapításának, hogy az elkövető hivatalos személy a jogkörébe tartozó közokíratra kövesse el a bűncselekményt, ellenkező esetben pusztán a bárki által elkövethető közokirat hamisítás megállapításának van helye.

Hivatalos személy által elkövetett közokirat hamisítás bűncselekményére példa, amikor a bíró valótlan tartalmú tárgyalási jegyzőkönyvet ír alá, vagy a nyomozó a tanúvallomás jegyzőkönyvében valótlanul rögzíti a tanú nyilatkozatát.

Az adóhatósági munkatárs a csalást a hivatalos személyként elkövetett közokirat-hamisítás büntetével halmazatban valósítja meg, ha a valóságtól eltérően azt a látszatot kelti, hogy a kiszemelt vállalkozó ellen az adóhatósági (vagyonosodási vagy más) vizsgálat már folyik és pénzbeli juttatás fejében olyan fiktív jegyzőkönyvet készít és ad át a vállalkozónak, miszerint a vizsgálat vele szemben hátrányos következmény alkalmazására alapot adó megállapítás nélkül lezárult (BH 2014.100.).

A bűncselekmény alanya tettesként vagy társtettesként csak hivatali hatáskörében eljáró hivatalos személy, illetve a külföldi állam igazságszolgáltatási vagy bűnüldözési feladatot ellátó hatóságának a törvény alapján Magyarország területén eljáró tagja lehet.

Felbujtást, és bűnsegélyt bárki elkövethet.

A bűncselekmény csak szándékosan valósítható meg, akár egyenes akár eshetőlegesen szándékkal, előkészülete azonban nem büntetendő.

2.15.2. Hamis magánokirat felhasználása

345.§. Aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot felhasznál, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A bűncselekmény védett jogi tárgya a magánokiratok valódiságába vetett közbizalom. A magánokiratok a gazdasági, pénzügyi életben bírnak jelentőséggel akár a természetes akár a jogi

személyek viszonylatában.

A magánokirat kiegészítő fogalom, minden közokiratnak nem minősülő okirat magánokirat, és büntetőjogi védelemben részesül.

A bűncselekmény elkövetési tárgya a bizonyító erővel bíró magánokirat, tehát az az okirat, amely alkalmas jog vagy kötelezettség létezésének megváltoztatásának vagy megszűnésének bizonyítására. A magánokirat nem közhiteles, de ellenkező bizonyításig teljes bizonyítékul szolgál arra, hogy a benne foglalt nyilatkozatot megtették, jogot, vagy kötelezettséget magukra nézve kötelező érvényűnek ismertek el.

Minden okirat büntetőjogi védelemben részesül, függetlenül attól, hogy megfelel-e a Polgári Perrendtartásban foglalt követelményeknek.

A Pp. rendelkezései szerint teljes bizonyító erejű a magánokirat, ha

- a kiállító az okiratot saját kezűleg írta és aláírta,*
- két tanú igazolja, hogy az okirat aláírója a részben vagy egészben nem általa írt okiratot előttük írta alá, vagy aláírását előttük saját kezű aláírásának ismerte el; igazolásként az okiratot mindkét tanú aláírja, továbbá az okiraton a tanúk nevét és lakóhelyét - ennek hiányában tartózkodási helyét - olvashatóan is fel kell tüntetni,*
- az okirat aláírójának aláírását vagy kézjegyét az okiraton bíró vagy közjegyző hitelesíti,*
- az okiratot a jogi személy képviseletére jogosult személy a rá vonatkozó szabályok szerint megfelelően aláírja,*
- ügyvéd vagy kamarai jogtanácsos az általa készített okirat szabályszerű ellenjegyzésével bizonyítja, hogy az okirat aláírója a más által írt okiratot előtte írta alá vagy aláírását előtte saját kezű aláírásának ismerte el,*
- az elektronikus okiraton az aláíró a minősített vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírását vagy bélyegzőjét helyezte el, és - amennyiben jogszabály úgy rendelkezik - azon időbélyegzőt helyez el,*
- az elektronikus okiratot az aláíró a Kormány rendeletében meghatározott azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés szolgáltatással hitelesíti, vagy*
- olyan, törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott szolgáltatás keretében jött létre, ahol a szolgáltató az okiratot a kiállító azonosításán keresztül a kiállító személyéhez rendeli és a személyhez rendelést a kiállító saját kezű aláírására egyértelműen visszavezethető adattal együtt vagy az alapján hitelesen igazolja; továbbá a szolgáltató az egyértelmű személyhez rendelésről kiállított igazolást elektronikus dokumentumba kapcsolt, elválaszthatatlan záradékba foglalja és azt az okirattal együtt legalább fokozott biztonságú elektronikus bélyegzővel és legalább fokozott biztonságú időbélyegzővel látja el.*

Ha az okirat aláírója nem tud olvasni, illetve nem érti azt a nyelvet, amelyen az okirat készült, csak akkor jön létre teljes bizonyító erejű magánokirat, ha magából az okiratból kitűnik, hogy annak tartalmát a tanúk egyike vagy a hitelesítő személy az okirat aláírójának megmagyarázta.

A teljes bizonyító erejű magánokirat az ellenkező bizonyításig teljes bizonyító erővel bizonyítja, hogy az okirat aláírója az abban foglalt nyilatkozatot megtette, illetve elfogadta vagy magára kötelezőnek ismerte el.

A teljes bizonyító erejű magánokirat valódiságát csak akkor kell bizonyítani, ha azt az ellenfél kétségbe vonja, vagy a valódiság bizonyítását a bíróság szükségesnek találja.

Ha a teljes bizonyító erejű magánokiraton szereplő aláírás valódisága nem vitás vagy bizonyított, illetve a legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírás vagy bélyegző vagy zárt rendszerben alkalmazott bizalmi szolgáltatás keretében a kiállító saját kezű aláírására egyértelműen visszavezethető adatok ellenőrzésének eredményéből más nem következik, az aláírást vagy a bélyegzőt megelőző szöveget - elektronikus okirat esetén az aláírt vagy bélyegzővel ellátott adatokat - az ellenkező bizonyításig meg nem hamisítottak kell tekinteni, kivéve, ha az okiratnak olyan rendellenességei vagy hiányai vannak, amelyek e vélelmet megdöntik.

A teljes bizonyító erejű magánokiraton szereplő aláírás valódiságát vagy a szöveg meg nem hamisított voltát - kétség esetén - más olyan írással való összehasonlítás útján is meg lehet állapítani, amelynek valódisága nem kétséges. A bíróság ennek érdekében íráspróbát is elrendelhet, és szükség esetén annak eredményét, illetve a vitatott okiratot, aláírást szakértővel is megvizsgáltathatja.

Ha a legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással vagy bélyegzővel ellátott elektronikus okirat aláírójának vagy bélyegző létrehozójának azonossága, illetve az okirat hamisítatlansága kétséges, ezek megállapítása érdekében a bíróság elsősorban az elektronikus aláíráshoz vagy bélyegzőhöz tartozó tanúsítványt kibocsátó bizalmi szolgáltatót keresi meg. Az elektronikus okirathoz kapcsolt időbélyegző által igazolt adatokkal kapcsolatos kétség esetén a bíróság elsősorban az időbélyegzést végző bizalmi szolgáltatót keresi meg. Az olyan zárt rendszerben alkalmazott bizalmi szolgáltatás keretében kiállított elektronikus okirat esetén, ahol a szolgáltató az okiratot a kiállító személyéhez rendeli és a személyhez rendelést a kiállító saját kezű aláírására egyértelműen visszavezethető adatokkal együtt hitelesen igazolja, a bíróság elsősorban a zárt rendszer bizalmi szolgáltatóját keresi meg.

Az elektronikus okirat esetén az aláírt vagy bélyegzővel ellátott adatokat az ellenkező bizonyításáig meg nem hamisítottak kell tekinteni a tárolást végző szolgáltató igazolása alapján, ha a szolgáltató

a) a tárolásra átvételkor meggyőződött az elektronikus dokumentum hitelesítésének érvényességéről,

b) a tárolást a Kormány rendeletében meghatározott feltételeknek megfelelő, az E-ügyintézési tv. szerinti minősített archiválási szolgáltatás vagy elektronikus dokumentumtárolás központi elektronikus ügyintézési szolgáltatás keretében végzi, és

Az egyszerű magánokirat

A magánokirathoz - ha azt nem a 325. § (1) bekezdése szerint állították ki - nem fűződik törvényi vélelem, és annak bizonyító erejét a bíróság a bizonyítás általános szabályai szerint a tárgyalás és a bizonyítás összes adatának figyelembevételével állapítja meg, kivéve, ha jogszabály

a) adott magánokirat bizonyító erejét másként szabályozza, vagy

b) az okirati bizonyításhoz meghatározott alakban kiállított okiratot ír elő.

A jogi személy által kiállított vagy őrzött okiratról készült másolat bizonyító ereje:

A jogi személy által kiállított vagy őrzött okiratról készített papír alapú vagy elektronikus másolat teljes bizonyító erővel bizonyítja, hogy tartalma megegyezik az eredeti okirattal, feltéve, hogy a jogi személy, amely az okiratot kiállította vagy azt őrzi, ezt szabályszerűen igazolta a 325. § (1) bekezdés d) vagy f) pontjának megfelelő másolat kiállításával. A jogi személy által készített másolat bizonyító ereje az eredeti okirattal azonos, kivéve, ha a másolat közokiratról készült.

E körbe sorolandó még, ha a gazdálkodó szervezet által intézményi körében kiállított okiratot szabályszerűen aláírták;

Az ügyvéd, avagy jogtanácsos az általa készített okirat szabályszerű ellenjegyzésével bizonyítja, hogy a kiállító a nem általa írt okiratot előtte írta alá, vagy aláírását előtte saját kezű aláírásának ismerte el,

A gazdálkodó szervezet által kiállított vagy őrzött okiratról készült felvétel, továbbá bármilyen adathordozó útján készített okirat – értve ezalatt az elektronikus okiratról készített papír alapú okiratot is – teljes bizonyító erővel bizonyítja, hogy tartalma megegyezik az eredeti okirattal, feltéve, hogy a gazdálkodó szervezet, amely a felvételt készítette vagy az okiratot kiállította, illetve őrzi, a felvétel vagy az okirat azonosságát szabályszerűen igazolta. Gazdálkodó szervezet által kiállított vagy őrzött okiratról készült elektronikus okirat akkor bizonyítja teljes bizonyító erővel azt, hogy tartalma megegyezik az eredeti okirattal, ha az okiratról elektronikus okiratot készítő azt minősített elektronikus aláírással vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírással és – ha jogszabály így rendelkezik – időbélyegzővel látta el, illetve külön jogszabály által meghatározott eljárás szerint készítette el. Gazdálkodó szervezet által kiállított

vagy őrzött okiratról készült okirat bizonyító ereje – az okirat tartalmát illetően – az eredeti okiratéval, közokiratról készült okirat esetében pedig a teljes bizonyító erejű magánokiratéval azonos.

Hamis a magánokirat, ha nem az azon feltüntetett személy által, hanem az elkövetői magatartás következményeként jött létre, tehát korábban nem létezett, és az elkészítője nem azonos a kiállítóként feltüntetett személlyel, ez esetben nincs jelentősége annak, hogy az okiratban foglaltak a valóságnak megfelelnek-e?

Hamisított, hogyha a már létező magánokiraton- jogosulatlanul – tartalmi, formai változtatást végeztek, tehát az már nem a kiállítójának az eredeti nyilatkozatát tükrözi.

Valótlan tartalmú, ha a benne foglaltak nem felelnek meg a valóságnak.

A bűncselekmény elkövetési magatartása a hamis magánokirat felhasználása. E körben a bűncselekmény új elnevezése érthetőbbé tette a bűncselekmény elkövetésének a miben voltát. Hamis magánokirat készítése, vagy magánokirat meghamisítása ugyanis önmagában nem bűncselekmény. Ez előkészületnek minősül, de mivel a hamis magánokirat felhasználásának előkészülete nem büntetendő, ezért büntetlen előkészületi cselekmény, ha az okiratot nem használják fel, nem bűncselekmény.

Felhasználás alatt a magánokiratnak a joghatás kiváltására alkalmas felhasználását kell érteni. Ez a gyakorlatban felmutatást, bemutatást, iratokhoz csatolást, hozzáférhetővé tételt jelent. Nem szükséges feltétele a bűncselekmény befejezetté válásának, hogy az okirat tartalmát megismerjék. Tehát egy peres ügyben az okirat bírósághoz történő beadásával a bűncselekmény már befejezetté válik, akkor is ha azt a bíró még nem olvasta el.

Nem tényállásszerű magatartás, ha az elkövető magánál tartja a hamis hamisított, vagy valótlan tartalmú okiratot, vagy csak hivatkozik rá.

A tettesi magatartás megállapíthatósága a hamis, vagy hamisított magánokirat felhasználását kívánja meg, tehát, hogy kívülálló harmadik személy tudomást szerezzen a magánokirat tartalmáról. Így a hamisító, ha nem egyezik az okiratot felhasználó személyével pusztán akkor vonható felelősségre, amennyiben az általa hamisított okirat felhasználásra kerül, bűnsegédként. A bűncselekmény szándékosan követhető el, akár egyenes, akár eshetőleges szándékkal.

Kísérlete nem kizárt, de gyakorlat jelentősége elhanyagolható.

A hamis magánokirat felhasználása tipikus eszközcselekmény, önmagában ritkán fordul elő. A leggyakrabban csalás, sikkasztás, illetve költségvetési csalás mellett megvalósuló eszközcselekmény.

2.15.3. Okirattal visszaélés

346.§ (1) Aki egy vagy több olyan közokiratot, amely nem vagy nem kizárólag a sajátja,

- a) mástól, annak beleegyezése nélkül jogtalanul megszerez,
 - b) jogtalanul megsemmisít, megrongál, vagy
 - c) mástól jogtalanul elvesz, vagy jogosult elől jogtalanul eltitkol
- vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Ha más bűncselekmény nem valósul meg, az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki jogtalan haszonszerzés céljából közokiratot átad, vagy átvesz.

(3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt magánokiratra azért követi el, hogy jogtalan előnyt szerezzen, vagy jogtalan hátrányt okozzon, egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Az okirati bizonyítás biztonsága alapvető társadalmi érdek, ezért a jogalkotó több olyan magatartást is pönalizált, ami a köz, és magánokiratokkal való jogellenes magatartásokat rendeli büntetni.

A bűncselekmény jogi tárgya a jogi forgalom biztonságához, a bizonyítás zavartalanságához fűződő közbizalom, az okiratok bizonyító erejének érvényesíthetőségéhez fűződő társadalmi

érdek.

Csak olyan okiratra követhető el a bűncselekmény, ami nem, vagy nem kizárólag az elkövető sajátja. A saját lakcímkártyánk, vagy személyi igazolványunk megrongálása tehát nem valósít meg bűncselekményt.

A (2) bekezdés esetén az elkövetési tárgy kizárólag közokirat lehet, az azonban nem releváns a tényállás szempontjából, hogy a közokirat kinek a tulajdonát képezi.

A bűncselekmény elkövetési magatartásai a jogtalan megszerzés, megsemmisítés, megrongálás, elvétel, eltitkolás, átadás-átvétel.

A megszerzés birtokba vételt jelent, de nem csak rövid időre, hanem azzal a szándékkal, hogy az elkövető a megszerzett okiratot a hatalmában tartsa. A másik feltétele a megszerzés megállapíthatóságának, hogy a rendelkezésre jogosult beleegyezése nélkül kell hogy sor kerüljön rá. Egy tekintet alá esik ezzel az az eset is, ha a jogosult azért adja át az elkövetőnek az okiratot, mert az megtévesztette. Ha az okirat pénzben is kifejezhető értékkel bír, akkor vizsgálni kell, hogy cselekmény alkalmas lehet-e lopás bűncselekményének megállapítására.

Megsemmisítésen nem csak a teljes fizikai megsemmisítése értendő, hanem az is, ha az okiraton lévő írás olvashatatlaná, értelmezhetetlenné válik. A megsemmisítés megvalósul akkor is, ha az okiratot olyan körülményeknek teszik ki, amelyek következtében az okirat állagának helyrehozhatatlan károsodása vagy tartalmának felismerhetetlenné válása (eltűnése) az általános életpasztyalatok alapján előre látható. (1/2009.BJE)

A megrongálás tulajdonképpen részleges megsemmisítést jelent, mind a fizikai, mind a gondolati tartalom vonatkozásában. (pl. kártyás formában megjelenő okmányok kettétörése, festékekkel leöntése, eltépése, karcolása stb.)

A mástól jogtalanul elvétel elkövetési magatartás szabályozása mögött az a jogalkotói szándék húzódott meg, hogy büntetőjogi védelmet kapjanak azon esetek, amikor a lopás mellett az elkövető birtokába kerülnek a sértett okiratai is. Ennek legtipikusabb formája a zsebtolvajlás. Mivel a megszerzéshez, mint elkövetési magatartáshoz a tartós, visszaélés szerű birtoklás szándéka is kell társuljon, amely gyakran nem, vagy nagyon nehezen volt bizonyítható, ezért lett az elkövetési magatartások közé iktatva az elvétel, hiszen a sértetteknek gyakran nagyobb hátrányt okozott a vagyoni elleni bűncselekménynél az elvett okiratainak pótlása. A jogalkotó úgy oldotta meg a problémát, hogy a Btk. 370.§-ában szabályozott lopás tényállának (1) bekezdésének be) pontjában foglaltak szerint minősítő körülményként szabályozta, ha a lopást egy vagy több közokirat, magánokirat vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszköz egyidejű elvételével viszik véghez.

Az eltitkolás a jogosult előli végleges, vagy ideiglenes eltagadást jelenti. Tehát aktív magatartást feltételez. Ebből következően, ha az elkövető csupán birtokában tartja az okiratot, az önmagában nem tekinthető eltitkolásnak.

Az átadás-átvétel a közokirattal való rendelkezést jelenti, de ennek jogtalan haszonszerzési célzattal kell történnie. Ez végeredményben a mások, vagy a saját közokirataival való kereskedést jelenti.

A bűncselekmény csak szándékosan követhető el, azonban nem kell egyenes szándékkal cselekedni, elegendő az eshetőleges szándék megléte is. A magánokirattal visszaélés esetén azonban csak egyenes szándékkal követhető el a bűncselekmény, mivel ez az alakzat célzatos bűncselekményként van szabályozva.

A bűncselekmény tettese az (1) és a (3) bekezdés esetén bárki lehet, aki nem tulajdonos az okiratnak, a (2) bekezdés esetén azonban maga az okirat tulajdonosa is elkövetheti a bűncselekményt.

A más fent részletesen kifejtettek szerint a Btk. 370. § (1) bekezdés be) pontja szerint a lopás minősített esete valósul meg, ha egy vagy több közokirat, magánokirat vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszköz egyidejű elvételével követik el. Ebben az esetkörben az okiratok számától és

jellegétől függetlenül, azok elvétele beolvad a lopásba. Ugyan akkor rablással vagy kifosztással halmazatban állhat a bűncselekmény.

Az egy alkalommal egy személytől több elkövetési tárgy elvétele törvényi egységet képez, ugyanúgy, ahogyan a megszerzéssel vagy eltitkolással megvalósított fordulatok esetén. Valóságos anyagi halmazatról a különböző, térben és időben is elkülönülő elkövetési magatartások esetén beszélhetünk.

A jogtalanul megszerzett közokirat utólagos meghamisítása vagy meghamisítás nélküli felhasználása esetén bűnhalmazatban megvalósulhat a közokirat-hamisítás megfelelő esete, tehát az okirattal visszaélés, és a közokirat hamisítás halmazatban megállapítható. Gyakran előfordul a hivatali visszaéléssel való halmazatban történő megállapítása.

2.15.4. Biztonsági okmány hamisítása

344. § Aki a külön jogszabályban meghatározott

- a) belépésre jogosító hamis biztonsági okmányt készít,
 - b) belépésre jogosító biztonsági okmány tartalmát meghamisítja,
 - c) hamis, hamisított vagy más nevére szóló valódi belépésre jogosító biztonsági okmányt felhasznál, hamisított
- ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A modern technológia számos újítást hozott a mindennapi életbe, aminek egyik vetülete, a modern beléptető rendszerek használata. A Büntető Törvénykönyv a legfontosabb állami épületekbe belépésre jogosító okmányokkal visszaélést külön tényállásba foglalta.

A védett jogtárgy a belépésre jogosító biztonsági okmányokba vetett közbizalom, közvetve pedig a legfontosabb állami intézmények zavartalan működése.

A bűncselekmény elkövetési tárgyai, külön jogszabály, a biztonsági okmányok hatékony védelmének megteremtése érdekében a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény 77. §-a (1) bekezdésének b) pontjában kapott felhatalmazás alapján kiadott a biztonsági okmányok védelmének rendjéről szóló 86/1996. (VI. 14.) Korm. rendeletben szereplő biztonsági okmányok.

A hivatkozott kormányrendelet 1. § 3. pontja szerint biztonsági okmány: a természetes és jogi személyekkel, tárgyakkal, objektumokkal közvetlen vagy közvetett kapcsolatban lévő olyan irat, amely tulajdonosának (birtokosának) személyét hitelesen igazolja, vagy jogosultságok gyakorlását, illetve kötelezettségek teljesítését teszi lehetővé, valamint az irat jogszerűtlen, illetve rendeltetésellenes használata nemzetbiztonsági, közbiztonsági, bűnügyi, igazgatási vagy egyéb nemzetgazdasági érdekeket súlyosan sérthet.

Belépésre jogosító biztonsági okmányok az 1. számú melléklet 2. pontjában vannak felsorolva, ilyenek minősül például belépési engedély a KözCentrumi Elnöki Hivatal épületébe, az Alkotmánybíróság épületébe, a Kúria épületébe, a Legfőbb Ügyészség épületébe, a Központi Állami Üdülőbe, a KSH épületébe, a Magyar Rádió Zrt. épületébe, Paksi Atomerőmű fokozottan őrzött területére, belépésre jogosító okmány a nemzetközi kereskedelmi repterek zárt területére, stb.

Ezek az okmányok speciális magánokiratok, melyek kiemelt jelentőségük folytán fokozottabb büntetőjogi védelemben részesülnek. A biztonsági okmány hamisítása akárcsak a hamis magánokirat felhasználása vétség, azonban büntetési tétele magasabb, két évig terjedő szabadságvesztés.

A biztonsági okmányok védelmével, előállításával hatósági felügyeletével kapcsolatos teendőket a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat látja el.

A biztonsági okmányokat speciális kémiai, technológiai, technikai, valamint adminisztratív védelemmel kell ellátni. A biztonsági okmányt tartalmától, az általa keletkeztetett vagy igazolt jogosultságok, illetőleg kötelezettségek súlyától függően „A”, „B” vagy „C” okmányvédelmi kategóriába kell sorolni.

Az elkövetési magatartások teljes egészében megegyeznek a közokirat-hamisítás elkövetési magatartásaival. Tehát hamis biztonsági okmány készítése, a biztonsági okmány tartalmának meghamisítása, hamis, hamisított vagy más nevére szóló valódi belépésre jogosító biztonsági okmány felhasználása.

A bűncselekmény előkészülete nem büntetendő, kísérleti szakba az elkövetési magatartás megkezdésével kerül, és annak teljes kifejtését követően lesz befejezett.

A tényállás eredményt nem tartalmaz, egyenes és eshetőleges szándékkal egyaránt elkövethető.

A bűncselekmény rendbelisége a hamis, meghamisított, vagy jogtalanul felhasznált okmányok számától függ, ugyanazon okmány többszöri felhasználása a folytatóság körébe esik.

A biztonsági okmány felhasználása szubszidiárius bűncselekmény, tehát, ha a tettes cselekménye súlyosabb büntetéssel fenyegetett tényállásba is bele illik, úgy felelősségét az utóbbi, súlyosabban értékelendő bűncselekmény vonatkozásában kell megállapítani.

2.15.5. Ügyvédi visszaélés

Az ügyvéd, aki azért, hogy ügyfelének jogtalan hátrányt okozzon, hivatásából folyó kötelességét megszegi, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az ügyvédi visszaélést haszonszerzés végett követik el.

(3) E § alkalmazásában ügyvéd az ügyvédjelölt és más olyan személy is, aki jogi képviseletre foglalkozásánál fogva jogosult.

2.15.6. Bűnpártolás

282. § (1) Aki anélkül, hogy a bűncselekmény elkövetőjével az elkövetés előtt megegyezett volna

a) segítséget nyújt ahhoz, hogy az elkövető a hatóság üldözése elől meneküljön,

b) a büntetőeljárás sikerét megghiúsítani törekszik, vagy

c) közreműködik a bűncselekményből származó előny biztosításában,

vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűnpártolást haszonszerzés végett követik el.

(3) A büntetés egytől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűnpártolást

a) a XIII., a XIV. vagy a XXIV. Fejezetben meghatározott bűncselekménnyel [kivéve az állam elleni bűncselekmény feljelentésének elmulasztása (263. § (1) bekezdés],

b) emberöléssel [160. § (1)-(3) és (5) bekezdés], emberrablással [190. § (1)-(4) bekezdés], emberkereskedelemmel [192. § (1)-(6) bekezdés], terrorcselekménnyel [314. § (1)-(2) bekezdés], terrorizmus finanszírozásával [318. § és 318/A. §], jármű hatalomba kerítésével [320. § (1)-(2) bekezdés],

c) az a)-b) pontokban fel nem sorolt, életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető bűncselekménnyel kapcsolatban követik el, vagy

d) hivatalos, külföldi hivatalos személy hivatali eljárása során, hivatali kötelessége megszegésével vagy közfeladatot ellátó személy eljárása során követi el.

(4) A (2) bekezdést és a (3) bekezdés d) pontját kivéve nem büntethető, aki az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott bűnpártolást hozzátartozója érdekében követi el.

A bűnpártolás járulékos jellegű cselekmény, tehát a megállapítására csak akkor kerülhet sor, ha van tettesi alapcselekmény.

Három elkövetési magatartást szabályoz a tényállás,

- segítségnyújtás ahhoz, hogy az elkövető a hatóság üldözése elől meneküljön
- meghatározott célra, vagyis a büntetőeljárás sikerének megghiúsítására törekvés
- közreműködés a bűncselekményből származó előny biztosításában

A vonatkozó jogszabályi előírások alapján – mely esetekben illeti meg a bejelentőt a törvényben meghatározott védelem – melyek azok az európai uniós jogi aktusok vagy azok végrehajtását, az azoknak való megfelelést biztosító jogszabályi rendelkezések hatálya alá tartozik?

A vonatkozó jogszabályi előírásban meghatározott jogi aktusok vagy azok végrehajtását, az azoknak való megfelelést biztosító jogszabályi rendelkezések:

1. Közbeszzerzés

1.1. A közbeszzerzésre és a koncessziók odaítélésére, a védelem és a biztonság területével kapcsolatos szerződések odaítélésére, szerződéseknek a vízügyi, az energetikai, a közlekedési és a postai szolgáltatások területén tevékenykedő szervezetek általi odaítélésére, valamint minden egyéb szerződésre vonatkozó, az alábbiakban foglalt eljárási szabályok:

1.1.1. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/23/EU irányelve (2014. február 26.) a koncessziós szerződésekről

1.1.2. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszzerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

1.1.3. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/25/EU irányelve (2014. február 26.) a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

1.1.4. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/81/EK irányelve (2009. július 13.) a honvédelem és biztonság területén egyes építési beruházásra, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló, ajánlatkérő szervek vagy ajánlatkérők által odaítélt szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról, valamint a 2004/17/EK és 2004/18/EK irányelv módosításáról

1.2. Az alábbiak által szabályozott jogorvoslati eljárások:

1.2.1. A Tanács 92/13/EGK irányelve (1992. február 25.) a vízügyi, energiaipari, szállítási és távközlési ágazatokban működő vállalkozások beszerzési eljárásairól szóló közösségi szabályok alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról

1.2.2. A Tanács 89/665/EGK irányelve (1989. december 21.) az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszzerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról

2. Pénzügyi szolgáltatások, termékek és piacok, valamint a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzése

Az uniós pénzügyi szolgáltatásokra és tőkepiacokra, bankokra, hitelezésre, beruházásokra, biztosításra és viszontbiztosításra, foglalkozási vagy magánnyugdíj-termékekre, értékpapírokra, befektetési alapokra, fizetési szolgáltatásokra, valamint a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. június 26-i 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv I. mellékletében felsorolt tevékenységekre vonatkozóan szabályozási és felügyeleti keretrendszert, továbbá a fogyasztók és a befektetők védelmét megállapító, az alábbiakban foglalt szabályok:

2.1. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/110/EK irányelve (2009. szeptember 16.) az elektronikus pénzkibocsátó intézmények tevékenységének megkezdéséről, folytatásáról és prudenciális felügyeletéről, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról, valamint a 2000/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

2.2. Az Európai Parlament és a Tanács 2011/61/EU irányelve (2011. június 8.) az

alternatív befektetésialap-kezelőkről, valamint a 2003/41/EK és a 2009/65/EK irányelv, továbbá az 1060/2009/EK és az 1095/2010/EU rendelet módosításáról

2.3. Az Európai Parlament és a Tanács 236/2012/EU rendelete (2012. március 14.) a short ügyletekről és a hitel-nemteltjesítési csereügyletekkel kapcsolatos egyes szempontokról

2.4. Az Európai Parlament és a Tanács 345/2013/EU rendelete (2013. április 17.) az európai kockázati tőkealapokról

2.5. Az Európai Parlament és a Tanács 346/2013/EU rendelete (2013. április 17.) az európai szociális vállalkozási alapokról

2.6. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/17/EU irányelve (2014. február 4.) a lakóingatlanokhoz kapcsolódó fogyasztói hitelmegállapodásokról, valamint a 2008/48/EK és a 2013/36/EU irányelv és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról

2.7. Az Európai Parlament és a Tanács 537/2014/EU rendelete (2014. április 16.) a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységek jogszabályban előírt könyvvizsgálatára vonatkozó egyedi követelményekről, valamint a 2005/909/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről

2.8. Az Európai Parlament és a Tanács 600/2014/EU rendelete (2014. május 15.) a pénzügyi eszközök piacairól és a 648/2012/EU rendelet módosításáról

2.9. Az Európai Parlament és a Tanács 2015/2366/EU irányelve (2015. november 25.) a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 2002/65/EK, a 2009/110/EK és a 2013/36/EU irányelv és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról, valamint a 2007/64/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

2.10. Az Európai Parlament és a Tanács 2004/25/EK irányelve (2004. április 21.) a nyilvános vételi ajánlatról

2.11. Az Európai Parlament és a Tanács 2007/36/EK irányelve (2007. július 11.) az egyes részvényesi jogok gyakorlásáról a tőzsdén jegyzett Centrumokban

2.12. Az Európai Parlament és a Tanács 2004/109/EK irányelve (2004. december 15.) a szabályozott piacra bevezetett értékpapírok kibocsátóival kapcsolatos információkra vonatkozó átláthatósági követelmények harmonizációjáról és a 2001/34/EK irányelv módosításáról

2.13. Az Európai Parlament és a Tanács 648/2012/EU rendelete (2012. július 4.) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról

2.14. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1011 rendelete (2016. június 8.) a pénzügyi eszközökben és pénzügyi ügyletekben referenciamutatóként vagy a befektetési alapok teljesítményének méréséhez felhasznált indexekről, valamint a 2008/48/EK és a 2014/17/EU irányelv, továbbá az 596/2014/EU rendelet módosításáról

2.15. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/138/EK irányelve (2009. november 25.) a biztosítási és viszontbiztosítási intézményi tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról (Szolvencia II)

2.16. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/59/EU irányelve (2014. május 15.) a hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról és a 82/891/EGK tanácsi irányelv, a 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/EU, 2012/30/EU és 2013/36/EU irányelv, valamint az 1093/2010/EU és a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról

2.17. Az Európai Parlament és a Tanács 2002/87/EK irányelve (2002. december 16.) a pénzügyi konglomerátumhoz tartozó hitelintézetek, biztosítóintézetek és befektetési vállalkozások kiegészítő felügyeletéről, valamint a 73/239/EGK, a 79/267/EGK, a 92/49/EGK, a 92/96/EGK, a 93/6/EGK és a 93/22/EGK tanácsi irányelvek, illetve a 98/78/EK és 2000/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek módosításáról

2.18. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/49/EU irányelve (2014. április 16.) a betétbiztosítási rendszerekről

- 2.19. Az Európai Parlament és a Tanács 97/9/EK irányelve (1997. március 3.) a befektetőkártalanítási rendszerekről
- 2.20. Az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról
- 2.21. Az Európai Parlament és Tanács (EU) 2020/1503 rendelete (2020. október 7.) az európai közösségi finanszírozási intézményi szolgáltatókról, valamint az (EU) 2017/1129 rendelet és az (EU) 2019/1937 irányelv módosításáról
3. Termékbiztonság és termékmegfelelőség
- 3.1. Az alábbiak által meghatározott és szabályozott, az uniós piacon forgalmazott termékekkel kapcsolatos biztonsági és megfelelési követelmények:
- 3.1.1. Az Európai Parlament és a Tanács 2001/95/EK irányelve (2001. december 3.) az általános termékbiztonságról
- 3.1.2. A piacfelügyeletről és a termékmegfelelőségről, valamint a 2004/42/EK irányelv, továbbá a 765/2008/EK és a 305/2011/EU rendelet módosításáról szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1020 európai parlamenti és tanácsi rendelet I. és II. mellékletében szereplő, az élelmiszerektől, a takarmányoktól, az emberi, illetve az állatgyógyászati felhasználásra szánt gyógyszerektől, az élő növényektől és állatoktól, az emberi eredetű termékektől, valamint a növények és az állatok jövőbeli reprodukciójához közvetlenül kapcsolódó növényi és állati termékektől eltérő, gyártott termékekre vonatkozó, a címkézési követelményekre is kiterjedő uniós harmonizációs jogszabályok
- 3.1.3. Az Európai Parlament és a Tanács 2007/46/EK irányelve (2007. szeptember 5.) a gépjárművek és pótkocsijaik, valamint az ilyen járművek rendszereinek, alkatrészeinek és önálló műszaki egységeinek jóváhagyásáról (keretirányelv)
- 3.2. Az érzékeny és veszélyes termékek forgalmazására és felhasználására vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok:
- 3.2.1. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/43/EK irányelve (2009. május 6.) a védelmi vonatkozású termékek Közösségen belüli transzferére vonatkozó feltételek egyszerűsítéséről
- 3.2.2. A Tanács 91/477/EGK irányelve (1991. június 18.) a fegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzéséről
- 3.2.3. Az Európai Parlament és a Tanács 98/2013/EU rendelete (2013. január 15.) a robbanóanyag- prekurzorok forgalmazásáról és felhasználásáról
4. Közlekedésbiztonság
- 4.1. A vasúti ágazatnak a vasútbiztonságról szóló, 2016. május 11-i (EU) 2016/798 európai parlamenti és tanácsi irányelv által szabályozott biztonsági követelményei.
- 4.2. A polgári légiközlekedési ágazatnak a polgári légiközlekedési balesetek és repülőesemények vizsgálatáról és megelőzéséről és a 94/56/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. október 20-i 996/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet által szabályozott biztonsági követelményei.
- 4.3. A közúti közlekedési ágazatnak az alábbiak által szabályozott biztonsági követelményei:
- 4.3.1. Az Európai Parlament és a Tanács 2008/96/EK irányelve (2008. november 19.) a közúti infrastruktúra közlekedésbiztonsági kezeléséről
- 4.3.2. Az Európai Parlament és a Tanács 2004/54/EK irányelve (2004. április 29.) a transzeurópai közúthálózat alag-úttjaira vonatkozó biztonsági minimumkövetelményekről
- 4.3.3. Az Európai Parlament és a Tanács 1071/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a közúti fuvarozói szakma gyakorlására vonatkozó feltételek közös szabályainak megállapításáról és a 96/26/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről
- 4.4. A tengeri közlekedési ágazatnak az alábbiak által szabályozott biztonsági követelményei:
- 4.4.1. Az Európai Parlament és a Tanács 391/2009/EK rendelete (2009. április 23.) a

hajófelügyeleti és hajóvizsgáló szervezetek közös szabályairól és szabványairól

4.4.2. Az Európai Parlament és a Tanács 392/2009/EK rendelete (2009. április 23.) a tengeri utasszállítók baleseti felelősségéről

4.4.3. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/90/EU irányelve (2014. július 23.) a tengerészeti felszerelésekről és a 96/98/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről

4.4.4. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/18/EK irányelve (2009. április 23.) a tengeri szállítási ágazatban bekövetkező balesetek kivizsgálására irányadó alapelvek megállapításáról, valamint az 1999/35/EK tanácsi és a 2002/59/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról

4.4.5. Az Európai Parlament és a Tanács 2008/106/EK irányelve (2008. november 19.) a tengerészek képzésének minimumszintjéről

4.4.6. A Tanács 98/41/EK irányelve (1998. június 18.) a Közösség tagállamainak kikötőibe érkező vagy onnan induló személyhajókon utazó személyek nyilvántartásáról

4.4.7. Az Európai Parlament és a Tanács 2001/96/EK irányelve (2001. december 4.) az ömlesztettáru-szállító hajók biztonságos be- és kirakodására vonatkozó harmonizált követelmények és eljárások megállapításáról

4.5. A veszélyes áruk szárazföldi szállításáról szóló, 2008. szeptember 24-i 2008/68/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv által szabályozott biztonsági követelmények.

5. Környezetvédelem

5.1. A környezetet fenyegető valamennyi bűncselekmény, amelyet a környezet büntetőjog általi védelméről szóló, 2008. november 19-i 2008/99/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szabályoz, vagy a 2008/99/EK irányelv mellékleteiben meghatározott jogszabályokat megszegő bármilyen jogellenes magatartás.

5.2. A környezetre és az éghajlatra vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok:

5.2.1. Az Európai Parlament és a Tanács 2003/87/EK irányelve (2003. október 13.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról

5.2.2. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/28/EK irányelve (2009. április 23.) a megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról, valamint a 2001/77/EK és a 2003/30/EK irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről

5.2.3. Az Európai Parlament és a Tanács 2012/27/EU irányelve (2012. október 25.) az energiahatékonyságról, a 2009/125/EK és a 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

5.2.4. az Európai Parlament és a Tanács 525/2013/EU rendelete (2013. május 21.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának nyomon követésére és bejelentésére, valamint az éghajlatváltozással kapcsolatos egyéb információk nemzeti és uniós szintű bejelentésére szolgáló rendszerről, valamint a 280/2004/EK határozat hatályon kívül helyezéséről

5.2.5. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról

5.3. A fenntartható fejlődésre és a hulladékgazdálkodásra vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok:

5.3.1. Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről

5.3.2. Az Európai Parlament és a Tanács 1257/2013/EU rendelete (2013. november 20.) a hajók újrafeldolgozásáról, valamint az 1013/2006/EK rendelet és a 2009/16/EK irányelv módosításáról

5.3.3. Az Európai Parlament és a Tanács 649/2012/EU rendelete (2012. július 4.) a veszélyes vegyi anyagok kiviteléről és behozataláról

5.4. A tenger-, levegő- és zajszennyezésre vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok:

5.4.1. Az Európai Parlament és a Tanács 1999/94/EK irányelve (1999. december 13.)

az új személygépkocsik forgalmazása alkalmával a tüzelőanyag-fogyasztásról és CO₂-kibocsátásról szóló vásárlói információk rendelkezésre állásáról

5.4.2. Az Európai Parlament és a Tanács 2001/81/EK irányelve (2001. október 23.) az egyes légköri szennyezők nemzeti kibocsátási határértékeiről

5.4.3. Az Európai Parlament és a Tanács 2002/49/EK irányelve (2002. június 25.) a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről

5.4.4. Az Európai Parlament és a Tanács 782/2003/EK rendelete (2003. április 14.) a szerves ónvegyületek hajókon történő használatának tilalmáról

5.4.5. Az Európai Parlament és a Tanács 2004/35/EK irányelve (2004. április 21.) a környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről

5.4.6. Az Európai Parlament és a Tanács 2005/35/EK irányelve (2005. szeptember 7.) a hajók által okozott szennyezésről és a jogsértésekre alkalmazandó szankciók bevezetéséről

5.4.7. Az Európai Parlament és a Tanács 166/2006/EK rendelete (2006. január 18.) az Európai szennyező anyagkibocsátási és -szállítási Nyilvántartás létrehozásáról, valamint a 91/689/EGK és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról

5.4.8. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/33/EK irányelve (2009. április 23.) a tiszta és energiahatékony közúti járművek használatának előmozdításáról

5.4.9. Az Európai Parlament és a Tanács 443/2009/EK rendelete (2009. április 23.) a könnyű haszongépjárművek szén-dioxid-kibocsátásának csökkentésére irányuló közösségi integrált megközelítés keretében az új személygépkocsikra vonatkozó kibocsátási követelmények meghatározásáról

5.4.10. Az Európai Parlament és a Tanács 1005/2009/EK rendelete (2009. szeptember 16.) az ózonréteget lebontó anyagokról

5.4.11. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/126/EK irányelve (2009. október 21.) a gépjárművek töltőállomásokon történő üzemanyag-feltöltésekor kibocsátott benzingőz II. fázisú visszanyeréséről

5.4.12. Az Európai Parlament és a Tanács 510/2011/EU rendelete (2011. május 11.) az új könnyű haszongépjárművekre vonatkozó kibocsátási követelményeknek a könnyű haszongépjárművek CO₂-kibocsátásának csökkentésére irányuló uniós integrált megközelítés keretében történő meghatározásáról (HL L 145., 2011.5.31., 1. o.);

5.4.13. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/94/EU irányelve (2014. október 22.) az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájának kiépítéséről

5.4.14. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/757 rendelete (2015. április 29.) a tengeri közlekedésből eredő szén-dioxid-kibocsátások nyomonkövetéséről, jelentéséről és hitelesítéséről, valamint a 2009/16/EK irányelv módosításáról

5.4.15. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/2193 irányelve (2015. november 25.) a közepes tüzelőberendezésekből származó egyes szennyező anyagok levegőbe történő kibocsátásának korlátozásáról

5.5. A víz- és talajvédelemre és -gazdálkodásra vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok:

5.5.1. Az Európai Parlament és a Tanács 2007/60/EK irányelve (2007. október 23.) az árvíz-kockázatok értékeléséről és kezeléséről

5.5.2. Az Európai Parlament és a Tanács 2008/105/EK irányelve (2008. december 16.) a vízpolitika területén a környezetminőségi előírásokról, a 82/176/EGK, a 83/513/EGK, a 84/156/EGK, a 84/491/EGK és a 86/280/EGK tanácsi irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről, valamint a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról

5.5.3. Az Európai Parlament és a Tanács 2011/92/EU irányelve (2011. december 13.) az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról

5.6. A természet és a biológiai sokféleség védelmére vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok:

5.6.1. A Tanács 1936/2001/EK rendelete (2001. szeptember 27.) a hosszú távon

vándorló halfajok bizonyos állományainak halászatára vonatkozó ellenőrzési intézkedések megállapításáról

5.6.2. A Tanács 812/2004/EK rendelete (2004. április 26.) a cetfélék halászat során történő véletlenszerű kifogásával kapcsolatos intézkedések megállapításáról és a 88/98/EK rendelet módosításáról

5.6.3. Az Európai Parlament és a Tanács 1007/2009/EK rendelete (2009. szeptember 16.) a fókatermékek kereskedelméről

5.6.4. A Tanács 734/2008/EK rendelete (2008. július 15.) a veszélyeztetett nyílt tengeri ökoszisztémáknak a fenékhalászati eszközök káros hatásával szembeni védelméről

5.6.5. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről

5.6.6. Az Európai Parlament és a Tanács 995/2010/EU rendelete (2010. október 20.) a fát és fatermékeket piaci forgalomba bocsátó piaci szereplők kötelezettségeinek meghatározásáról

5.6.7. Az Európai Parlament és a Tanács 1143/2014/EU rendelete (2014. október 22.) az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről

5.7. Vegyi anyagokra vonatkozó, a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. december 18-i 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben foglalt szabályok.

5.8. Az ökológiai termékekre vonatkozó, az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek jelöléséről, valamint a 834/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/848 európai parlamenti és tanácsi rendeletben foglalt szabályok.

6. Sugárvédelem és nukleáris biztonság

A nukleáris biztonságra vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok:

6.1. A Tanács 2009/71/Euratom irányelve (2009. június 25.) a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági közösségi keretrendszerének létrehozásáról

6.2. A Tanács 2013/51/Euratom irányelve (2013. október 22.) a lakosság egészségének az emberi fogyasztásra szánt vízben található radioaktív anyagokkal szembeni védelmére vonatkozó követelmények meghatározásáról

6.3. A Tanács 2013/59/Euratom irányelve (2013. december 5.) az ionizáló sugárzás miatti sugárterhelésből származó veszélyekkel szembeni védelmet szolgáló alapvető biztonsági előírások megállapításáról, valamint a 89/618/Euratom, a 90/641/Euratom, a 96/29/Euratom, a 97/43/Euratom és a 2003/122/Euratom irányelv hatályon kívül helyezéséről

6.4. A Tanács 2011/70/Euratom irányelve (2011. július 19.) a kiegészítő fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezelését szolgáló közösségi keret létrehozásáról

6.5. A Tanács 2006/117/Euratom irányelve (2006. november 20.) a radioaktív hulladékok és a kiegészítő fűtőelemek szállításának felügyeletéről és ellenőrzéséről

6.6. A Tanács (Euratom) 2016/52 rendelete (2016. január 15.) a nukleáris balesetet vagy egyéb radiológiai veszélyhelyzetet követően az élelmiszerek és a takarmányok radioaktív szennyezettsége maximális megengedett szintjeinek megállapításáról, valamint a 3954/87/Euratom rendelet, a 944/89/Euratom bizottsági rendelet és a 770/90/Euratom bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről

6.7. A Tanács 1493/93/Euratom rendelete (1993. június 8.) a radioaktív anyagok tagállamok közötti szállításáról

7. Élelmiszer- és takarmánybiztonság, valamint állategészségügy és állatjólét

7.1. Az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 2002. január 28-i 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott általános alapelvek és követelmények által szabályozott uniós élelmiszer- és takarmányjog.

7.2. Az alábbiak által szabályozott állategészségügy:

7.2.1. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/429 rendelete (2016. március 9.) a fertőző állatbetegségekről és egyes állat-egészségügyi jogi aktusok módosításáról és hatályon kívül helyezéséről („Állat-egészségügyi rendelet”)

7.2.2. Az Európai Parlament és a Tanács 1069/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre és a belőlük származó termékekre vonatkozó egészségügyi szabályok megállapításáról és az 1774/2002/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (állati melléktermékekre vonatkozó rendelet)

7.3. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/625 rendelete (2017. március 15.) az élelmiszer- és takarmányjog, valamint az állategészségügyi és állatjóléti szabályok, a növényegészségügyi szabályok, és a növényvédő szerekre vonatkozó szabályok alkalmazásának biztosítása céljából végzett hatósági ellenőrzésekről és más hatósági tevékenységekről, továbbá a 999/2001/EK, a 396/2005/EK, az 1069/2009/EK, az 1107/2009/EK, az 1151/2012/EU, a 652/2014/EU, az (EU)

2016/429 és az (EU) 2016/2031 európai parlamenti és tanácsi rendelet, az 1/2005/EK és az 1099/2009/EK tanácsi rendelet, valamint a 98/58/EK, az 1999/74/EK, a 2007/43/EK, a 2008/119/EK és a 2008/120/EK tanácsi irányelv módosításáról, és a 854/2004/EK és a 882/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 89/608/EGK, a 89/662/EGK, a 90/425/EGK, a 91/496/EGK, a 96/23/EK, a 96/93/EK és a 97/78/EK tanácsi irányelv és a 92/438/EGK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (a hatósági ellenőrzésekről szóló rendelet)

7.4. Az állatok védelmére és jólétére vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok és előírások:

7.4.1. A Tanács 98/58/EK irányelve (1998. július 20.) a mezőgazdasági termelés céljából tartott állatok védelméről

7.4.2. A Tanács 1/2005/EK rendelete (2004. december 22.) az állatoknak a szállítás és a kapcsolódó műveletek közbeni védelméről, valamint a 64/432/EGK és a 93/119/EK irányelv és az 1255/97/EK rendelet módosításáról

7.4.3. A Tanács 1099/2009/EK rendelete (2009. szeptember 24.) az állatok leölésük során való védelméről

7.4.4. A Tanács 1999/22/EK irányelve (1999. március 29.) a vadon élő állatok állatkertben tartásáról

7.4.5. Az Európai Parlament és a Tanács 2010/63/EU irányelve (2010. szeptember 22.) a tudományos célokra felhasznált állatok védelméről

8. Közegészségügy

8.1. Az emberi eredetű szervek és anyagok magas szintű minőségi és biztonsági előírásainak megállapítására vonatkozó, az alábbiak által szabályozott intézkedések:

8.1.1. Az Európai Parlament és a Tanács 2002/98/EK irányelve (2003. január 27.) az emberi vér és vérkomponensek gyűjtésére, vizsgálatára, feldolgozására, tárolására és elosztására vonatkozó minőségi és biztonsági előírások megállapításáról, valamint a 2001/83/EK irányelv módosításáról

8.1.2. Az Európai Parlament és a Tanács 2004/23/EK irányelve (2004. március 31.) az emberi szövetek és sejtek adományozására, gyűjtésére, vizsgálatára, feldolgozására, megőrzésére, tárolására és elosztására vonatkozó minőségi és biztonsági előírások megállapításáról

8.1.3. Az Európai Parlament és a Tanács 2010/53/EU irányelve (2010. július 7.) az

átültetésre szánt emberi szervekre vonatkozó minőségi és biztonsági előírásokról

8.2. A gyógyszerek és a gyógyászati célú eszközök magas szintű minőségi és biztonsági előírásainak megállapítására vonatkozó, az alábbiak által szabályozott intézkedések:

8.2.1. Az Európai Parlament és a Tanács 141/2000/EK rendelete (1999. december 16.) a ritka betegségek gyógyszereiről

8.2.2. Az Európai Parlament és a Tanács 2001/83/EK irányelve (2001. november 6.) az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről

8.2.3. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/6 rendelete (2018. december 11.) az állatgyógyászati készítményekről és a 2001/82/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

8.2.4. Az Európai Parlament és a Tanács 726/2004/EK rendelete (2004. március 31.) az emberi, illetve állatgyógyászati felhasználásra szánt gyógyszerek engedélyezésére és felügyeletére vonatkozó közösségi eljárások meghatározásáról és az Európai Gyógyszerügynökség létrehozásáról

8.2.5. Az Európai Parlament és a Tanács 1901/2006/EK rendelete (2006. december 12.) a gyermekgyógyászati felhasználásra szánt gyógyszerkészítményekről, valamint az 1768/92/EGK rendelet, a 2001/20/EK irányelv, a 2001/83/EK irányelv és a 726/2004/EK rendelet módosításáról

8.2.6. Az Európai Parlament és a Tanács 1394/2007/EK rendelete (2007. november 13.) a fejlett terápiás gyógyszerkészítményekről, valamint a 2001/83/EK irányelv és a 726/2004/EK rendelet módosításáról

8.2.7. Az Európai Parlament és a Tanács 536/2014/EU rendelete (2014. április 16.) az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek klinikai vizsgálatairól és a 2001/20/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

8.3. A határon átnyúló egészségügyi ellátásra vonatkozó betegjogok érvényesítéséről szóló, 2011. március 9-i 2011/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv által szabályozott betegjogok.

8.4. A tagállamoknak a dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártására, kizsérelésére és értékesítésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről és a 2001/37/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. április 3-i 2014/40/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv által szabályozott dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártása, kizsérelése és értékesítése.

9. Fogyasztóvédelem

Az alábbiak által szabályozott fogyasztói jogok és fogyasztóvédelem:

9.1. Az Európai Parlament és a Tanács 98/6/EK irányelve (1998. február 16.) a fogyasztók számára kínált termékek árának feltüntetésével kapcsolatos fogyasztóvédelemről

9.2. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/770 irányelve (2019. május 20.) a digitális tartalom szolgáltatására és digitális szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések egyes vonatkozásairól

9.3. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/771 irányelve (2019. május 20.) az áruk adásvételére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól, az (EU) 2017/2394 rendelet és a 2009/22/EK irányelv módosításáról, valamint az 1999/44/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

9.4. Az Európai Parlament és a Tanács 1999/44/EK irányelve (1999. május 25.) a fogyasztási cikkek adásvételének és a kapcsolódó jótállásnak egyes vonatkozásairól

9.5. Az Európai Parlament és a Tanács 2002/65/EK irányelve (2002. szeptember 23.) a fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazásáról, valamint a 90/619/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK irányelv és a 98/27/EK irányelv módosításáról

9.6. Az Európai Parlament és a Tanács 2005/29/EK irányelve (2005. május 11.) a belső piacon az intézményi vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a

98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról (irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról)

9.7. Az Európai Parlament és a Tanács 2008/48/EK irányelve (2008. április 23.) a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről

9.8. Az Európai Parlament és a Tanács 2011/83/EU irányelve (2011. október 25.) a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről

9.9. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/92/EU irányelve (2014. július 23.) a fizetési számlákhoz kapcsolódó díjak összehasonlíthatóságáról, a fizetesiszámla-váltásról és az alapszintű fizetési számla nyitásáról, illetve használatáról

10. A magánélet és a személyes adatok védelme, valamint a hálózati és információs rendszerek biztonsága

10.1. Az Európai Parlament és a Tanács 2002/58/EK irányelve (2002. július 12.) az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről (elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv)

10.2. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet)

10.3. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1148 irányelve (2016. július 6.) a hálózati és információs rendszerek biztonságának az egész Unióban egységesen magas szintjét biztosító intézkedésekről

11. Az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez kapcsoló rendelkezések

11.1. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 325. cikkében meghatározott, az Európai Unió pénzügyi érdekeit érintő és a vonatkozó uniós intézkedésekben részletesebben meghatározott jogsértések

11.2. Az EUMSZ 26. cikk (2) bekezdése szerinti belső piaccal kapcsolatos jogsértések - többek között a versenyre és az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályok megsértése -, továbbá a belső piaccal kapcsolatos olyan jogsértések, amelyek olyan cselekményekhez kapcsolódnak, amelyek sértik a Centrumi adóra vonatkozó szabályokat, vagy olyan konstrukciókhoz, amelyek célja a Centrumi adóra vonatkozó, alkalmazandó jogszabályok tárgyát vagy célját megghiúsító adóelőny szerzése